

**ЗВІТ РЕКТОРА
ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ КОЛЕКТИВУ
ЧЕРНІВЕЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА
за 2023 рік**

Зміст

Вступ.....	3
Розділ 1. Освітня діяльність.....	10
1.1. Вступна кампанія.....	10
1.2. Контингент студентів	17
1.3. Ефективність системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності.....	29
1.4. Ліцензування та акредитація.....	35
1.5. Підготовка науково-педагогічних кадрів через аспірантуру та докторантуру	37
1.6. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників	38
2. Наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність	44
2.1. Загальна інформація	44
2.2. Конкурсне та грантове фінансування	45
2.3. Співпраця із замовниками наукових досліджень	46
2.4. Міжнародне наукове співробітництво	47
2.5. Найвагоміші досягнення вчених університету	49
2.6. Діяльність ради молодих учених	50
2.7. Науково-дослідницька діяльність здобувачів вищої освіти.....	53
2.8. Види діяльності наукової бібліотеки за 2023 рік.....	53
2.9. Функціонування Ботанічного саду	66
Розділ 3. Міжнародна співпраця.....	69
3.1. Загальна інформація	69
3.2. Участь в європейських проєктах	71
3.3. Мобільність студентів, академічного та адміністративного персоналу...	72
3.4. Співпраця з європейськими фондами.....	73
3.5. Літні школи та навчання іноземних студентів.....	77
3.6. Перспективні плани розвитку міжнародної діяльності.....	77
Розділ 4. Кадровий потенціал університету.....	78
Розділ 5. Бренд та імідж в інформаційному просторі.....	79
Розділ 6. Гуманітарна та волонтерська діяльність	84
Розділ 7. Фінансова діяльність	89
Розділ 8. Господарські справи	94

Вступ

Шановні колеги!

Протягом останніх років Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича працює в надскладних умовах: спочатку це пандемія коронавірусу, два останніх роки – жорстока російсько-українська війна, проте навіть у таких реаліях наш заклад зберігає свій статус, рейтингові позиції, демонструє динаміку розвитку. Учасникам освітньому процесу доводиться долати різноманітні труднощі, зокрема – на початку 2023 р. віялові вимкнення електроенергії, упродовж року повітряні тривоги, затримування виплат через казначейство тощо. Утім, незважаючи на ці виклики, університет вживає невідкладних заходів для розв’язання нагальних проблем, засвідчуючи злагоджену й командну роботу, запрограмовану на успіх, на формування сучасного всебічно розвиненого, конкурентоспроможного фахівця, на перемогу України. Кожен структурний підрозділ, кожен викладач і співробітник продемонстрували своє вміння адаптуватися до викликів сьогодення, попри труднощі, якісно й ефективно провадити освітній процес, досягати успіхів у наукових пошуках, посилювати міжнародну співпрацю, покращувати матеріально-технічну базу й умови проживання здобувачів освіти, активно допомагати Збройним Силам України, здійснювати волонтерську діяльність.

Університет успішно провів вступну кампанію, посівши **12** місце серед ЗВО України за кількістю заяв абітурієнтів (у 2022 р. – 15); **7** – за заявами на основі ПЗСО (2022 р. – 9); **9** – за середнім конкурсним балом абітурієнтів (2022 р. – 25). Вступники до ЧНУ на широкому конкурсі вибороли на 200 місць державного замовлення більше ніж у минулому році.

У результаті загальний контингент здобувачів вищої освіти за бакалаврським і магістерським рівнями на 1 грудня 2023 р. перевищив 15 тис. (15101 особа), серед них за рахунок коштів державного бюджету навчається 5623 особи (37%), зокрема на денній формі – 5294, на заочній – 329; 9478 студентів – на умовах контракту (63%), з них на денній формі – 7220, на заочній – 2258 осіб. У розрізі освітніх рівнів: бакалаврів – 10955 осіб (73%), магістрів – 4146 осіб (27%). Це при тому, що влітку 2023 р. завершили своє навчання в університеті 2239 здобувачів.

Незважаючи на воєнний стан, освітній процес відбувався у змішаному форматі. Студенти 1–3 курсів навчалися в очному режимі, в офлайн-форматі проводилася і літня та зимова екзаменаційні сесії.

Для університетської спільноти найважливішим завданням слугує підготовка висококваліфікованих фахівців, затребуваних на сучасному ринку праці. Основним критерієм якості освітнього процесу вже кілька років поспіль

є акредитація освітньо-професійних і освітньо-наукових програм. За звітний період акредитовано 64 програми (14 бакалаврських, 48 магістерських, 2 – ОНП), з яких лише 4 акредитовані умовно за підсумками роботи експертних груп і галузевих експертних рад. Варто відзначити, що успішній акредитації сприяло створення нового сайту університету за безпосередньої участі викладачів факультету математики та інформатики (Ольга Мартинюк, Микола Горбатенко, Анастасія Юрійчук), адже акредитаційний процес відбувається дистанційно і змістове наповнення сайту, безперечно, має важливе значення.

Крім того, практичні рекомендації для успішного акредитування надають 34 викладачі, які є членами експертних груп НАЗЯВО, 3 – членами ГЕР. Так само експертами є і п'ятеро здобувачів вищої освіти нашого університету. Троє викладачів – міжнародні експерти Румунського агентства забезпечення якості освітнього процесу (ARACIS).

Відповідно до цільових показників, які передбачають введення електронного документообігу, співробітники економічного факультету Андрій Верстяк та Ігор Вінничук розробили та запровадили цифрову систему автоматизації деканатів.

Цьому сприяла і внутрішня експертна оцінка змісту освітніх програм. За звітний період члени науково-методичної ради провели моніторинг 73 програм. Традиційно впродовж кількох років відбувається комплексний моніторинг провадження освітньої діяльності структурних підрозділів університету (у цьому році така перевірка була проведена в навчально-науковому інституті фізико-технічних та комп'ютерних наук і географічного факультету).

Підвищенню якості освітнього процесу сприяють систематичні опитування здобувачів вищої освіти («Викладач очима студента», «Адаптація першокурсників до навчання в університеті», «Якість і ефективність реалізації ОП», «Повнота навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін у системі Moodle» тощо). Запровадження міжнародних вимог до критеріїв якості навчання та організації освітнього процесу потребує створення методичного контенту, важливого передусім для професорсько-викладацького складу, а тому на початку кожного семестру (лютий, вересень) організовувався моніторинг навчально-методичного і кадрового забезпечення викладання навчальних дисциплін, згідно з 38 пунктом Ліцензійних вимог.

За результатами літньої та зимової екзаменаційних сесій на Вчених радах докладно аналізувалися абсолютна успішність і якість знань здобувачів вищої освіти, обговорювалися підсумки атестації випускників.

Успішній реалізації освітнього процесу сприяло постійне вдосконалення змісту сайту електронного навчання (online.chnu.edu.ua) (відповідальний –

Павло Молочко).

З метою ефективності та якості освітнього процесу, збільшення частки аудиторних годин, які викладаються іноземними мовами, в університеті прийнята Концепція покращення вивчення іноземних мов студентами неспеціальних факультетів, яка і передбачає виконання цієї важливої мети.

Високий статус університету підтверджують високі рейтингові оцінки вітчизняних і міжнародних експертних груп серед ЗВО України:

- 4 місце серед кращих класичних університетів;
- 6 місце в Консолідованому рейтингу;
- 6 місце за показниками наукометричної бази даних Scopus;
- 7 місце в Ukrainian National H-index Ranking;
- 10 місце в міжнародному рейтингу Round University Rankings;
- 10 місце за рейтингом «Топ-200 Україна»;
- 12 місце за показниками Nature Index (міжнародний показник ефективності інституційних досліджень з природничих наук).

ЧНУ зберігає свої позиції серед кращих світових університетів у міжнародних рейтингах:

- уходить до рейтингової групи 1201-1500 The World University Rankings (Physical – 1001+; Engineering – 1001+) (10-ті серед ЗВО України);
- QS World University Rankings: Europe 2024 – 601+ місце серед європейських університетів і 103 серед ЗВО Східної Європи.

Цьому сприяла висока публікаційна активність професорсько-викладацького складу в міжнародних і вітчизняних рейтингових виданнях. На початок грудня 2023 р. опубліковано 205 статей у наукометричній базі Scopus (h-index=69 / 2022 – 68); 91 – у Web of Science (h-index=65 / 2022 – 63). Отримано також більше десятка патентів на корисні моделі.

Університет видає 9 фахових збірників категорії «Б», опубліковано перший номер англomовного видання «Security of Infocommunication Systems and Internet of Things», який може увійти до категорії «А».

У 2023 р. в університеті у змішаному форматі проведено близько 30 міжнародних конференцій, з-поміж яких вирізняється XVI міжнародна конференція «Кореляційна оптика – 2023», матеріали якої індексуються в наукометричній базі Scopus.

Упродовж 2023 р. в університеті виконувалося 13 науково-дослідних робіт, які фінансуються із загального фонду держбюджету обсягом 10,063 млн грн. На щорічний відбір наукових досліджень у 2024 р. науковці університету подали 9 проєктів із річним фінансуванням 9,6 млн грн.

За рахунок Національного фонду досліджень України виконуються 2 проєкти обсягом 2,4 млн грн, а також 2 міжнародні наукові гранти: «Innovation

Laboratories for Climate Actions» / «Інноваційні лабораторії для кліматичних заходів» (обсягом 68 745 євро) та Restoring Pollinator habitats across European agricultural landscapes based on multi-actor participatory approaches» / «Відновлення середовищ існування запилювачів у європейських агроландшафтах на основі мультипартисипативного підходу» (обсягом 127 832 євро). Причому останній став першим в історії університету за програмою Horizon Europe – Research and innovation (координатор – проф. Марія Федоряк, ННІБХБ).

Загалом надходження коштів за програмами наукової та науково-технічної діяльності склали 10,4 млн грн за загальним фондом і 6,3 млн грн за спеціальним фондом.

Суттєво зросли обсяги спеціального фонду наукових досліджень. На замовлення підприємств міста й області виконувалося 10 госпдоговірних тем (обсягом майже 1 млн грн). Серед них наймасштабніший проєкт на замовлення АТЦКБ «Ритм», обсягом майже 1 млн грн, під керівництвом Е. Майструка. Результати дослідження спрямовані на підвищення обороноздатності нашої країни, що надважливо в умовах російської агресії.

Активною є міжнародна наукова співпраця в рамках діяльності консорціумів UNITA, Aliance, ARQUS Alliance та проєкту Twinning.

Упродовж звітнього року вчені нашого університету здобули нагороди та визнання:

- за видатні заслуги у сфері вищої освіти стипендіатом Кабінету Міністрів України став директор ННІБХБ, проф. Михайло Марченко;
- лауреатом I міжнародного чемпіонату в Дубаї став Олександр Шайко-Шайковський, посівши 3-місце;
- молоді доктори наук Олена Карлова і Юрій Халавка стали переможцями грантової програми «Talents for Ukraine», а Олена Карлова визнана першим математиком в Україні, її нагороджено премією «The Andy»;
- за результатами Стенфордського рейтингу 2023 р. 6 науковців ННІФТКН (Олександр Демченко, Олег Ангельський, Олександр Ушенко, Юрій Ушенко, Клавдія Зенкова, Володимир Ушенко) увійшли до кращих учених світу;
- уперше в історії університету викладачі університету взяли участь у підготовці міжнародних словникових видань: Галина Драненко – співавтор першого франко-українського словника аеродинамічних термінів, а Світлана Кійко – член проєкту Німецько-української платформи фахових словників;
- проф. Олександр Дуболазов став стипендіатом Верховної Ради України, а доктор наук Ірина Горохолінська здобула перемогу у Всеукраїнському конкурсі «Молодий вчений року».

Важливим складником функціонування сучасного університету слугує міжнародна діяльність, оскільки, формуючи національну систему освітньої діяльності, потрібно також враховувати сучасні глобалізаційні впливи, зумовлені процесами інтернаціоналізації та інтеграції.

Незважаючи на умови воєнного часу, університет розширив і поглибив співпрацю з 217 навчальними, науковими та іншими закладами із 38 країн світу (у 2022 р. – 206 угод із 35 країн), більшість з яких діють ефективно та результативно.

На сьогодні університет виконує 7 проєктів за програмою Еразмус+ КА2, а в рамках мобільності студентів, викладачів і співробітників підписано близько 50 угод. Треба зазначити, що завершилося успішне виконання 3-х попередніх проєктів за напрямом КА.2 і вперше виконуються 2 проєкти за програмою «Горизонт Європа», уперше розпочато виконання одного проєкту за програмою Жана Моне, у якому університет є координатором.

Згідно з цільовими показниками, навіть в умовах воєнного стану університет розширює сферу академічної мобільності. За 2023 р. 645 викладачів і студентів університету стажувалися і навчалися в закордонних закладах (2022 р. – 589 відряджень).

Динамічно розвиваються зв'язки університету з багатьма міжнародними фондами і програмами. Серед них найрезультативніші з Німецькою академічною службою обмінів «DAAD», Американською програмою академічних обмінів імені Фулбрайта, Корпусом Миру, Академічною службою обмінів (Австрія), Католицькою академічною службою обмінів, Британською Радою, Франкофонією, з Гете-інститутом тощо.

Важливим сегментом міжнародної співпраці є виконання програм подвійних дипломів, яких наразі діє 20, 3 з яких підписано у 2023 р.

Незважаючи на складний час, адміністрації університету вдалося зберегти кадровий потенціал. На сьогодні освітній процес забезпечують 935 науково-педагогічних працівників: 161 доктор наук (122 – професори) і 623 кандидати наук (447 – доценти). Крім того, задіяно ще 130 викладачів: 26 докторів наук (22 професори) і 42 кандидати наук (26 доцентів).

Адміністрація університету і надалі намагається відзначати і стимулювати науково-педагогічних працівників та співробітників. За 2023 р., за результатами рейтингових анкет, 150 викладачів (19 професорів, 75 доцентів і 56 асистентів) отримували доплату в розмірі 20% від посадового окладу. Крім того, на кінець року за результатами економії фонду заробітної плати працівники кожного структурного підрозділу за високі показники в роботі отримували премії, загальним обсягом близько 3 млн 500 тис. грн.

Дбає університет і про підвищення кваліфікації викладачів та підготовку

молодих науково-педагогічних працівників. У 2023 р. підвищення кваліфікації та стажування пройшли 94 викладачі, з них 64 – за кордоном.

Підготовка наукових кадрів в аспірантурі здійснюється за 20 науковими спеціальностями (11 уже акредитовані). Станом на грудень 2023 р. в аспірантурі навчається 315 осіб (найбільше за останні кілька десятиліть). У 2023 р. завершили навчання 18 аспірантів, з яких 11 захистили дисертації (61% – досить високий показник).

Імідж і престиж університету підтримують здобувачі вищої освіти в науковій, спортивно-мистецькій та освітній діяльності:

- 5 студентів університету – стипендіати Президента України;
- студент факультету математики та інформатики Володимир Резнік виграв мікрогрант за урядовою програмою «єРобота» і отримав 200 тис. грн на розвиток власного бізнесу;
- дві команди факультету математики та інформатики увійшли до фіналу Міжнародної студентської командної олімпіади з програмування ICPC-Ukraine 2023;
- студентка ННІФТКН Єлизавета Оринчук виборола золоту медаль на одній із найпрестижніших виставок наукових досягнень Kaohsiung Invention and Design EXPO (KIDE) у Тайвані.

Викликають захоплення і спортивні досягнення наших студентів, які здобули 11 медалей чемпіонатів світу (6 з них – золоті), 12 – чемпіонатів Європи (з них 6 – золоті), 2 – з Кубку світу, 6 – зі Всесвітніх ігор (4 з них – золоті); 26 медалей чемпіонатів України (16 з них – золоті) та 11 Кубку України (11 – золоті).

Збірні команди університету стали переможцями XVIII Універсіади з футболу і стрільби з лука та були третіми з волейболу (жінки) та художньої гімнастики.

Викладачі і студенти університету проводять велику волонтерську діяльність. Рішенням ректорату впродовж 11 місяців викладачі та співробітники університету перераховували одноденний заробіток на Збройні Сили України (загальна сума більше 935 тис. грн). В університеті діє волонтерський штаб, який надає всебічну допомогу внутрішньо переміщеним особам та викладачам і студентам університету. Центр культури та дозвілля студентів проводить різноманітні культурно-мистецькі заходи на підтримку ЗСУ (зібрано коштів більше 1 млн грн).

Значну роль відіграє в умовах війни і створений соціально-психологічний центр університету. Керівник центру Валентина Радчук у рамках проєкту USAID «Розбудова стійкої системи громадського здоров'я» виграла грант на створення простору психосоціальної підтримки «Дбаю про

себе».

Досить стабільно, навіть динамічно, виглядає фінансова діяльність університету. Доходи за всіма видами діяльності у 2023 р. склали 626 млн 222 тис. грн, менше половини з яких профінансовано державою (44%).

У 2023 р. за рахунок загального фонду МОН України виділило фінансування в сумі 277 млн 233 тис. грн. З них на освітню діяльність – 214 млн 650 тис. грн і науково-технічну – 10 млн 396 тис. грн (у 2022 р. – 13 млн 720 тис. грн). На час воєнного стану, як і в 2022 р., уряд призупинив дію деяких постанов щодо порядку фінансування ЗВО, зокрема формульний розподіл видатків. Університет отримав за «Програмою підготовки кадрів...» на 5 млн грн менше, ніж у минулому році. Недофінансовано бюджетну програму з виплати академічних стипендій (за грудень не вистачає 703 тис. грн (17%) для виплати стипендій у повному обсязі).

Водночас відчутно зросли обсяги спеціального фонду: 355 млн 286 тис. грн (2022 р. – 255 млн 163 тис. грн). З них: 348 млн грн на освітню діяльність та 6 млн 297 тис. грн на наукову діяльність.

Спеціальний фонд основної діяльності формувався в основному за рахунок надходжень коштів за навчання (307 млн 54 тис. грн), інших освітніх послуг (3 млн 962 тис. грн), господарської діяльності (21 млн 649 тис. грн), благодійних внесків та грантів (12 млн 737 тис. грн) та ін.

Спеціальний фонд наукової діяльності у поточному році збільшився у 15 разів (з 412 тис. у 2022 р. до 6 млн 297 тис. у 2023 р.).

Навіть у такий складний час університет намагався підтримати у належному стані навчальні корпуси й гуртожитки. За цей рік АГЧ університету виконала робіт на суму більше 3,5 млн грн.

З метою покращення безпекової ситуації та для організації очної форми навчання для здобувачів вищої освіти у 2023 р. проведена робота як з розширення уже наявного (6-й корпус), так і облаштування нового найпростішого укриття (1-й корпус). Це дало можливість збільшити місткість укриттів на 700 осіб. На сьогодні на території університету функціонують 11 найпростіших укриттів, 1 протирадіаційне укриття загальною місткістю 4,5 тис. осіб. Крім того, університет уклав угоди щодо використання укриття учасниками освітнього процесу в комунальних установах міста на 1 тис. осіб.

Отже, підсумовуючи основні показники діяльності університету за 2023 р., хочу висловити щирі вдячність викладачам і співробітникам, працівникам технічних служб і студентському колективу за плідну, злагожену і результативну роботу. Саме завдяки Вашим зусиллям, щирому вболіванню за рідну alma mater університет зберіг динаміку у своєму розвитку

і продовжує займати чільне місце серед кращих ЗВО України.

1. Освітня діяльність

1.1. Вступна кампанія

1. У зв'язку з військовим станом у країні, запровадженням через російську агресію, було змінено терміни вступної кампанії, яку проводили протягом липня–вересня 2023 р. Основні зарахування на бакалаврат відбулися до 31 серпня, початок навчального семестру – з 1 вересня. Зарахування в магістратуру здійснювалося до 11 вересня, здобувачі розпочали навчання 15 вересня. Станом на 01.09.2023 р. університет мав укриття, облаштовані за всіма нормами.

2. Основні процедури вступної кампанії відбувалися в дистанційному режимі. Зокрема, в електронній формі проходила реєстрація вступників на бакалаврат на основі ПЗСО та МС/ФМБ, у магістратуру на основі ЄВІ/ЄФВВ, а також електронні заяви абітурієнти подавали для участі у творчих конкурсах та / або вступних іспитах. Усі категорії вступників могли реєструвати заяви в електронній формі. Таких заяв було подано 19292 із 19388 (понад 99,5%). Окрім цього, уперше не приймали оригінали документів, а вибір навчання вступники здійснювали через КЕП або особисто через написання заяви в закладі освіти. Обов'язковою умовою для військовозобов'язаних було подання військово-облікового документа.

3. Абітурієнтів зараховували на навчання за результатами НМТ 2022, 2023 років та минулорічних ЗНО за 2020–2021 рр. Вступники мали право подати 5 заяв на навчання за державним замовленням та 20 заяв на навчання за контрактом.

4. Перелік конкурсних предметів у 2023 р. для вступу на основі ПЗСО був уніфікований для всіх спеціальностей і передбачав:

- українську мову;
- математику;
- історію України / іноземну мову / біологію / фізику / хімію.

Окрім того, обов'язковим було написання мотиваційного листа.

5. Для вступу або переведення на бюджет конкурсний бал вступника мав бути не меншим 130 балів.

6. Під час вступу в університет на основі ПЗСО за спеціальностями 081 «Право», 281 «Публічне управління та адміністрування», 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», 292 «Міжнародні економічні відносини» та 293 «Міжнародне право» конкурсний бал на державне замовлення повинен був бути не меншим 140 балів, на контракт не меншим 120 балів.

7. Творчі конкурси та вступні іспити під час вступу на основі ПЗСО за державним замовленням проводили до початку прийому документів (з 3 до 10 липня).

8. Участь у конкурсі на місця державного замовлення за будь-якою спеціальністю на основі ОКР молодшого спеціаліста / ОС молодшого бакалавра / ОПС фахового молодшого бакалавра обов'язково передбачала подання результатів НМТ або минулорічних ЗНО за 2020–2021 рр. з двох конкурсних предметів (перший – з української мови та літератури / української мови, другий – з будь-якого іншого предмета).

9. Розраховуючи конкурсний бал вступників на основі ОКР молодшого спеціаліста / ОС молодшого бакалавра / ОПС фахового молодшого бакалавра, не враховували середній бал документа про освіту, брали до уваги лише результати НМТ або минулорічних ЗНО за 2020-2021 роки з двох предметів. Обов'язковим було написання мотиваційного листа, який не передбачав оцінювання.

10. Широкий конкурс уперше був спільним для ПЗСО, МС/ФМБ/МБ.

11. Для вступу в магістратуру на основі диплома бакалавра на навчання за державним замовленням чи контрактом потрібно було скласти ЄВІ та фахове вступне випробування. Для кон'юнктурних спеціальностей, замість фахового вступного випробування, необхідно було складати ЄФВВ.

12. На навчання за спеціальностями, яким надається особлива підтримка на всіх рівнях, була можливість вступати на контракт лише за мотиваційним листом.

Усього по Україні було подано приблизно 1,4 млн заяв, з них 1,35 млн електронно від 568 тис. вступників. Через систему ЄДЕБО для здобуття вищої освіти на основі ПЗСО подали понад 188 тис. вступників (понад 695 тис. електронних заяв). На навчання в магістратуру зареєстровано 306 тис. електронних заяв від 160 тис. вступників. Традиційно найбільше заяв – на правничі, управлінські, гуманітарні та ІТ-спеціальності.

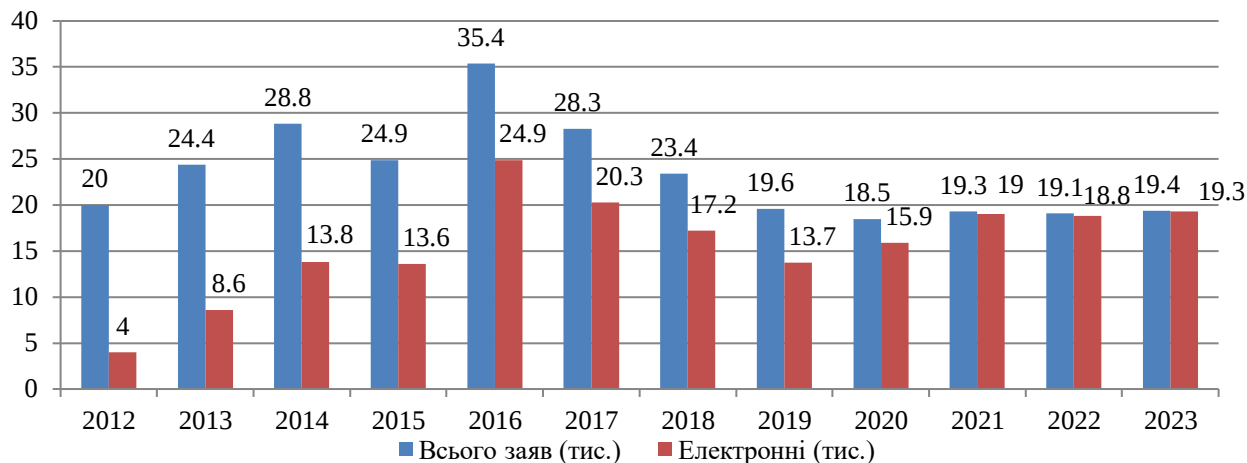
Динаміка кількості поданих заяв до університету залишається стабільною упродовж останніх чотирьох років, незважаючи на пандемію COVID-19 та воєнний стан.

Таблиця 1. Кількість поданих заяв

Рік	Всього заяв (тис.)	Електронні заяви (тис.)
1	2	3
2012	20,0	4,0
2013	24,4	8,6
2014	28,8	13,8
2015	24,9	13,6
2016	35,4	24,9
2017	28,3	20,3

1	2	3
2018	23,4	17,2
2019	19,6	13,7
2020	18,5	15,9
2021	19,3	19,0
2022	19,1	18,8
2023	19,4	19,3

Діаграма поданих заяв

Найбільше заяв по Україні на базі ПСЗО (області):

1. м. Київ – 223 тис.
2. Львівська область - 97 тис.
3. Харківська область – 56 тис.
4. Дніпропетровська область – 44 тис.
5. Одеська область – 35,5 тис.
6. Івано-Франківська область – 22 тис.
7. Вінницька область – 22 тис.

.....

12. Чернівецька область – 14,4 тис.

Середній конкурсний бал абітурієнтів по Україні:

1. Харківська область – 160,9
2. Запорізька область – 159,0
3. Сумська область – 157,1
4. Львівська область – 156,8
5. Чернігівська область – 154,8
6. Київ – 154,5
7. Одеська область – 154,3
8. Миколаївська область – 154,3
9. Чернівецька область – 152,4

Подано заяв на навчання для здобуття в ЧНУ

(у 2023 р. порівняно з 2022 р.):

- ступеня бакалавра на основі ПЗСО – 13933 (117% від 2022 р.); **(7 місце в Україні);**
- ступеня бакалавра на основі МС/МБ/ФМБ – 1199 (82% від 2022 р.); **(18 місце в Україні);**
- ступеня магістра – 3307 (59% від 2022 року) **(12 місце в Україні).**

Рейтинг ЗВО за кількістю поданих заяв вступників

(на базі ПЗСО):

1. Національний університет «Львівська політехніка» – 31614;
2. Львівський національний університет імені Івана Франка – 31190;
3. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» – 30155;
4. Київський національний університет імені Тараса Шевченка – 29812;
5. Національний авіаційний університет – 19181;
6. Державний торговельно-економічний університет – 18095;
7. **Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича – 13534;**
8. Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника – 13064.

Рейтинг спеціальностей за кількістю поданих заяв

по Україні / ЧНУ (всього):

- Комп'ютерні науки – 40944 / (ЧНУ - 1103)
- Право – 39153 / (ЧНУ – 1398)
- Психологія – 33122/ (ЧНУ - 1092)
- Менеджмент – 34316/ (ЧНУ – 565)
- Філологія – 31058 / (ЧНУ – 1243)

Найбільше подано заяв (на всі рівні та форми навчання) в ЧНУ:

- Право – 1398;
- Філологія (англійська) – 1243;
- Комп'ютерні науки – 1103;
- Психологія – 1092;
- Інженерія програмного забезпечення – 641;
- Маркетинг – 600;
- Менеджмент – 565;
- Комп'ютерна інженерія – 403.

Найменше заяв подано (на всі рівні та форми навчання) в ЧНУ:

- Середня освіта (румунська мова та література) – 32;
- Середня освіта (музичне мистецтво) – 43;
- Музичне мистецтво – 11;
- Культурологія – 39;
- Екологія – 71;
- Хімія – 58.

Таблиця 2. Кількість місць державного замовлення

Ступінь / ОКР	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Молодший спеціаліст / Фаховий молодший бакалавр	236	236	167	167	172	165	165
Бакалавр	1244	1079	1020	1116	1240	1322	1384
Магістр	820	794	675	479	553	611	351
Всього	2300	2109	1861	1762	1965	2098	1896

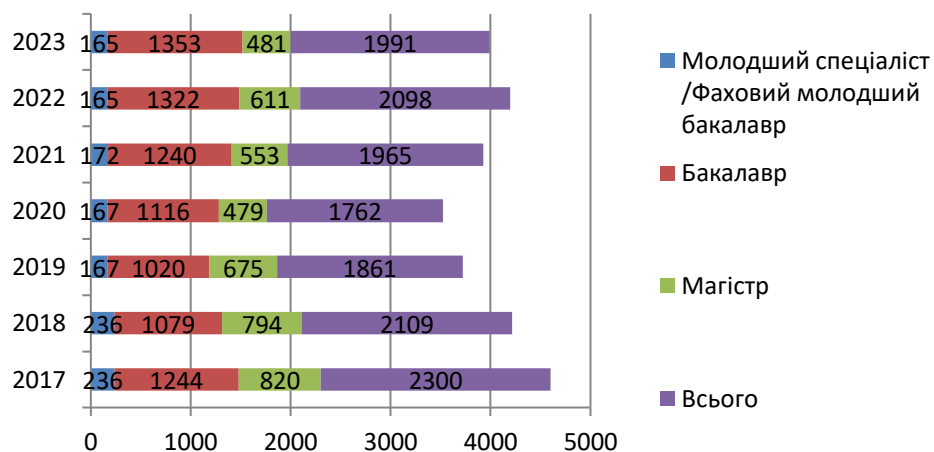

Рис. 1 Обсяги держзамовлення

Таблиця 3. Динаміка державного замовлення на бакалаврат повного та скороченого терміну навчання

	Денна	Заочна
Широкий конкурс	1267	91
Загальний обсяг	1267	91
Зараховано 10.08.	1143	86
Переведено на держзамовлення 15.08	55	0
Конкурсна комісія МОН №5	42	0
Конкурсна комісія МОН №6	25	2
Повернуто до МОН	69	5
Всього місць держзамовлення	1265	88

Таблиця 4. Динаміка державного замовлення в магістратуру

	Денна	Заочна
Широкий конкурс	448	19
Зараховано 31.08	445	19
Переведено на держзамовлення 07.09	5	0
Конкурсна комісія МОН №6	12	0
Повернуто до МОН	2	0
Всього місць держзамовлення	462	19

Таблиця 5. Спеціальності з найвищим прохідним балом на місця державного замовлення (бакалавр на основі ПЗСО+ скорочена форма, денна форма)

Спеціальність	Рекомендовано на ДЗ	Прохідний бал, університет / середній бал МОН	Зараховано на ДЗ
Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)	42	176.500 / 182.737	42
Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	5	189,333/ 189,333	5
Міжнародні економічні відносини	4	184,750 / 191,583	4
Міжнародне право	3	182,500 / 182,500	3
Право	15	180,200 / 185,771	15

Таблиця 6. Спеціальності з найменшим прохідним балом на місця державного замовлення на загальних умовах (бакалавр на основі ПЗСО, денна форма)

Спеціальність	Рекомендовано на ДЗ	Прохідний бал, університет	Зараховано на ДЗ
Хімія	10	134,374	10
Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка	17	133,824	23
Фізика та астрономія	11	131,784	11
Агрономія	11	130,560	24
Мікро- та наносистемна техніка	18	130,381	18

Таблиця 6. Зарахування на ступінь бакалавра

Рік	Денна (бюджет)	Денна (контракт)	Денна (разом)	Заочна (бюджет)	Заочна (контракт)	Заочна (разом)	Всього
2017	1166	1421	2587	78	740	818	3405
2018	1016	1429	2445	59	635	694	3139
2019	955	1336	2291	64	417	481	2772
2020	1056	1272	2328	60	392	452	2780
2021	1162	1161	2323	78	296	374	2697
2022	1141	1915	3056	79	364	443	3499
2023	1265	2070	3335	88	345	433	3768

Таблиця 7. Зарахування на ступінь магістра

Рік	Денна (бюджет)	Денна (контракт)	Денна (разом)	Заочна (бюджет)	Заочна (контракт)	Заочна (разом)	Всього
2017	743	754	1497	77	883	960	2457
2018	742	528	1270	50	698	748	2018
2019	619	494	1113	56	613	669	1782
2020	456	518	974	22	591	613	1587
2021	513	305	818	40	350	390	1208
2022	560	1485	2045	38	606	644	2689
2023	462	856	1318	19	377	396	1714

Таблиця 8. Усі зарахування

Форма навчання	Рік												
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Денна	3953	3942	4337	4423	4042	4143	4084	3710	3404	3302	3141	5101	4653
Заочна	3076	2593	2575	2272	1792	2002	1778	1510	1150	1065	764	1087	829
Всього	7029	6535	6912	6695	5834	6145	5862	5220	4554	4367	3905	6188	5482

Таблиця 9. Зарахування в коледж

Форма оплати	Рік												
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Бюджет	63	64	66	85	85	253	236	236	167	167	172	165	165
Контракт	100	73	71	102	98	92	91	56	71	104	149	130	124
Всього	163	137	137	187	184	345	327	292	238	271	321	295	289

Таблиця 10. Особливості бакалаврів

Категорія студентів		Денна форма			Заочна форма			Всього		
		ДЗ	ПЛ	Разом	ДЗ	ПЛ	Разом	ДЗ	ПЛ	Разом
Медалісти	Золота медаль	301	236	537	13	36	49	314	272	586
	Срібна медаль	55	61	116	2	9	11	57	70	127
Сироти		13	7	20	0	0	0	13	7	20
Інваліди		24	30	54	0	4	4	24	34	58
Учасники бойових дій		2	4	6	1	9	10	3	13	16
Діти учасників бойових дій		83	138		4	11	15			
Діти загиблих (безвісти зниклих) учасників бойових дій		17	4	21	0	0	0	17	4	21
Особливо небезпечні території		60	9	69	2	2	4	62	11	71
Складали вступні випробування в університеті (вступники на основі ПЗСО):										
Учасники бойових дій		0	0	0	0	2	2	0	2	2
Особливо небезпечні території		4	3	7	0	0	0	4	3	7
ОЦ «Донбас-Україна»		0	0	0	0	0	0	0	0	0
Звільнені за станом здоров'я		18	3	21	0	1	1	18	4	22
Інші категорії		11	8	19	0	0	0	0	11	8
Високий рейтинговий бал:										
КБ = 200		4	5	9	0	2		4	7	11
190 < КБ < 200		45	22	67	1	8		46	30	76

Таблиця 11. Особливості магістрів

Категорія студентів		Денна форма			Заочна форма			Всього		
		ДЗ	ПЛ	Разом	ДЗ	ПЛ	Разом	ДЗ	ПЛ	Разом
Дипломи з відзнакою		2	40	42	1	24	25	3	64	67
Сироти		2	5	7	0	0	0	2	5	7
Учасники бойових дій		3	5	8	0	13	13	3	18	21
Особливо небезпечні території		1	1	2	0	1	1	1	2	3
Діти учасників бойових дій		24	39		0	5	5	24	44	
Діти загиблих (безвісти зниклих) учасників бойових дій		3	2	5	0	1	1	3	3	6
Внутрішньо переміщені особи		1	3	4	0	5	5	1	8	9

Таблиця 12. Зараховано на другу вищу освіту: бакалавр+магістр

Форма навчання	2020	2021	2022	2023
Денна	6	4	158	286
Заочна	16	15	4	17
Всього	22	19	162	303

1.2. Контингент студентів

У Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича станом на 1 грудня здобували освіту 15101 студент, з них за денною формою

навчання – 12514 осіб, заочною формою навчання – 2587 осіб. У таблиці 13 наведено контингент студентів університету на 1 жовтня 2012–2019 рр., на 1 листопада 2020, 2021 років і на 1 грудня 2022 та 2023 років.

Таблиця 13 Контингент студентів станом на 1 жовтня 2012-2019 років, 1 листопада 2020, 2021 років, 1 грудня 2022 та 2023 років

Освітній рівень	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Бакалавр	12402	11724	11710	11593	12443	11730	11093	10443	10112	9645	10057	10955
Спеціаліст	2003	2002	1577	1280	1197	26	3	1	0	0	0	0
Магістр	1379	1294	1330	1311	3093	4020	4326	3787	3414	2723	3921	4146
Усього	15784	15020	14617	14184	16733	15776	15422	14231	13526	12368	13978	15101

На місцях, що фінансуються за рахунок коштів державного бюджету, навчається 5623 особи: (37%) за денною формою навчання – 5294, заочною – 329. На умовах контракту – 9478 студентів, (63 %), з них за денною формою навчання – 7220, заочною – 2258.

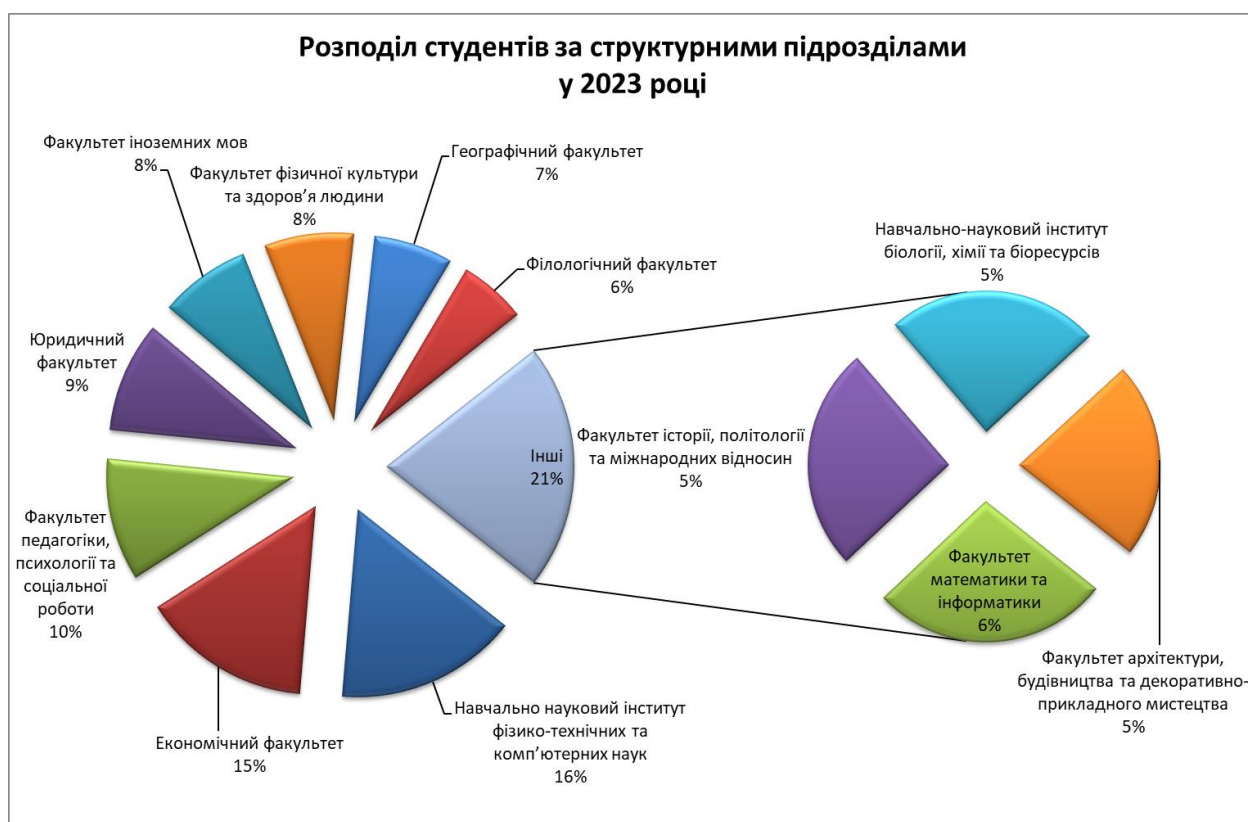
Кількість студентів, які здобувають вищу освіту, становить:

- за першим (бакалаврським) рівнем – 10955 осіб (73%);
- за другим (магістерським) рівнем – 4146 осіб (27%).

Контингент студентів у розрізі структурних підрозділів ілюструє таблиця 14.

Таблиця 14. Контингент студентів у розрізі структурних підрозділів

Навчально-науковий інститут, факультет	Держ.	Плат.	Разом
Навчально-науковий інститут біології, хімії та біоресурсів	452	332	784
Навчально науковий інститут фізико-технічних та комп'ютерних наук	1455	917	2372
Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва	334	388	722
Географічний факультет	403	625	1028
Економічний факультет	331	1883	2214
Факультет іноземних мов	434	755	1189
Факультет історії, політології та міжнародних відносин	228	598	826
Факультет математики та інформатики	555	323	878
Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи	481	1116	1597
Факультет фізичної культури та здоров'я людини	324	838	1162
Філологічний факультет	448	436	884
Юридичний факультет	179	1266	1445
Всього по університету	5623	9478	15101

Університет має ліцензію на підготовку студентів, що є іноземними громадянами, кількість яких станом на 1 грудня 2023 р. становить 20 осіб.

У 2023 р. випущено 2239 студентів, з них бакалаврів – 2192 особи, магістрів – 47. Серед випускників 929 осіб навчалися за рахунок коштів державного бюджету та 1310 осіб – на умовах контракту.

У грудні 2023 р. заплановано випустити ще 2373 здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Нижче подані таблиці 15–18 ілюструють випуск фахівців у розрізі освітніх (освітньо-кваліфікаційних) рівнів, форм навчання, джерел фінансування та динаміку показника за останні роки (у зв'язку з переходом у 2015 р. на півторарічну та дворічну магістратуру випуску магістрів у 2016 р. не було).

Таблиця 15. Випуск студентів за ОР «Бакалавр»

Бакалавр	Державне замовлення										Контракт										Разом									
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Денна	1269	1013	1187	1400	1282	1102	999	1032	924	831	714	651	768	1039	880	994	963	1016	997	845	1983	1664	1925	2439	2162	2096	1962	2048	1921	1676
Заочна	140	88	117	172	151	73	51	80	60	53	1320	1191	952	1054	1244	890	839	669	672	463	1460	1279	1069	1226	1395	963	890	749	732	516
Всього	1409	1101	1304	1572	1493	1175	1050	1112	984	884	2034	1842	1690	2093	2124	1884	1802	1685	1669	1308	3443	2943	2994	3665	3557	3059	2852	2797	2653	2192

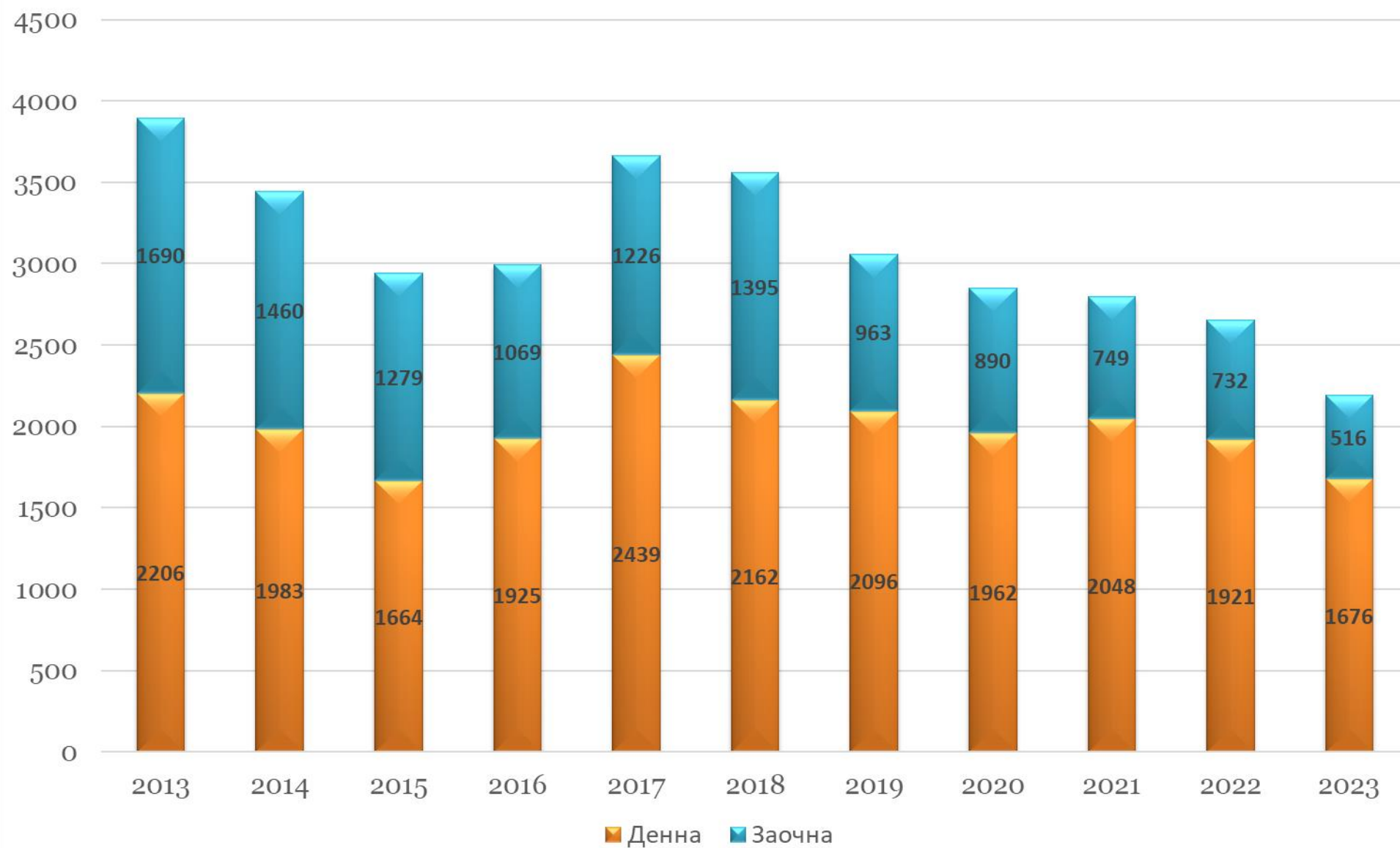
Таблиця 16. Випуск студентів за ОКР «Спеціаліст»

Спеціаліст	Державне замовлення							Повна оплата							Разом						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Денна форма	747	711	686	603	376	332	14	311	178	290	235	172	121	3	1058	889	976	838	548	453	17
Заочна форма	124	76	62	74	25	33	0	1232	988	884	591	624	637	0	1356	1064	946	665	649	670	0
Усього	871	787	748	677	401	365	14	1543	1166	1174	826	796	758	3	2414	1953	1922	1503	1197	1123	17

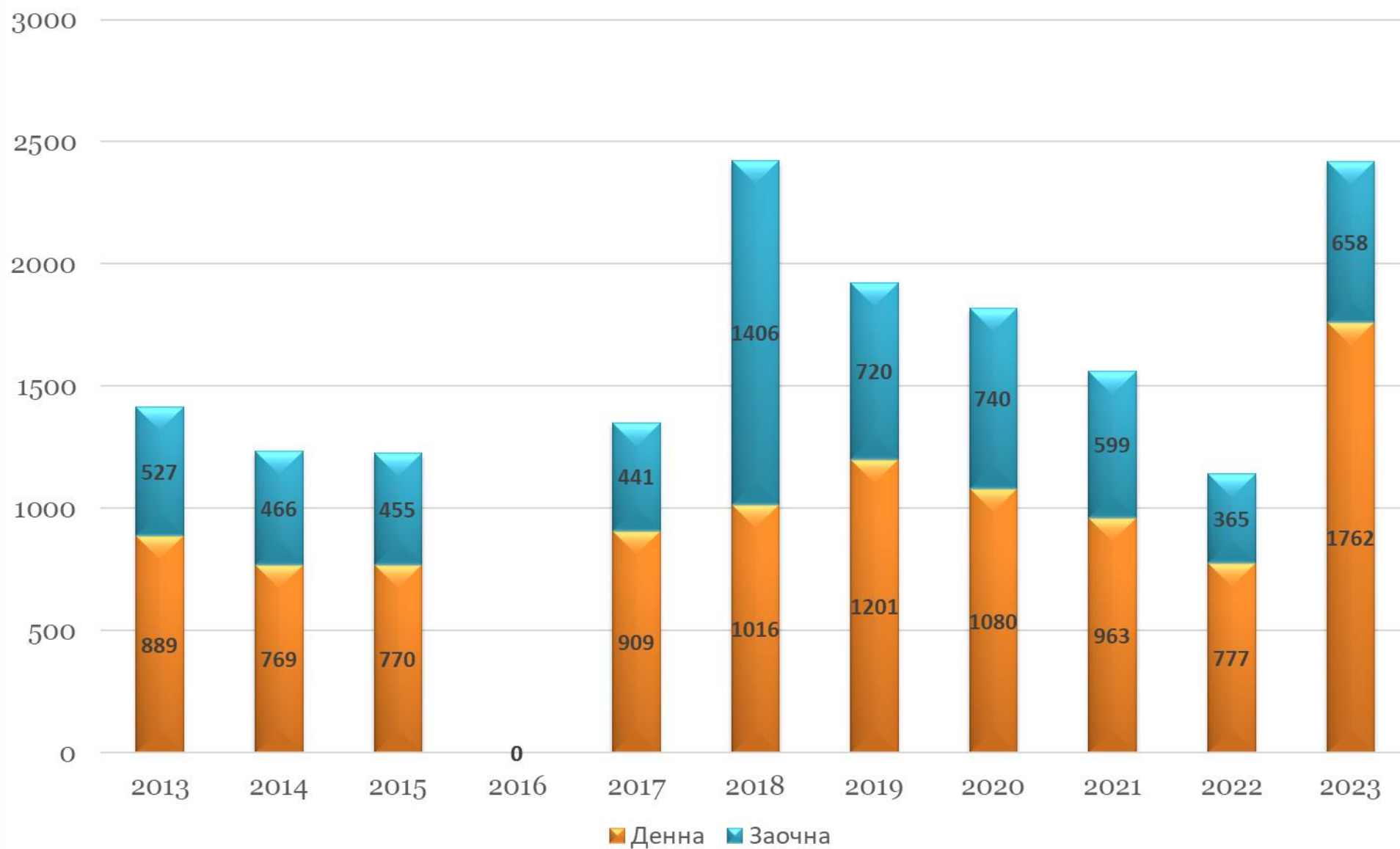
Таблиця 17. Випуск студентів за ОР «Магістр»

Магістр	Державне замовлення										Повна оплата										Разом									
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Денна	336	378	0	430	613	730	590	485	473	600	433	392	0	479	403	471	490	478	304	1162	769	770	0	909	1016	1201	1080	963	777	1762
Заочна	27	31	0	34	152	50	54	21	39	53	439	424	0	407	1254	670	686	578	326	605	466	455	0	441	1406	720	740	599	365	658
Всього	363	409	0	464	765	780	644	506	512	653	872	816	0	886	1657	1141	1176	1056	630	1767	1235	1225	0	1350	2422	1921	1820	1562	1142	2420

Випуск бакалаврів

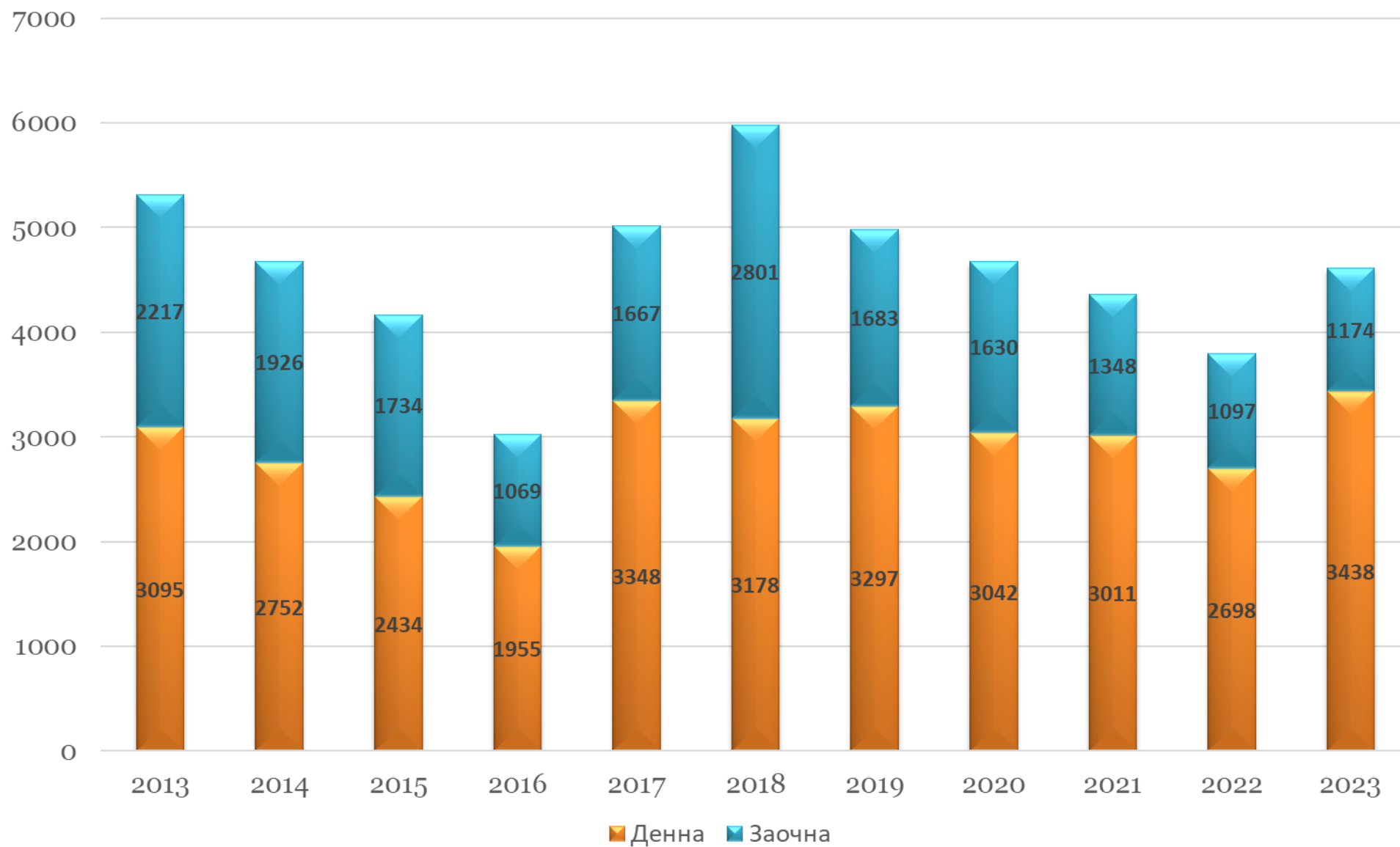
Випуск магістрів

Таблиця 18. Випуск студентів за всіма рівнями вищої освіти

Загалом	Державне замовлення										Контракт											Разом										
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023		
Денна	1605	1391	1187	1830	1895	1832	1589	1517	1397	1431	1147	1043	768	1518	1283	1465	1453	1494	1301	2007	2752	2434	1955	3348	3178	3297	3042	3011	2698	3438		
Заочна	167	119	117	206	303	123	105	101	99	106	1759	1615	952	1461	2498	1560	1525	1247	998	1068	1926	1734	1069	1667	2801	1683	1630	1348	1097	1174		
Всього	1772	1510	1304	2036	2198	1955	1694	1618	1496	1537	2906	2658	1720	2979	3781	3025	2978	2741	2299	3075	4678	4168	3024	5015	5979	4980	4672	4359	3795	4612		

Випуск за всіма ступенями вищої освіти

**Таблиця 19. Кількість студентів станом на 1 жовтня 2012-2019 років, 1 листопада 2020-2021 років та 1 грудня 2022 та 2023 років
у розрізі структурних підрозділів**

Факультет, інститут		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Навчально-науковий інститут біології, хімії та біоресурсів	Біологічний	1117	1121	1258	1232	1256	1205	1194	1049	923	732	774	784
	Хімічний	286	284										
Навчально-науковий інститут фізико-технічних та комп'ютерних наук	Інженерно-технічний	612	539	1930	1773	2060	1921	1874	1734	1699	1681	2101	2372
	Комп'ютерних наук	661	568										
	Фізичний	855	864										
Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва	Образотворчого мистецтва	105	103	411	476	534	486	489	459	457	471	609	722
	Кафедра будівництва та архітектури	208	257										
Географічний факультет		1465	1275	1157	1077	1143	1080	1057	982	907	817	898	1028
Економічний факультет		1809	1525	1419	1433	1572	1531	1508	1388	1420	1780	2098	2214
Факультет фінансів, підприємництва та обліку		0	0	0	0	934	693	640	507	454			
Факультет іноземних мов		1173	1147	1168	1179	1271	1245	1203	1199	1180	1151	1161	1189
Факультет історії, політології та міжнародних відносин		1314	1146	1088	982	1143	1158	1169	1074	950	825	831	826
Факультет математики та інформатики		613	626	617	571	637	637	611	597	600	619	808	878
Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи		1792	1841	1878	1819	1930	1785	1770	1608	1545	1294	1403	1597
Факультет фізкультури та здоров'я людини		510	590	657	740	900	987	1109	1111	1093	918	1094	1162
Філологічний факультет		1043	1080	1045	995	1051	980	982	882	942	848	883	884
Філософсько-теологічний факультет		412	424	390	374	385	332	284	232				
Юридичний факультет		1809	1630	1599	1533	1917	1736	1532	1409	1356	1232	1318	1445
Всього по університету		15784	15020	14617	14184	16733	15776	15422	14231	13526	12368	13978	15101

Окрім прийому та випуску, на показник кількості студентів впливає також рух контингенту. Як ілюструє таблиця 20, кількість здобувачів, відрахованих з університету з різних причин, значно переважає кількість тих, хто поповнив ряди студентів.

Таблиця 20. Рух контингенту студентів

	Державне замовлення		Повна оплата		Разом	
	Зарахування	Відрахування	Зарахування	Відрахування	Зарахування	Відрахування
Денна	1632	224	3006	700	4638	924
Заочна	104	15	726	168	830	183
Всього	1736	239	3732	868	5468	1107

Більшість студентів відраховано за невиконання навчального плану (407 осіб), у зв'язку з несплатою за навчання (320 осіб), вибули за власним бажанням (251 осіб).

Відраховано з інших причин:

- порушення навчальної дисципліни – 74 особи;
- не з'явилися на екзамени – 26 осіб;
- не склали атестацію – 15 осіб;
- смерть – 11 осіб;
- переведення в інший ЗВО – 3 особи.

Практична підготовка

Практика здобувачів вищої освіти в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича здійснюється відповідно до законодавства, яке регулює освітню галузь, і стандартів освіти. Ця освітня компонента слугує обов'язковим складником підготовки фахівців. Організацію практики в університеті регулюють освітні програми, навчальні плани, графіки освітніх процесів та, власне, робочі програми практики.

Практична підготовка разом з навчальними заняттями і самостійною роботою – одна з важливих форм організації освітнього процесу, від якості якої залежить конкурентоспроможність випускників ЗВО на ринку праці. Саме тому в університеті здійснюється системна робота щодо організації та забезпечення практичної підготовки здобувачів зі спеціальностей з урахуванням:

- перегляду змісту, обсягів практик відповідно до визначених стандартів вищої освіти;

- перегляду баз практик відповідно до особливостей освітніх програм;
- обговорення питань практичної підготовки зі стейкхолдерами;
- корегування умов організації практичної підготовки в період воєнного стану.

Лише від початку осіннього семестру 2023 р. за різними видами практику проходило більше трьох тисяч студентів денної форми навчання та 322 заочники, а це 23,3 % від загального контингенту здобувачів вищої освіти.

Таблиця 21. Осінній семестр 2023

№ з/п	Назва практики	Кількість студентів
Денна форма навчання		
1.	Асистентська	607
2.	Виробнича	548
3.	Педагогічна	524
4.	Ознайомлювальна	489
5.	Переддипломна	266
6.	Перекладацька	205
7.	Клінічна	102
8.	Науково-технологічна	68
9.	Навчально-наукова	67
10.	Психологічна	61
11.	Професійна психологічна	54
12.	Проектно-інженерна	45
13.	Професійно-стажерська	43
14.	Професійно-орієнтована	34
15.	Науково-педагогічна	29
16.	Пропедевтична	27
17.	Навчальна	15
18.	Науково-дослідна	34
Всього		3218
Заочна форма навчання		
1.	Асистентська	141
2.	Педагогічна	101
3.	Ознайомлювальна	40
4.	Науково-педагогічна	33
5.	Переддипломна	5
6.	Науково-дослідна	3
Всього		322

У цьому семестрі найбільша питома вага асистентської та виробничої

практик. Базами практик є кафедри, комп'ютерні класи, коледжі, підприємства, установи, організації, банки, архіви, театри, редакції, правоохоронні органи, нотаріальні контори в Чернівцях і за межами міста, договори з якими укладені або продовжені в 2023 р.

Незважаючи на складні умови в період воєнного стану, у цьому навчальному році маємо приклади закордонної співпраці в рамках практичної підготовки здобувачів, а саме:

– виробнича практика студента II курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» Королюка Максима Юрійовича (Wolf GmbH / Group Industriestraße 1 D-84048 Mainburg); керівник Д. П. Козярьський;

– маршрутна практика групи студентів (16 студентів) II та III курсів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 292 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» (Румунія); керівник Л. Н. Мельничук.

1.3. ЕФЕКТИВНІСТЬ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Упродовж звітнього періоду в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича продовжувалося вдосконалення компонентів системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, а також інструментів, які забезпечують прозорість освітньої діяльності та прийняття рішень. Зокрема організовано низку цільових заходів, орієнтованих на безперервний розвиток культури якості освіти всіх учасників процесу підготовки висококваліфікованих фахівців. Систему послідовних і систематичних заходів, які здійснюються з метою виявлення і відстеження тенденцій у розвитку якості вищої освіти в університеті та шляхи її забезпечення й удосконалення, визначали шляхом проведення постійного різновекторного моніторингу.

1. Моніторинг якості змісту підготовки фахівців: освітніх програм, робочих програм навчальних дисциплін, силабусів та їхнього методичного забезпечення.

Для подальшого вдосконалення якості підготовки фахівців центр системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти спільно з секторами науково-методичної ради за звітний період здійснили моніторинг 73 освітніх програм (ОП підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти – 33, ОП підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти – 38, ОНП

підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – 2).

Критерії оцінювання програм передбачали відповідність:

- змісту програми потребам суспільству, сучасним вимогам щодо останніх досліджень у галузі знань;
- очікуванням, потребам і задоволеності студентів реалізацією освітніх компонентів програми;
- навчального середовища і освітніх послуг за підтримки студентів у досягненні мети навчання за обраною освітньою програмою;
- ефективності форм і методів оцінювання якості знань студентів;
- розроблення та виконання заходів щодо вдосконалення освітніх програм за результатами акредитації ОП та ін.

Якість ОП й ефективність їхньої реалізації оцінювали 2237 здобувачів вищої освіти університету, які взяли участь в опитуванні. Разом з позитивними оцінками щодо можливостей вільного вибору навчальних дисциплін, достатньо високої професійної майстерності викладання, *висловлені й побажання*, які потребують подальшої уваги: збільшити кількість практичних занять із використанням інтерактивних методів, інноваційних технологій пропонують близько 50% опитаних; активізувати зустрічі з провідними науковцями-практиками закордонних закладів освіти – 42%; активніше впроваджувати дуальну форму навчання, розширити бази практик та ін.

Запровадження міжнародних вимог до критеріїв якості навчання, організації освітнього процесу потребує створення сучасного методичного контенту, що є важливим завданням не тільки для методичних підрозділів, а й усього професорсько-викладацького складу. Тому упродовж 2023 р. на початку кожного семестру (лютий, вересень) був організований моніторинг з метою виявлення сильних чи слабких сторін навчально-методичного забезпечення викладання навчальних дисциплін.

Проведено аналіз 6238 силабусів і робочих програм навчальних дисциплін з відповідним інформаційним навчально-методичним забезпеченням у системі Moodle. Наприклад, наявність (повнота) навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін у системі Moodle: на економічному факультеті за першим (бакалаврським) рівнем становить 89,0 %, а за другим (магістерським) рівнем – 91,0 %; на факультеті педагогіки, психології та соціальної роботи за першим (бакалаврським) рівнем становить 94,0 %, а за другим (магістерським) рівнем – 96,0 %; на факультеті фізичної культури та здоров'я людини за першим (бакалаврським) рівнем становить 87,0 %, а за другим (магістерським) рівнем –

71,0%. Водночас з окремих навчальних дисциплін потребують постійного оновлення такі компоненти методичного забезпечення: зміст лекційного матеріалу, рекомендована література, банк тестових завдань і завдань для самостійної роботи, чіткість критеріїв поточного оцінювання тощо.

2. Результативним є проведення комплексного моніторингу щодо якості провадження освітньої діяльності на факультетах / навчально-наукових інститутах.

Відповідно до Положення про проведення **комплексного** моніторингу в Університеті за звітний період (2023 р.) *здійснено моніторинг* у навчально-науковому інституті фізико-технічних та комп'ютерних наук і на географічному факультеті. Проаналізовано 41 ОП у межах 17 спеціальностей у розрізі 11 кафедр навчально-наукового інституту фізико-технічних й комп'ютерних наук і 16 ОП у межах 6 спеціальностей та 1 ОНП у розрізі 5 кафедр географічного факультету. Моніторингові групи відзначили високий рівень академічної та професійної активності викладачів, плідну міжнародну співпрацю, залучення стейкхолдерів до впровадження та реалізації освітніх програм, зокрема за акредитованими ОП, достатньо високу якість провадження освітньої діяльності кафедр.

Під час проведення комплексного моніторингу проведено контроль змісту навчальних дисциплін за допомогою системи MOODLE. У навчально-науковому інституті фізико-технічних та комп'ютерних наук зріз проводили з 14 навчальних дисциплін із загальною кількістю студентів 271. Абсолютна успішність становить 80,8%, якість знань – 48,7%. На географічному факультеті зріз проводили з 13 навчальних дисциплін із загальною кількістю студентів – 195, абсолютна успішність становить 96,1%; якість знань – 42,7 %.

Водночас проводили й опитування здобувачів вищої освіти й викладацького складу щодо якості освітньої діяльності (підготовки фахівців) у межах структурних підрозділів. В опитуванні взяли участь 597 (64,5%) студентів і 63 (93,7%) викладачі географічного факультету; 603 (32,1%) студенти і 121 (84,0%) викладач у навчально-науковому інституті фізико-технічних та комп'ютерних наук. Окрім того, як у навчально-науковому інституті фізико-технічних та комп'ютерних наук, так і на географічному факультеті, опитування серед студентів під час проведення відкритих навчальних занять проводив також і представник студентського самоврядування. За результатами анкетувань провадження освітньої діяльності з підготовки фахівців на географічному факультеті та в навчально-науковому інституті фізико-технічних та комп'ютерних наук оцінено на «добре». 87,6% студентів відзначили, що викладання навчальних

дисциплін, організація освітнього процесу є на достатньо високому рівні й сприяє мотивації навчання; 67,7% – ознайомлені й задоволені процедурами вибору навчальних дисциплін.

Водночас є конструктивні пропозиції, на які варто звернути увагу, а саме: посилення практичного складника, ширше використання інноваційних технологій, ціннісно-діалогічного підходу в співпраці «викладач-студент», активізація діяльності студентського самоврядування. Під час моніторингу освітніх підрозділів окремо проаналізовано роботу деканатів / дирекцій, вчених рад і методичних комісій навчально-наукового-інституту, факультету, кафедр.

3. Моніторинг ефективності викладання загальноуніверситетських навчальних дисциплін

Доцільним і аргументованим, у зв'язку з повномасштабним нападом на українські землі російських окупантів, став моніторинг щодо формування культури безпекової поведінки в здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014. Середня освіта з навчальних дисциплін «Здоров'язбережувальні технології та домедична допомога» та «Громадське здоров'я та медицина порятунку». Аналіз здійснено за такими напрямками: кадрове забезпечення, якість викладання, методичний супровід навчальної дисципліни, анкетування студентів щодо важливості цих навчальних дисциплін в умовах воєнних подій, оцінка викладання та самооцінка рівня засвоєння навчальних дисциплін. За результатами опрацьованих матеріалів: 89,6% студентів наголосили на важливості цих дисциплін не лише під час воєнних подій, а й в мирний час; 81,3% зацентрували на тому, що такі дисципліни сприяють формуванню культури безпекової поведінки в здобувачів вищої освіти та забезпечують їх готовність до навчання в подальшому; 73,6% студентів пропонують, щоб навчальну дисципліну (ОК) викладали впродовж року (річний курс).

Підсумки моніторингу обговорено на факультетах / у навчально-наукових інститутах та окреслено шляхи співпраці між кафедрами з метою формування культури безпекової поведінки здобувачів вищої освіти в кризових умовах і в умовах воєнних дій.

4. Система роботи центру передбачає проведення моніторингу результатів екзаменаційних сесій, зрізу залишкових знань та атестації випускників; якості організації освітнього процесу, удосконалення педагогічної майстерності викладачів.

За підсумками літньої екзаменаційної сесії в 2023 р. загальні показники абсолютної успішності по університету 84,9 % (85,3% – у минулому році) та якості

знань студентів 38,2 % (42,9% – у минулому році) дещо знизились. Найвищі показники якості знань студентів денної форми серед факультетів / навчально-наукових інститутів на факультеті педагогіки, психології та соціальної роботи (50,6 %) та факультеті іноземних мов (47,6 %). Найбільшу кількість незадовільних оцінок отримали студенти факультетів: архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва (абсолютна успішність складає 71,4 %) і математики та інформатики (абсолютна успішність складає 76,5 %). Результати обговорено на засіданнях вченої та науково-методичної рад університету, а також на засіданні вчених рад та методичних комісій факультетів / навчально-наукових інститутів.

На факультетах, навчально-наукових інститутах проведено дворівневий ректорський зріз залишкових знань студентів з 658 навчальних дисциплін, показник якості знань яких менший 50 % або вищий 80% у 594 академічних групах із загальною кількістю 8954 студенти. Результати засвідчують про розбіжність (яка потребує аналізу) за показником «якість знань» з окремих навчальних дисциплін, зокрема: «Системний аналіз» – (+ 31,9 %) (ОП «Комп'ютерні науки (алгоритмічне та програмне забезпечення комп'ютерних систем»); «Історія зарубіжної літератури» – (- 42,3%) (ОП «Філологія (англійська мова і література та друга іноземна мова»), «Комп'ютерні системи штучного інтелекту» – (-32%) (ОП комп'ютерна інженерія), «Філософія» – (-32,2) (ОП «Менеджмент туристичної індустрії»). За результатами обговорення прийнято рішення про оновлення банку тестових завдань різного рівня складності, покращення індивідуальної роботи зі студентами та ін.

Підсумкова атестація (червень 2023 р.) у звітний період відбувалась в умовах воєнного стану, що потребувало особливої уваги, зокрема організації змішаного контролю в окремих випадках.

Для виконання обов'язків Голови ЕК під час вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти було залучено представників академічної спільноти (доктори, професори) за відповідним профілем, представників потенційних роботодавців. Аналіз роботи екзаменаційних комісій випускників 2023 р. свідчить про достатньо високий рівень їхньої підготовки. Абсолютна успішність і якість знань випускників другого (магістерського) рівня вищої освіти становить відповідно 99,9% і 92%; За першим (бакалаврським) рівнем – абсолютна успішність майже однакова з минулорічним показником – 99,2 %, а якість знань – 73,1% , що на 2,6 % нижча порівняно з минулим роком. Зниження показників якості знань пов'язано з проведенням занять у змішаній чи дистанційній формах.

Достатньо глибокі знання з високим показником результатів навчальних

продемонстрували 244 магістри-випускники, що становить 21,8% від загальної кількості 1124 випускників цього рівня освіти та 195 здобувачів першого (бакалаврського) рівня, що становить 8,9% від загальної кількості 2193 випускників.

Захисту кваліфікаційних робіт передувала перевірка на наявність плагіату програмними засобами системи Unichek. Звісно, інформаційні системи не дають точної ідентифікації плагіату, а виявляють лише текстові збіги, які мають оцінити науковий керівник і кафедра, а остаточне рішення приймає екзаменаційна комісія. Цей аспект регулярно обговорюють на методичних семінарах, зустрічах з консультантом, відповідальною особою за цю ділянку роботи в університеті О. І. Шилуком. Підсумкова атестація дає можливість установити відповідність результатів навчання здобувачів вищої освіти вимогам освітніх програм.

Для підвищення якості організації освітнього процесу, вдосконалення навичок педагогічної майстерності викладачів, особливо у надскладний період, пов'язаний із воєнним станом, переходом на змішану форму навчання, відведення значної частини навчального часу на самостійне вивчення, було організовано науково-методичні семінари, які відображають взаємозв'язок між науково-дослідною роботою, з одного боку, та навчанням і викладанням, з іншого, враховують інституційний контекст, а також стратегічні засади діяльності університету зокрема:

- особливості організації навчання в період воєнного стану;
- психологічний супровід організації навчання в умовах надзвичайних ситуацій, воєнного стану;
- особливості організації й практичної підготовки фахівців в умовах воєнного стану.

Актуальним залишається обговорення питання щодо забезпечення якості інклюзивного навчання здобувачів освіти з особливими потребами, яких на сьогодні в університеті – 18 осіб, та з іншими проблемами.

5. Значна робота центру (у співпраці з навчальним відділом) була спрямована на формування та оновлення внутрішньої нормативної бази забезпечення якості вищої освіти.

Розроблені методичні рекомендації для атестації випускників; алгоритму (карти) самооцінювання та взаємооцінювання навчальних занять; самоаналізу ОП; організації та планування навчально-методичної роботи на факультетах / у навчально-наукових інститутах.

Роботу методичних комісій (рад) факультетів / навчально-наукових

інститутів зосереджено здебільшого на ключових питаннях:

- удосконалення механізмів реалізації цілісної системи внутрішнього забезпечення якості освітніх програм на всіх етапах;
- удосконалення освітніх програм усіх рівнів з урахуванням студентоцентрованого й компетентнісного підходів, які спрямовані на потреби освіти та відповідають викликам часу;
- розробки нових методичних підходів до організації й контролю методичного забезпечення роботи студентів в умовах дистанційного навчання;
- запровадження сучасних інформаційних технологій в освітній процес;
- організації та проведення практики студентів;
- проведення тренінгів, методичних семінарів для гарантів і завідувачів кафедр з метою дотримання вимог контролю якості вищої освіти, консультативної та експертної підтримки під час проведення акредитаційної експертизи ОП;
- удосконалення системи оцінювання знань студентів відповідно до оновлених ОП.

На 11 засіданнях науково-методичної ради університету впродовж 2023 р. розглянуто та обговорено ключові питання організації освітнього процесу та системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності, якості вищої освіти з періодичною звітністю про виконання прийнятих рішень.

На виконання пріоритетних завдань 2023 р. в університеті для забезпечення зворотного зв'язку успішно триває вдосконалення процедур опитування учасників освітнього процесу щодо задоволеності освітніми компонентами, якістю роботи здобувачів освіти та викладачів, рівнем академічної підтримки учасників освітнього процесу.

1.4. Ліцензування та акредитація

За звітний період акредитації підлягало 64 освітні програми, з них:

- за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти – 14;
- за другим (магістерським) рівнем вищої освіти – 48;
- за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти – 2.

З них повний акредитаційний процес пройшли 37 ОП, умовну (відкладену) акредитацію, згідно з постановою Кабміну № 295 від 16.03.22 р., – 24 ОП, умовну акредитацію за підсумками роботи експертних груп та ГЕР – 3 ОПП.

За попередній семестр успішну акредитацію отримали 20 ОП, 3 ОП отримали умовну акредитацію, а саме: «Комп'ютерна інженерія технологій інтернету речей та кіберфізичних систем» – другий (магістерський) рівень вищої

освіти); «Середня освіта (українська мова та література)» – перший (бакалаврський) рівень вищої освіти; «Інтелектуальний аналіз даних в комп'ютерних інформаційних системах» – перший (бакалаврський) рівень вищої освіти.

У поточному семестрі повній акредитації підлягали 14 ОПП за другим (магістерським) рівнем. Засідання експертних груп відбулося за усіма ОПП, оприлюднені звіти експертних груп. За 11 ОПП оприлюднено експертні висновки ГЕР. Результати акредитації ОПП будуть відомі після засідання НАЗЯВО.

У зв'язку з воєнним станом, повна акредитаційна експертиза проводилася із використанням технічних засобів відеозв'язку, що передбачало проведення повноцінної експертизи без фізичної присутності експертів у закладі.

Для проведення акредитації експертна група узгоджувала програму, яка передбачала віртуальні зустрічі з адміністрацією університету, факультету, гарантом ОП, науково-педагогічними працівниками та стейкхолдерами. Університет забезпечував у визначений час відповідно до програми доступність відеоконференції для осіб, з якими були заплановані зустрічі.

У звітному році позитивно вплинуло на підготовку й проходження акредитації освітніх програм проведення моніторингу освітніх програм, що підлягали акредитації, і заслуховування на науково-методичній раді, на яку були запрошені гаранті ОП. Це дало можливість виявити певні недоліки і їх усунути до проведення акредитаційної експертизи.

Здійснено аналіз звітів експертних груп та експертних висновків галузевих експертних рад і заслухано на засіданні науково-методичної ради. Крім цього, у січні 2023 р. проведено семінар для гарантів ОП за участю ради стейкхолдерів, яка створена та діє в університеті, організовано семінар на тему: «Стейкхолдерський підхід як критерій унікальності освітніх програм».

Для подальшого забезпечення успішного проходження акредитації освітніх програм необхідно:

1. Залучати здобувачів до формування вибірових дисциплін на ОП.
2. Узгодити структурно-логічну схему ОП та робочі програми ОК.
3. Усунути дублювання в змістовому наповненні обов'язкових і вибірових ОК.
4. Збільшити кількість практичної підготовки під час викладання професійно-орієнтованих ОК.
5. Звернути увагу на виконання рекомендацій Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (рішення від 27.11.2019 р. щодо гуманітарного

складника освітнього процесу) та переглянути перелік дисциплін циклу загальної підготовки.

6. Залучати професіоналів-практиків до викладання навчальних дисциплін.

7. Посилювати міжнародну співпрацю та лідерство викладачів, які відповідальні за провадження освітньої програми, зокрема активно залучати здобувачів до співпраці в рамках міжнародних наукових та академічних проєктів.

8. Посилити публікаційну активність науково-педагогічних працівників ОП і ОНП у журналах, що індексовані в міжнародних наукометричних базах даних, для популяризації наукових здобутків НПП на міжнародному рівні.

9. Для підсилення викладацького складу кафедр, які проводять підготовку за ОП, рекомендувати молодих випускників кафедри до навчання в аспірантурі для здобуття наукового ступеня PhD.

10. Запровадити процедури моніторингу рівня викладацької майстерності НПП та практики їхнього мотивування для підвищення рівня викладацької майстерності.

1.5. Підготовка науково-педагогічних кадрів через аспірантуру та докторантуру

Підготовку наукових кадрів в аспірантурі університету здійснюють за **20 науковими спеціальностями** та відповідними освітньо-науковими програмами, з яких **11 – акредитовані**.

Станом на 01 грудня 2023 р. контингент аспірантів в університеті становить **315 осіб**, з яких:

- 265 осіб – аспіранти денної форми навчання;
- 50 осіб – аспіранти вечірньої та заочної форм навчання.

З-поміж усіх аспірантів **140 осіб** здобувають науковий ступінь **за кошти державного бюджету**, **175 осіб – за кошти фізичних або юридичних осіб**.

Кількість осіб, зарахованих до аспірантури у звітному році, становить:

- за денною формою навчання – 109 осіб;
- за вечірньою та заочною формами навчання – 10 осіб;

З них 30 осіб навчаються за державним замовленням, 89 осіб – за кошти фізичних або юридичних осіб.

Закінчили аспірантуру в 2023 р. **18 осіб**, з яких:

- **11 осіб (61%)** відраховані у зв'язку з присудженням ступеня доктора філософії або наданням висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації;

- 7 осіб – у зв'язку із закінчення терміну навчання.

У 2023–2024 н.р. двом аспірантам призначено **академічну стипендію імені М. С. Грушевського** (спеціальності: 035 Філологія і 172 Телекомунікації та радіотехніка), один аспірант (спеціальності 172 Телекомунікації та радіотехніка) – стипендіат **академічної стипендії Кабінету Міністрів України**.

Докторантура в університеті відкрита за **11** науковими спеціальностями.

Станом на 01 грудня 2023 р. – 4 докторанти денної форми навчання, з них 3 навчаються за державним замовленням і 1 – за кошти фізичних осіб.

Закінчили докторантуру у звітному році 6 осіб, з яких 1 відрахована з докторантури у зв'язку із захистом дисертації та присудженням ступеня доктора наук (16 %).

1.6. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників

Станом на 22.11.2023 р. за 2023 р. підвищення кваліфікації та стажування пройшли 64 викладачі Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича: з них – 10 професорів, 36 доцентів, 18 асистентів. Підвищення кваліфікації на курсах пройшли 30 викладачів у провідних закладах вищої освіти:

– Міжгалузовий інститут підвищення кваліфікації та перепідготовки спеціалістів на базі ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;

– Всеукраїнське науково-педагогічне підвищення кваліфікації спільно з Українським державним університетом імені Михайла Драгоманова та Центром українсько-європейського наукового співробітництва;

– Всеукраїнське науково-педагогічне підвищення кваліфікації з юридичних дисциплін на базі Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка та Центру українсько-європейського наукового співробітництва;

– Класичний приватний університет (м. Запоріжжя);

– Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка;

– Національний медичний університет ім. О. О. Богомольця;

– Львівський національний університет імені Івана Франка;

– ННЦ «Інститут біології та медицини» Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

– Національний університет «Львівська політехніка»;

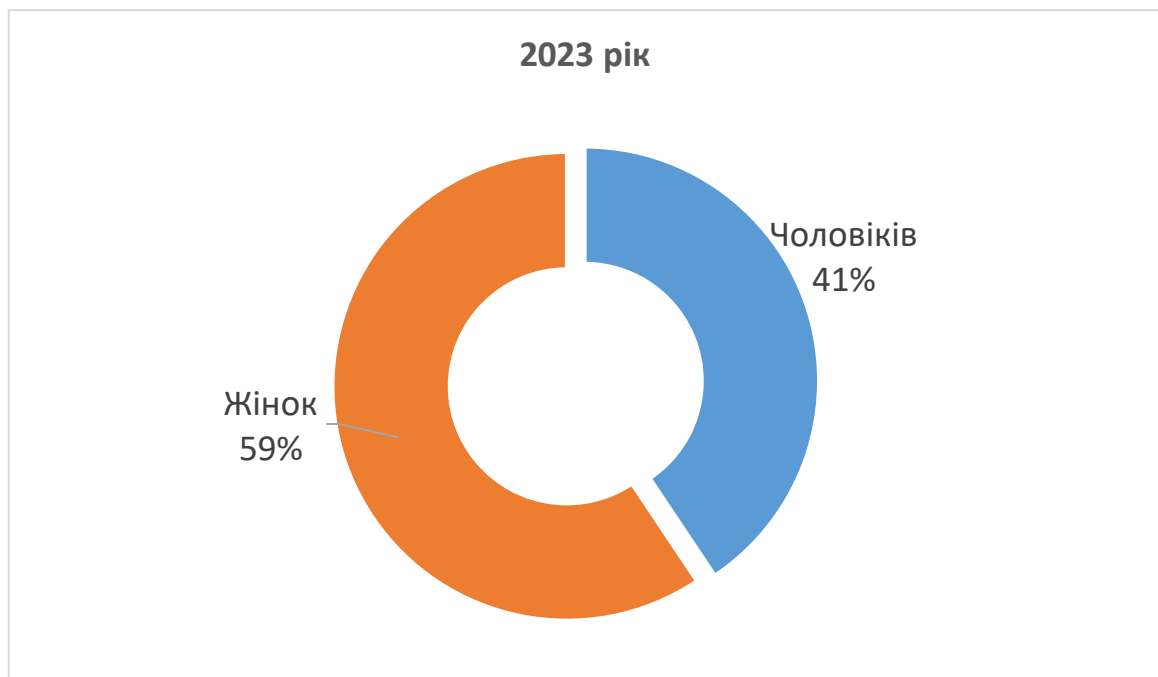
– Одеський національний університет імені Іллі Ілліча Мечнікова ;

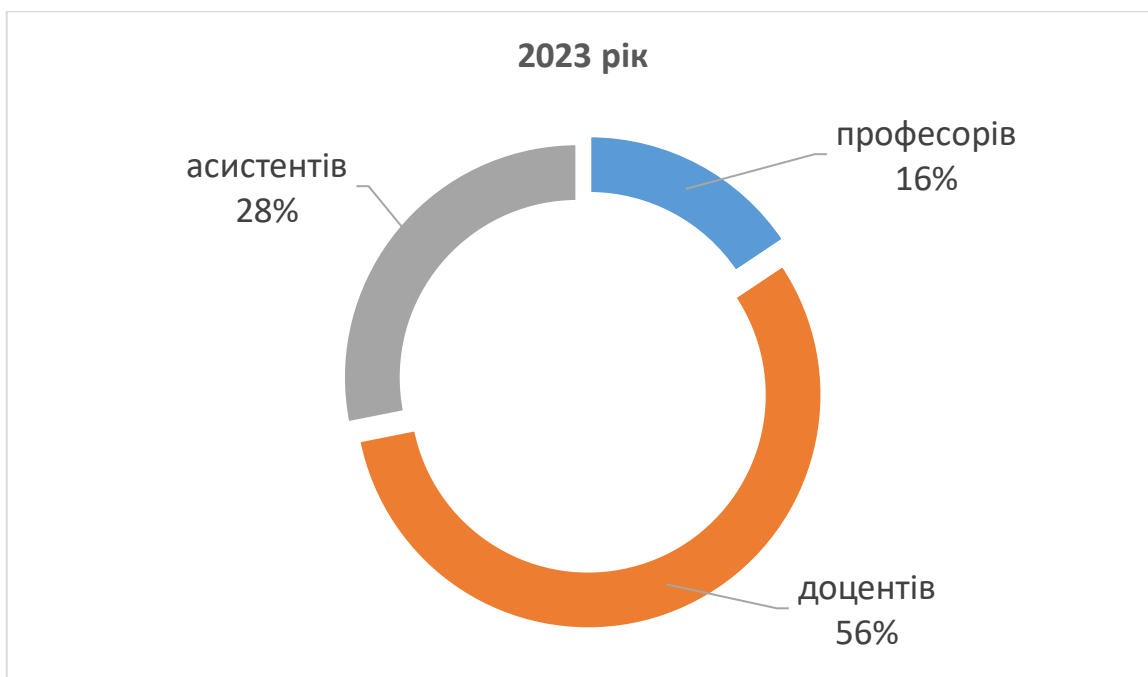
– ФОП Клименко І. М., розробник програмного забезпечення «Дебет-Плюс» (м. Черкаси);

– Одеська національна музична академія імені А. В. Нежданової та Центр українсько-європейського наукового співробітництва.

Стажування науково-педагогічних працівників проходило у закладах вищої освіти, на підприємствах та установах, а саме:

- Ужгородський національний університет;
- Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка;
- Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника;
- Інститут молекулярної біології і генетики НАН України (м. Київ);
- Буковинський державний медичний університет;
- ТОВ «Українські інформаційні технології»;
- Львівський національний університет імені Івана Франка;
- Чернівецька філія ТОВ «СЕ Борднетце-Україна»;
- Чернівецька обласна рада.

Усього зареєстрованих слухачів на курси підвищення кваліфікації в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича **станом на 01 грудня 2023 р. – 492 особи.**

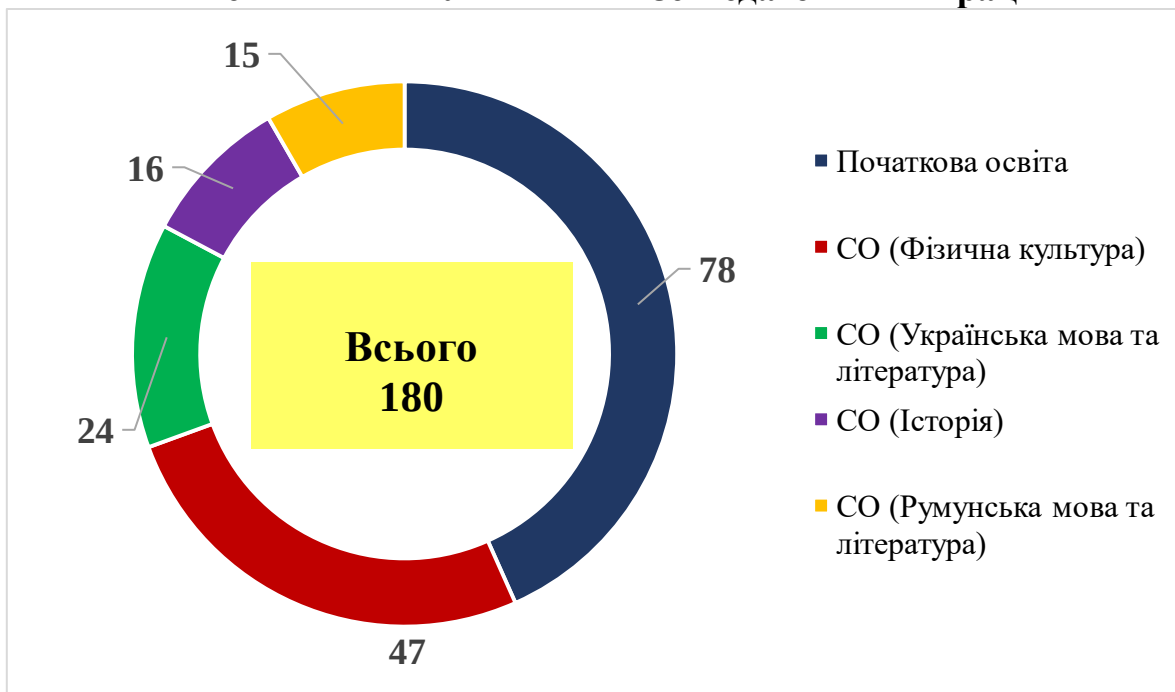
З них упродовж 2023 р. пройшли підвищення кваліфікації **345 педагогічних працівників (70,12 % від зареєстрованих).**

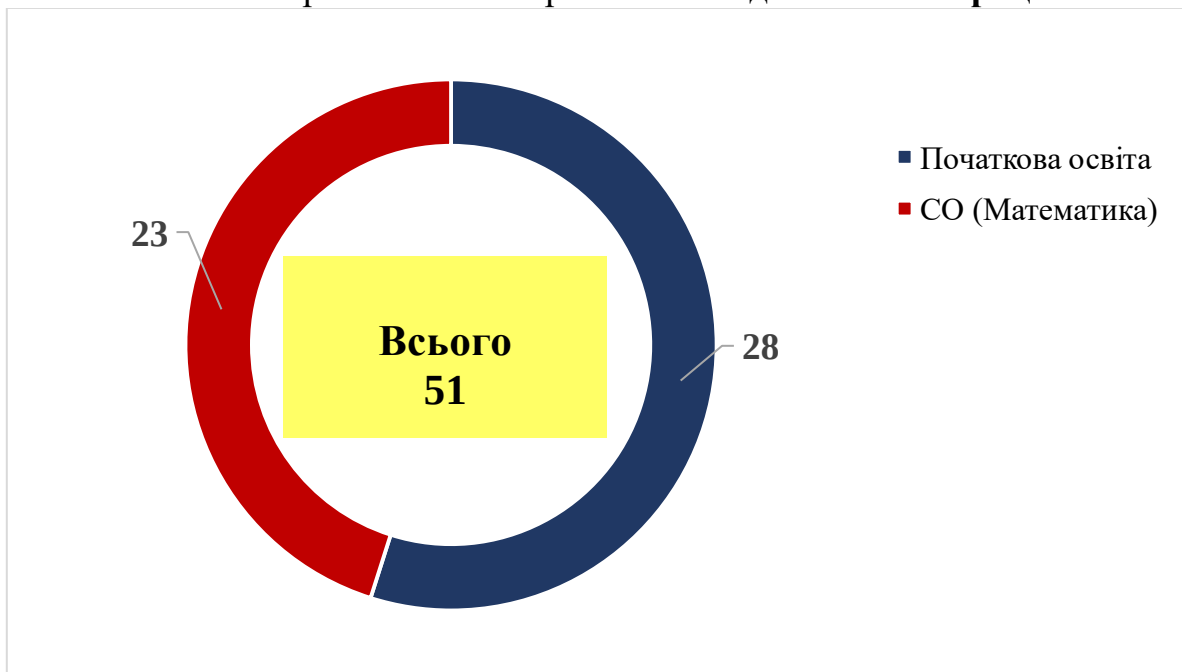
Протягом 2023 року відбулося три сесії:

- 1) лютий–квітень 2023 р.
- 2) травень–червень 2023 р.
- 3) листопад–грудень 2023 р.

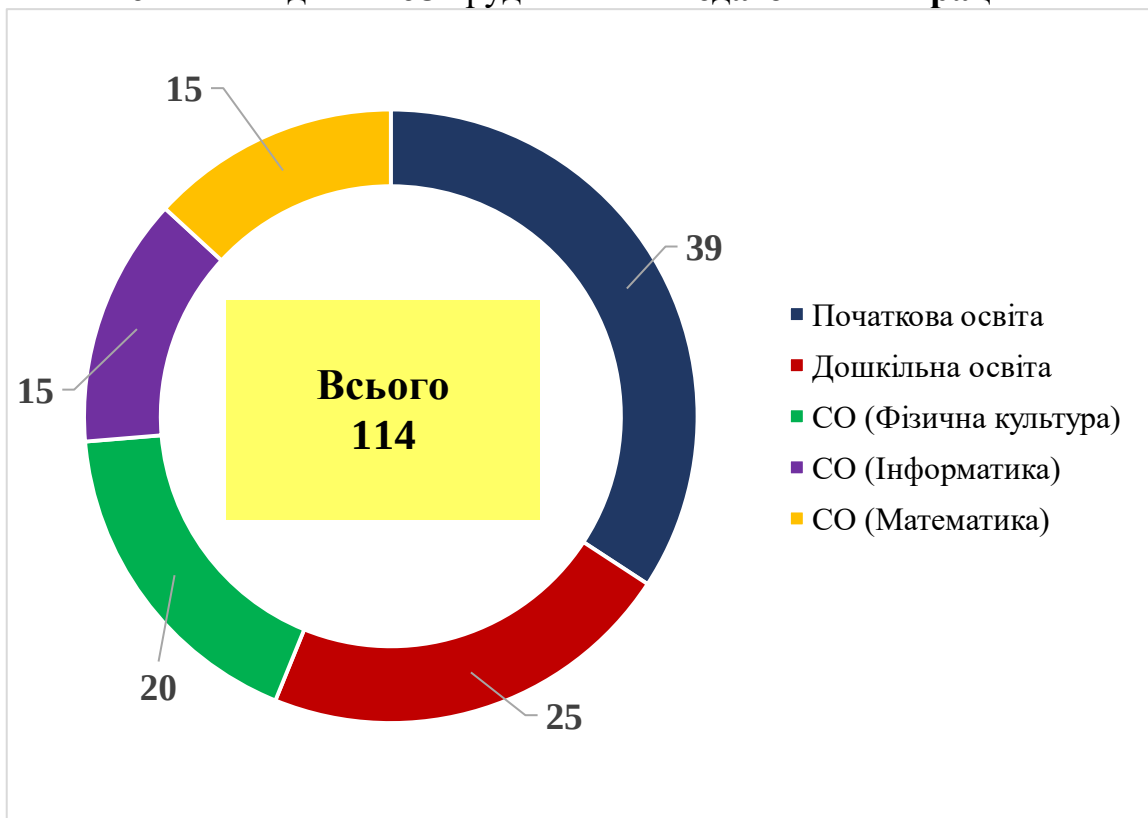
З 20 лютого по 02 квітня – 180 педагогічних працівників

З 15 травня по 18 червня – 51 педагогічний працівник

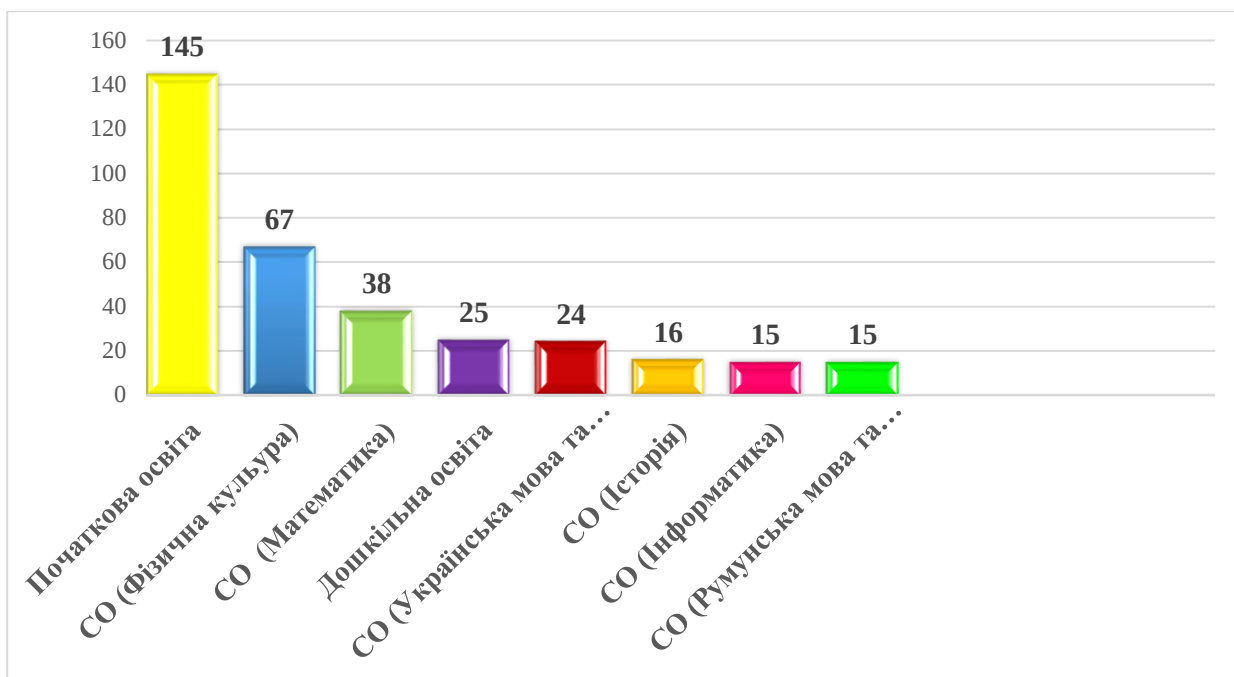

3 20 листопада по 08 грудня – 114 педагогічних працівників

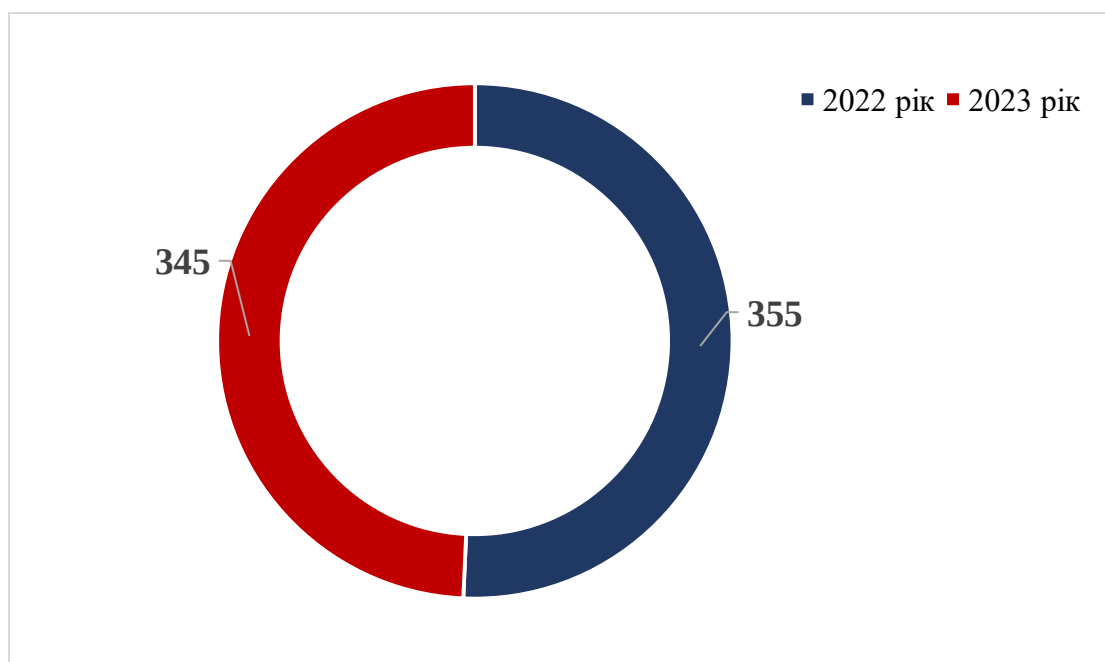

Таблиця 22. Кількість слухачів курсів підвищення кваліфікації у 2023 році за спеціальностями

Спеціальність	Кількість слухачів, які пройшли курси
013 Початкова освіта	145
014.11 Середня освіта (фізична культура)	67
014.04 Середня освіта (математика)	38
012 Дошкільна освіта	25
014.01 Середня освіта (українська мова та література)	24
014.03 Середня освіта (історія)	16
014.09 Середня освіта (інформатика)	15
014.17 Середня освіта (румунська мова та література)	15
Всього	345

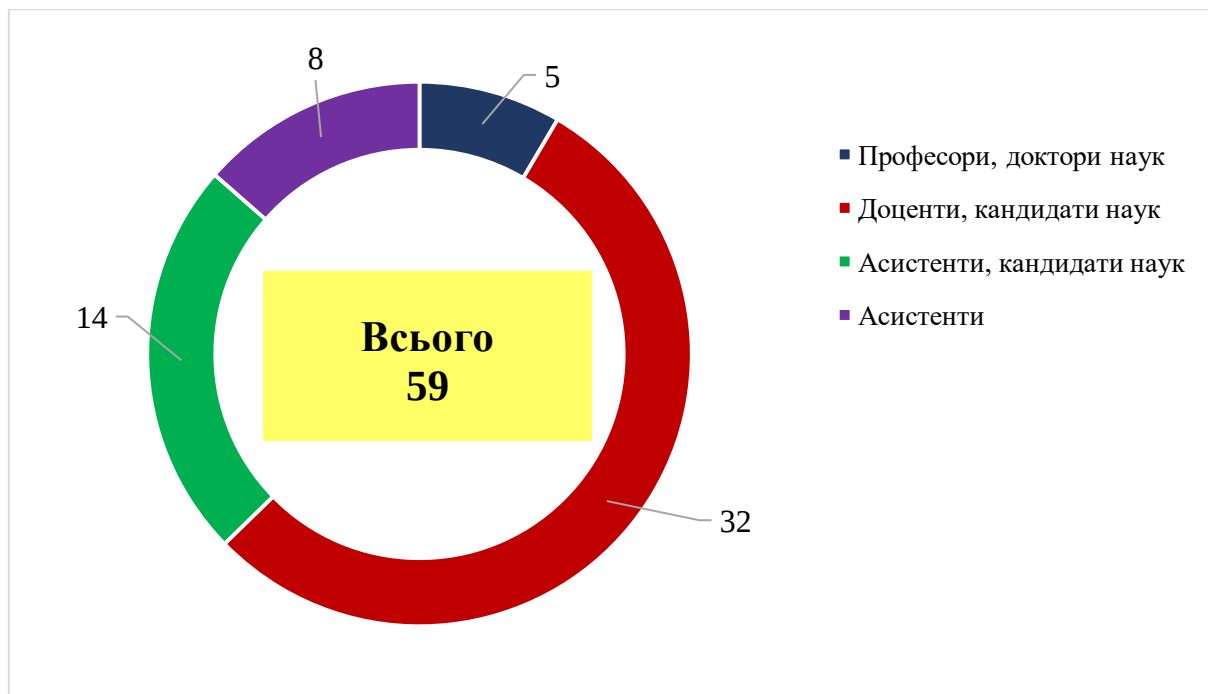
**Кількість слухачів курсів підвищення кваліфікації (за спеціальностями)
у 2023 році**

**Порівняльний аналіз кількості слухачів курсів
підвищення кваліфікації у 2022-2023 роках**

Заняття зі слухачами курсів підвищення кваліфікації забезпечували **59**

викладачів. З них: професорів, докторів наук – 5; доцентів, кандидатів наук – 32; асистентів, кандидатів наук – 14; асистентів – 8.

Кількість науково-педагогічних працівників, які забезпечували викладання на курсах підвищення кваліфікації у 2023 році

2. Наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність

2.1. Узагальнена інформація

Реалізація державної політики у сфері науки, науково-технічної, інноваційної діяльності – одне із пріоритетних завдань університету, до розв’язання якого у 2023 р. активно долучалися наукові та науково-педагогічні працівники навчально-наукових інститутів і факультетів університету. Свідченням цього слугують високі рейтингові оцінки державних та міжнародних експертних груп потенціалу університету серед закладів вищої освіти України, зокрема:

- 4 місце серед кращих класичних університетів України;
- 6 місце в Консолідованому рейтингу;
- 6 місце за показниками наукометричної бази даних Scopus;
- 7 місце в Ukrainian National H-index Ranking;
- 10 місце в міжнародному рейтингу Round University Rankings;
- 10 місце за рейтингом «Топ-200 Україна»;
- 12 місце за показниками Nature Index (міжнародний показник

ефективності інституційних досліджень з природничих наук).

Університет зберігає свої позиції серед кращих світових університетів у рейтингах:

- THE World University Rankings, де входить до рейтингової групи 1201-1500 (Physical Sciences: 1001+, Engineering: 1001+) та в десятку кращих ЗВО України;

- QS World University Rankings: Europe 2024 (QS EECA University Rankings), де посідає 601+ місце серед університетів Європи, а також 103 місце серед ЗВО Східної Європи.

Наукова робота проводилася в рамках кафедральних, держбюджетних, госпдоговірних тем відповідно до фундаментального і прикладного спрямування та міжнародних наукових грантів.

Популяризація наукових здобутків відбувалася через дослідницькі пошуки наукових і науково-педагогічних співробітників, молодих вчених і студентів, що представлено публікаціями в міжнародних і вітчизняних журналах, патентами, монографіями та підручниками. Станом на початок грудня 2023 р. опубліковано 205 статей у базі Scopus (h-index = 69 / в 2022 – 68) та 91 робота у Web of Science (h-index = 65 / в 2022 – 63), отримано біля десятка патентів.

В університеті виходить 9 фахових видань категорії «Б», опубліковано перший номер нового університетського наукового видання – англomовного журналу «Security of Infocommunication Systems and Internet of Things».

На базі університету проведено 15 міжнародних наукових та науково-практичних конференцій, зокрема Шістнадцята міжнародна конференція «Кореляційна оптика 2023», матеріали якої індексуються в наукометричній базі Scopus.

2.2. Конкурсне та грантове фінансування

Упродовж 2023 року в університеті виконувалося 13 науково-дослідних робіт, фінансованих із загального фонду державного бюджету обсягом 10,063 млн грн.

У рамках базового фінансування наукових напрямів «Природничі і математичні науки» та «Технічні науки» укладено угоди обсягом 209 тис. грн та 44 тис. грн відповідно.

Для участі в щорічному конкурсному відборі наукових проєктів, виконання яких розпочнеться у 2024 р., працівники університету підготували та подали до Міністерства освіти і науки України 9 проєктів із загальним річним обсягом

фінансування 9,6 млн грн. Це проєкти під керівництвом Юрія Ушенка, Романа Волкова, Ярослава Галана, Петра Максимяка, Петра Фочука, Мар'яни Борчі, Дмитра Іванського, Тараса Гуцула та Олександра Олара.

Наукові теми більшості проєктів, поданих на конкурси МОН України, відповідають пріоритетній тематиці, затвердженій наказом МОН України від 07.09.2023р. № 1104, і спрямовані на вирішення проблем оборони, безпеки, економіки й суспільства України.

Працівники університету виконували два проєкти, фінансовані за рахунок спецфонду в рамках грантів Національного фонду досліджень України, загальним обсягом 2,4 млн грн (наукові керівники: Олександр Ушенко та Юрій Ушенко).

У звітному році виконувалося два міжнародні наукові гранти, що суттєво збільшило надходження коштів за програмами наукової та науково-технічної діяльності:

- Innovation Laboratories for Climate Actions, координатор від університету – Руслан Білоскурський, фінансування у звітному році – 68 745 євро;

- Restoring Pollinator habitats in Europe, координатор від університету – Марія Федоряк, фінансування у звітному році – 127 832 євро. Це перший грант за програмою Horizon Europe – Research and innovation в історії нашого університету.

Загалом у гривневому еквіваленті надходження коштів за програмами наукової та науково-технічної діяльності склали:

- загальний фонд – близько 10,25 млн грн;
- спеціальний фонд – близько 11,68 млн грн.

Уперше за останнє десятиріччя університет почав більше заробляти коштів на дослідженнях, ніж використовувати з державного бюджету, що свідчить про позитивну динаміку наукової та науково-технічної діяльності.

2.3. Співпраця із замовниками наукових досліджень

Одне із ключових завдань науковців університету – рекомендація своїх розробок для практичного використання в галузях економіки. Реалізацію цього завдання університет убачає у патентуванні та підготовці пропозицій упровадження наукових розробок у промисловий сектор.

У 2023 р. суттєво зросли обсяги спеціального фонду наукової тематики. Зокрема, від початку року виконувалися 10 госпдоговірних науково-дослідних робіт на замовлення підприємств міста та області, загальним обсягом

фінансування 973 тис. грн, під керівництвом Едуарда Майструка, Петра Фочука та Людмили Язловицької.

За рішенням Чернівецької обласної ради, з обласного фонду охорони навколишнього середовища у 2023 р. університет отримав кошти для виконання двох науково-дослідних робіт обсягом фінансування 462 тис. грн (наукові керівники – Мирослав Заячук, Юрій Ющенко).

Підписано Меморандум про співпрацю між університетом і програмою «Чисте повітря для України», за результатами якого науковці-хіміки отримали станцію EcoCity, що дає можливість моніторингу радіаційної обстановки в Чернівцях, покращує вивчення автоматизації хімічних експериментів.

У рамках Меморандуму про співпрацю між університетом та «Resource Studio» ТОВ «ІМТЕКС ГРУП» упродовж березня–травня 2023 р. проведено серію тренінгів для студентів, аспірантів та викладачів університету. Проєкт «Ресурсної студії» – «Комплексна програма розвитку особистісного і професійного становлення майбутнього фахівця» – реалізувався вперше в регіональному ЗВО, для його втілення обрано саме Чернівецький національний університет. Мета проєкту – допомога здобувачам вищої освіти в набутті необхідних соціальних навичок (soft skills), він стратегічно орієнтований на новий рівень кваліфікаційної підготовки вітчизняних фахівців різних галузей. Партнером проєкту в Чернівецькій області виступив Буковинський центр реконструкції і розвитку. Усі слухачі курсу (17 студентів, 2 аспіранти та 2 викладачі) отримали сертифікати, які підтверджують успішне проходження навчання.

Оновлено угоду про співпрацю з Національним природним парком «Гуцульщина».

2.4. Міжнародне наукове співробітництво

Активною є міжнародна наукова співпраця в рамках діяльності консорціумів UNITA Alliance, ARQUS Alliance і проєкту Twinning.

Упродовж 24–25 квітня представники адміністрації та професорсько-викладацького складу ЧНУ відвідали Вроцлавський університет (м. Вроцлав, Республіка Польща). Мета візиту – участь у семінарах, об'єднаних загальною темою «Сучасна модель управління університетом проти викликів ХХІ століття на прикладі Альянсу Arqus». Крім того, розглядалися методики особливостей створення міжнародного консорціуму європейських університетів та управління проєктами в міжкультурному середовищі. Наш університет представляли проректор з наукової роботи, проф. Андрій Саміла; заступник директора

навчально-наукового інституту фізико-технічних та комп'ютерних наук з міжнародних зв'язків, проф. Клавдія Зенкова; заступник декана юридичного факультету з наукової роботи та міжнародних зв'язків Павло Крайній; завідувач кафедри фізичної географії, геоморфології і палеогеографії, проф. Богдан Рідуш; докторант кафедри політології та державного управління Наталія Нечаєва-Юрійчук; співробітник міжнародного відділу Ольга Созонтова.

Завдяки спільним зусиллям українських і британських представників вищої освіти проєкт «Twinning Ініціатива: Велика Британія – Україна», спрямований на допомогу українським закладам вищої освіти, перетнув річний рубіж. З цієї нагоди 9 червня 2023 р. в актовій залі Національного університету «Львівська політехніка» відбулася Міжнародна конференція «Інтернаціоналізація як ключ до стійкості та відновлення: Перший рік програми Twinning». Захід відбувся за підтримки Cormack Consultancy Group, Фонду Президента України з питань освіти, науки та спорту, університетів Великої Британії та України. На заході були присутні представники Міністерства освіти і науки України, працівники понад шістдесят ЗВО України, делегати з Великої Британії. Мета зустрічі – обговорення результатів першого року функціонування, стратегії та перспектив на наступний і подальші роки, аналіз труднощів, які виникають у процесі роботи над проєктом, а також визначення пріоритетів, на яких варто зосередитись.

У рамках міжнародного проєкту ILCA (Innovation Laboratories for Climate Actions) на міжнародній конференції в м. Женева (Швейцарія) науковці університету представили «Дорожню карту кліматично орієнтованого відновлення України», що була результатом серії воркшопів, організованих спільно з Інститутом землеробства НААН України, Університетом Короля Данила за методологічної підтримки Університету прикладних наук Савонія (Фінляндія). Із залученням різних груп стейкхолдерів учасники воркшопу змоделювали декілька портфолію заходів для інноваційної відбудови України за трьома напрямками: територіальні громади, сільське господарство, енергетичні виклики.

З 30 жовтня по 3 листопада в Університеті Савойя Монблан (м. Шамбері, Франція) на заході «UNITAWEEK» представники 12 європейських закладів вищої освіти з Франції, Італії, Іспанії, Португалії, Румунії, Швейцарії та України, що входять до консорціуму UNITA, підсумували результати спільної науково-організаційної та науково-дослідницької діяльності за попередній період співпраці, окреслили план визначальних її напрямів в майбутньому. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича – єдиний серед

українських ЗВО асоційований член альянсу з 2022 р.

З 26 по 31 березня у м. Флоренція (Італія) проходила одна з найбільших в Європі наукових конференцій – Європейська конференція з антен та поширення радіохвиль (European Conference on Antennas and Propagation – EuCAP2023). Серед прийнятих для участі в конференції робіт було чотири з України, дві з яких – від колективу науковців університету. Робота на тему «Mechanically tunable capacitive wire media sensor» співробітників кафедри радіотехніки та інформаційної безпеки – асистента Дмитра Вовчука, аспірантів Миколи Хобзея та Владислава Ткача – презентована на одній з головних сцен конференції.

2 листопада в Брюсселі відбулася стартова зустріч керівного комітету проєкту COST «CA22147 – European metal-organic framework network: combining research and development to promote technological solutions (EU4MOFs) (Європейська платформа метал-органічних каркасних сполук: поєднання досліджень та розробок для технологічних рішень)». Україну в складі керівництва проєкту представляв завідувач кафедри хімії та експертизи харчової продукції Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича Юрій Халавка.

2.5. Найвагоміші досягнення вчених університету

Ректору Романові Петришину за вагомий особистий внесок у розвиток вітчизняної науки й освіти, впровадження інноваційних методів навчання і виховання студентської молоді, багаторічну сумлінну працю та високий професіоналізм народний депутат України Валерій Божик вручив Грамоту Верховної Ради України «За заслуги перед Українським народом». До того ж – за значний вклад у розвиток математичної науки та плідну співпрацю між університетами Вчена рада Університету Григорія Сковороди у Переяславі своїм рішенням від 17.03.2023 р. присвоїла Роману Петришину почесне звання «Заслужений професор».

Стипендіатом Стипендії Кабінет Міністрів України за видатні заслуги у сфері вищої освіти став директор навчально-наукового інституту біології, хімії та біоресурсів, Почесний професор Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича Михайло Марченко.

Знаного науковця, професора кафедри міжнародних відносин та суспільних комунікацій, Почесного професора Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича Юрія Макара нагородили вагомою міжнародною відзнакою – Кавалерським Хрестом ордена Заслуги Республіки Польщі за видатні

заслуги в розвитку польсько-української наукової співпраці та навчальну роботу.

Професор кафедри професійної та технологічної освіти і загальної фізики Олександр Шайко-Шайковський став лауреатом I Міжнародного наукового чемпіонату в м. Дубай, посівши третє місце.

Професор кафедри математичного аналізу Олена Карлова та завідувач кафедри загальної хімії та експертизи харчової продукції Юрій Халавка стали переможцями грантової програми «Talents for Ukraine» від KSE Foundation. Крім цього, пані Олена удостоїлась нагороди The Andrew Bruckner Award 2023 («The Andy»).

Щорічно Всесвітнє Товариство антен та поширення хвиль (IEEE Antennas and Propagation Society), яке є одним із підрозділів Інституту інженерів з електротехніки та електроніки (Institute of Electrical and Electronics Engineers – IEEE), надає близько 40 стипендій аспірантам і докторантам з усього світу. Одним із цьогорічних переможців став аспірант кафедри радіотехніки та інформаційної безпеки Микола Хобзей за свій дослідницький проєкт «Розумні нелінійні метаповерхні для зашифрованого бездротового зв'язку» під керівництвом кандидата технічних наук Дмитра Вовчука та проректора з наукової роботи професора Андрія Саміли.

З нагоди відзначення Дня науки в Україні у Чернівецькій обласній військовій (державній) адміністрації (ЧОВА) відбулося нагородження інтелектуальної еліти Буковини. За багаторічну сумлінну працю, вагомий особистий внесок у розвиток вітчизняної науки почесними грамотами ЧОВА, Обласної ради, Департаменту освіти і науки нагороджено науково-педагогічних та наукових працівників ЗВО і наукових установ Буковини, зокрема 22 співробітників університету.

2.6. Діяльність ради молодих вчених

10 лютого в дистанційному режимі відбувся традиційний Всеукраїнський науково-практичний семінар «Жінка. Наука. Спорт у просторі військового часу», приурочений Міжнародному дню жінок і дівчат у науці. Організаторами заходу стали факультет фізичної культури та здоров'я людини та Рада молодих вчених (РМВ) університету.

2–3 березня у змішаному форматі відбулася Всеукраїнська молодіжна конференція (з міжнародною участю та благодійною метою) «Платон мені друг, але істина дорожча: теоретико-практичні та методологічні аспекти розвитку сучасних гуманітарних наук». Науковий захід організували члени Наукового

товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених філологічного факультету. У заході взяли участь понад 100 осіб із 18 міст України, до заходу долучилися науковці Чехії та Німеччини.

1 квітня в Мармуровій залі ЧНУ для школярів міста та області відбувся виїзний промоційний «Науковий фестиваль OL». РМВ нашого університету презентувала «Молодіжний науковий експрес», до якого увійшли такі наукові станції: «Ксенографія», модератор – Сергій Кирилук, доцент кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії; «Безпека інформаційних систем та Інтернету речей», модератор – Петро Шпатар, завідувач кафедри радіотехніки та інформаційної безпеки; «Мобілаб», модератор – Юрій Халавка, завідувач кафедри загальної хімії та хімічного матеріалознавства; «Лабораторія спорту», модератор – Анна Гакман, професор кафедри теорії та методики фізичного виховання; «Будівництво та енергозбереження», модератор – Володимир Романкевич, асистент кафедри містобудування та урбаністики.

20–21 квітня кафедра економіко-математичного моделювання у співпраці з РМВ економічного факультету провела VIII Міжнародну науково-методичну конференцію «Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці». У конференції взяли участь представники України, Фінляндії, Румунії, Литви, Болгарії, Об'єднаних Арабських Еміратів, США, Чехії, Угорщини тощо. За два дні на конференції виступило 22 доповідачі, зокрема розробники та виконавці міжнародного наукового проєкту ILCA.

25–26 квітня відбувся дводенний інтенсив вебінарів «Європейські програми – грантові можливості та практичні рекомендації», проведений Офісом підтримки вченого для науковців університету. У заході взяли участь 85 осіб, що підтверджують відповідні сертифікати. Продуктивна робота реалізована разом із заступником декана географічного факультету, координатором з питань Офісу підтримки вченого у ЧНУ Яною Поп'юк.

13 травня на території DUCK'S LAKE (м. Львів) відбувся грандіозний «Науковий фестиваль OL». РМВ нашого університету презентувала локації з будівництва, хімії, біології, фізичної культури.

20 травня до Дня науки в Україні четверо молодих учених університету відзначені РМВ при МОН на Всеукраїнському конкурсі «Молодий вчений року»; переможцями у відповідних номінаціях стали: Ірина Добинда та Яна Поп'юк – «Наукова школа (неформальна освіта)»; Ірина Горохолінська – «Наукова виставка (фестиваль, пікнік)», «Рада молодих вчених ЗВО / наукової установи» ; Яна Єремія – «Фізична культура і спорт».

Організовані РМВ університету за підтримки Чернівецької міської ради (ЧМР) «Наукові пікніки – 2023» поєднали науку, освіту та розваги в одному тоposі – просто неба на території скверу, навпроти університету. Наші вчені допомогли учасникам поринути у світ цікавих досліджень і дивовижних відкриттів, які суттєво збагатили розуміння всіх присутніх про особливості репрезентованих наукових процесів.

З 5 по 9 червня в онлайн-форматі проходили курси підвищення кваліфікації «Педагогічно-дослідницька компетентність молодого науковця та викладача вищої школи: актуальні виклики і перспективи», ініційовані РМВ. За підсумками презентованих робіт учасникам вручено сертифікати.

Молоді науковці ЧНУ долучилися до регіональної зустрічі молодих учених, організованої ЧОВА та РМВ при МОН.

До участі в конкурсі наукових проєктів на грант ЧНУ для молодих вчених цього року подано 6 заявок. Перемогу здобули Дмитро Іванський – старший науковий співробітник кафедри кореляційної оптики, та Альона Тичініна – доцент кафедри зарубіжної літератури філологічного факультету.

3 жовтня в онлайн-режимі за ініціативи РМВ університету відбувся тренінг з підготовки грантових заявок для участі в конкурсі проєктів фундаментальних наукових досліджень, прикладних наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок молодих учених, оголошеному МОН у 2023 р.

У рамках відзначення 148-річчя з дня заснування університету за ініціативи РМВ, Асоціації випускників, факультету фізичної культури та здоров'я людини організовано благодійну акцію «Твори добро» у формі відкритого турніру, брейн-рингу.

8–10 листопада за ініціативою РМВ відбулася II Міжнародна науково-практична конференція «Молодіжна наука заради миру та розвитку», присвячена Всесвітньому дню науки. У роботі конференції взяли участь понад 200 доповідачів – представників з України, Німеччини, Швейцарії, Румунії та Ізраїлю. Варто наголосити також на традиційно благодійній меті науково-практичної конференції «Молодіжна наука заради миру та розвитку». В рамках цього заходу проведено Віче молодих вчених в залі засідань ратуші ЧМР. Центральною подією Віча було відзначення ЧМР 30 молодих вчених міста іменними стипендіями, з яких 22 особи – молоді вчені нашого університету.

2.7. Науково-дослідницька діяльність здобувачів вищої освіти

Відповідно до Наказу МОН України від 28.03.2023 № 352, студентам ЗВО призначено академічні стипендії Президента України на II семестр 2022/2023 навчального року. Серед них – п'ятеро студентів нашого університету.

Завдячуючи досвідченим науковим керівникам – науково-педагогічним співробітникам університету, до участі у першому етапі щорічного Конкурсу студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей підготовлено 120 наукових робіт, усі автори яких визнані переможцями та нагороджені дипломами різного рангу. Другий етап конкурсу не проводився на загальнодержавному рівні.

25–27 квітня в університеті відбулась щорічна Студентська наукова конференція. Традиційно найкращі студентські доповіді презентовані на підсумковому засіданні 27 квітня в Червоній залі університету. 18 студентів, рекомендованих конкурсними комісіями навчально-наукових інститутів та факультетів, продемонстрували результати своїх наукових робіт у вигляді цікавих і змістовних доповідей з презентаціями. Кожен студент відзначений грамотою переможця конференції та призами від ректорату університету.

Студентка кафедри програмного забезпечення комп'ютерних систем Єлизавета Оринчук виборола срібну медаль на Європейській виставці «EUROINVENT», що проходила 11-13 травня в м. Ясси (Румунія). Робота, виконана під керівництвом професора кафедри термоелектрики та медичної фізики Володимира Головацького, присвячена дослідженню веселки, у ній поєднано дослідження з фізики з комп'ютерного моделювання.

2 червня у Червоній залі університету відбувся «Івент юних науковців 2023», приурочений нагородженню переможців II етапу конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт Буковинської Малої академії наук учнівської молоді. На заході відбулося вручення Подяк МОН України найкращим педагогам і науковцям краю, які працювали зі школярами в рамках підготовки конкурсних робіт, серед відзначених – 16 науково-педагогічних працівників університету.

2.8. Види діяльності наукової бібліотеки за 2023 р.

Основна мета діяльності Наукової бібліотеки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича – сприяти належному інформаційному забезпеченню освітнього, виховного та науково-дослідного процесу, ведення науково-пошукової роботи.

Головні завдання НБ ЧНУ: формування єдиного інформаційного середовища; поповнення фондів документами та створення власних електронних ресурсів; використання локальних бібліотечних та зовнішніх баз даних; наукове дослідження книжкової культури, бібліотечних фондів і окремих колекцій; просвітницька і соціокультурна діяльність; науково-методична робота наукової бібліотеки як обласного методичного центру бібліотек закладів вищої освіти Чернівецької області.

Бібліотека активно працює задля інтегрування університету у глобальний світовий науково-освітній простір, бере участь у національних та всесвітніх програмах зі збереження культурного надбання, є членом проєкту ELibUkr «Електронні бібліотеки України», Асоціації «Інформатіо-Консорціум» (Україна). На території НБ ЧНУ працює «Інформаційний центр Європейського Союзу» та Інформаційний стенд «Україна-НАТО».

Бібліотека розташована на вул. Лесі Українки, 23. Загальна площа приміщень – 6 166, 7 м². У зв'язку з переміщенням фонду абонементу № 3 з приміщення відокремленого структурного підрозділу «Фаховий коледж Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» до основного корпусу бібліотеки площа бібліотеки зменшилась на 126,9 м². Абонементів – 5, читальних залів – 5 (500 місць). У структурі НБ ЧНУ перебувають 6 відділів і 6 секторів.

Основними напрямками діяльності НБ ЧНУ є:

1. Формування й організація бібліотечних фондів.

Комплектуванням фонду наукової бібліотеки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича займається відділ комплектування та наукової обробки документів. При визначенні політики комплектування бібліотечного фонду бібліотека співпрацює з факультетами і підрозділами університету. Бібліотечні ресурси дозволяють забезпечити освітній процес та значною мірою задовольнити потреби науковців.

На 01.12.2023 р. бібліотечний фонд становить **2 664 924** примірники. На 01.12.2023 р. витрачено коштів на комплектування: **27 192,67 грн** з них: **957,93 грн** – на видання Головного управління статистики у Чернівецькій області; **26 234,74 грн** – на передплату друкованих періодичних видань на 2-ге півріччя 2023 р.

У 1-му півріччі 2023 року замовлення на друковані періодичні видання не відбулося.

На цей час відділ комплектування та наукової обробки документів працює

над оформленням передплати періодичних видань на 1-е півріччя 2024 року.

Т

Показники	2023 рік
Бібліотечні ресурси, всього:	2 664 924
Надійшло: документів	2 854
періодичних видань	437
за цільовим призначенням: наукових видань	1 155
навчальних видань	591
у т. ч., в електронній формі	11
літературно-художніх видань	276
вибуло: документів	8 480
періодичних видань	900

Фонд бібліотеки у 2023 р. традиційно поповнився подарунками (**1 506** прим. на суму **171 140,23** грн), зокрема: виданнями з видавництва Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича – **362** примірники на суму **18 155, 20** грн; від видавництв України, приватних осіб міста – **1 506** примірників на суму **171 140, 73** грн; за рахунок книгообміну з іншими вишами України та зарубіжжя – **144** примірники на суму **17 782, 60** грн).

Станом на 01.12.2023 р. у фонді відділу рідкісних книг та рукописів зберігається **71 032** примірники на суму **160 532, 04** грн: інкунабули, палеотипи, вітчизняні та іноземні стародруки, особисті архіви В. Сімовича – професора Львівського університету, Є. Козака – професора Чернівецького університету, К. Райфенкугеля – директора бібліотеки Чернівецького університету. Презентовано колекції К. Томащука – першого ректора Чернівецького університету, Є. Козака, І. Карбулицького, І. Співака та ін. У цьому фонді зберігаються також книжкові колекції Марії-Луїзи, дружини Наполеона І, цісаря Франца-Йозефа І, професорів університету С. Смаль-Стоцького, Іона Сбієри та ін.

Згідно з перспективним планом роботи на 2023–2027 рр. та з метою збереження бібліотечних фондів проведено їхню перевірку: Австрійської бібліотеки, частини фонду іноземних видань відділу зберігання фондів (дисертації до 1945 р.); деканату економічного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича; кафедри хімії та експертизи харчової продукції Навчально-наукового інституту біології, хімії та біоресурсів.

У травні–червні 2023 року здійснено передислокацію фонду абонементу № 3 із приміщення відокремленого структурного підрозділу «Фаховий коледж

Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» до читального залу НБ ЧНУ. Всього переміщено понад 39 тисяч примірників.

2. Бібліотечне обслуговування

Основними напрямками роботи відділів обслуговування є забезпечення літературою відповідно до навчальних планів факультетів та якісне задоволення запитів користувачів на наукову і навчально-допоміжну літературу.

Бібліотека забезпечувала користувачів інформаційними документами: книгами, періодичними виданнями, світовими і національними базами даних; пропонувала бібліотечні приміщення для навчання та доступу до інформації, допомагала студентам і викладачам у навчанні, надавала консультації з бібліографічних питань, академічної доброчесності.

Співробітники та студенти університету мають доступ до повнотекстових зовнішніх наукових баз даних та електронної бібліотеки НБ ЧНУ («Науковий вісник ЧНУ», газета «Буковина»), дистанційно отримати віртуальні довідки та консультацію, визначити УДК, замовити електронну доставку документів.

3. Культурно-просвітницька робота

Важливим напрямом роботи бібліотеки у звітному році була соціокультурна діяльність, спрямована на проведення різноманітних заходів з популяризації книги і читання, систему заходів з організації різних виставок, творчих зустрічей на підтримку творчого потенціалу студентів, розширення їхнього кругозору тощо. Для цього використано різноманітні форми й методи інформування та популяризації літератури: книжкові виставки, тематичні перегляди, бесіди, творчі зустрічі, презентації; буккросинги, віртуальні виставки тощо. У пріоритеті популяризація історико-культурної спадщини країни, міста, університету. Інформацію про соціокультурну діяльність бібліотеки регулярно розміщують на вебсайті та в соціальних мережах.

Незмінною залишається така форма реклами книги, як книжкова виставка. За 2023 р. НБ ЧНУ організовано 122 книжкові виставки, 129 експозицій, представлено 3 270 документів.

На сайті бібліотеки функціонують віртуальні виставки (всього – 13). Зокрема в 2023 р. були підготовлені такі: «Віталій Демченко – поет, мандрівник» <http://library.chnu.edu.ua/?page=/ua/05projekt/99virtual/22demchenko>. У розділі «Нові книги» репрезентовано 8 виставок нових надходжень (146 джерел).

4. Заходи проведені на базі НБ ЧНУ

У 2023 році на базі НБ ЧНУ підготовлено і проведено 65 культурно-просвітницьких заходів, до яких долучилися 1909 осіб.

У межах роботи бібліо-кафе «Літературний фреш» відбулася творча зустріч «ДИКА ЯГОДА» з українською письменницею, літературознавицею, етнографинею Іванною Стеф'юк (14.02.2023 р., 58 присутніх).

Поетична імпреза «Наш джавелін і байрактар». Презентація всеукраїнської антології воєнної лірики: «Весна озброєна» та «In principio erat Verbum. Ukraine. Poetry of war» («На початку було Слово. Україна. Поезія війни») (03. 03. 2023 р., II пов., 83 присутніх).

Мистецька виставка «Творчі рефлексії скульптора Володимира Гамалія», на якій представлено скульптурні портрети славетних українців XVIII–XX ст. з доробку одного автора – відомого українського скульптора Володимира Гамалія (03.03.2023 р., 83 присутніх).

Науково-просвітницький захід з нагоди Дня юридичного факультету (до 32-ї річниці відродження юридичного факультету), організований кафедрою міжнародного права та порівняльного правознавства за підтримки та у співпраці з Науковою бібліотекою ЧНУ, де відкрито виставку для викладачів та студентів під назвою «Дипломатичне та консульське право в науковій спадщині юридичного факультету (1875-1940 рр.)» (03.05.2023 р., 43 присутніх).

18–19 жовтня – III книжковий фестиваль «БукФест», в рамках якого НБ ЧНУ ім. Ю. Федьковича провела такі заходи:

1. Презентацію спільного проєкту «Спадщина» за участю представників Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України та Буковинського центру культури і мистецтва (18.10.2023 р.);

2. «Війна і творчість»: Галина Крук, творча зустріч з поеткою, літературознавицею, перекладачкою (18.10.2023 р.);

3. «Економічна модель розвитку» – публічна лекція та презентація книги «Як підняти українську економіку» Андрія Новака, відомого українського економіста, ученого, громадського діяча (19.10.2023 р.).

8 листопада до Дня української писемності та мови в Науковій бібліотеці Науковій бібліотеці Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича організовано онлайн-трансляцію Міжнародного інтелектуального студентського турніру «Молодь та мова – єдність через Слово». Участь у турнірі взяли студенти I–IV курсів філологічного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Організатор турніру – Людмила Ткач, доктор філологічних наук, професор кафедри сучасної української мови Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

21 листопада у читальній залі Наукової бібліотеки ЧНУ імені Юрія Федьковича відбулася тематична зустріч-лекторій «Книги – як спадщина і спадщина – як книги», присвячена внеску викладачів філологічного факультету Чернівецького національного університету в українську книжкову скарбницю. Лекторами виступили: Людмила Ткач, доктор філологічних наук, професор кафедри сучасної української мови; Лідія Ковалець, доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури; Світлана Кирилук, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури; Тетяна Гуцуляк, доктор філологічних наук, доцент кафедри сучасної української мови.

З 10 по 13 листопада у НБ ЧНУ проходила робота сьомого навчального табору Європейського молодіжного парламенту – Україна, який тривав у Чернівцях упродовж чотирьох днів.

Проведено цикл заходів у межах акції «Національна Академія наук – бібліотекам», передано Інститутом мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Т. Рильського НАН України у фонд Наукової бібліотеки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича комплект фундаментальних довідково-енциклопедичних і наукових видань, а саме: 68 книг з фольклору, етнографії, музики, мистецтва, кіно та ін.:

Проведено лекторії, презентації та бібліографічні огляди літератури для студентів філологічного факультету і факультету педагогіки, психології та соціальної роботи Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (183 особи).

Модератори:

- 20, 26 вересня – Василь Костик, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури філологічного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

- 5 жовтня – Вадим Лісовий, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри музики факультету педагогіки, психології та соціальної роботи Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

- 17, 18 жовтня – Людмила Ткач, доктор філологічних наук, професор кафедри сучасної української мови філологічного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Презентовано видання учасникам засідань Письменницько-бібліотечного марафону в межах проєкту Чернівецької обласної організації Національної спілки письменників України (20.09.2023 р., 29.09.2023 р., 03.10.2023 р., 11.10.2023 р., 16.10.2023 р. – 88 присутніх).

Модератори:

- Василь Джуран, поет, журналіст, голова Чернівецької обласної організації Національної спілки письменників України.
- Михайло Зушман, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури, директор Наукової бібліотеки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Презентовано видання учасникам науково-практичного семінару «Особливості діяльності бібліотеки в сучасних умовах: виклики часу» (28.09.2023 р., Наукова бібліотека ЧНУ, 45 присутніх).

Марія Косташ, завідувач сектору науково-методичної роботи відділу інформаційно-бібліографічної та науково-методичної роботи Наукової бібліотеки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, виступила на тему: «Акція "Національна академія наук – бібліотекам"»: презентація видань у Науковій бібліотеці Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича».

Презентовано видання студентам першого курсу університету під час проведення ознайомлювальних екскурсій по бібліотеці (800 присутніх).

У бібліотеці відбулася презентація спільного проєкту «Спадщина» за участю представників Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Т. Рильського Національної академії наук України та Буковинського центру культури і мистецтва в межах роботи III Чернівецького обласного книжкового фестивалю «БукФест» (18.10.2023 р., 35 присутніх).

Продовжив роботу письменницько-бібліотечний марафон – спільний проєкт з Чернівецькою обласною організацією Національної спілки письменників України. Протягом року проведено 44 презентації, серед яких презентації видань «Вись» – серія листівок до 5-ї річниці втрати першого космонавта України Леоніда Каденюка (Чернівці: Родовід, 2023), «Первопастор»: серія листівок до 230-річчя митрополита Буковини і Далмації Євгена Гакмана (Чернівці: Родовід, 2023), «Сльози застиглий самоцвіт»: до сороковин втрати української письменниці, журналістки і науковиці Ярослави Мельничук (Чернівці : Родовід, 2023).

Як і у попередні роки, для швидкої адаптації студентів перших курсів та ознайомлення їх з ресурсами бібліотеки й основними навичками самостійної роботи з пошуку та опрацювання інформації, на початку навчального року бібліотека традиційно провела заняття-екскурсії.

У приміщенні читального залу наукової літератури відділу обслуговування

Наукової бібліотеки ЧНУ діє Інформаційний центр Європейського Союзу, основним завданням якого є поширення інформації про Європейський Союз та його політику, надання допомоги університетам і дослідницьким центрам у навчанні студентів та проведенні дослідницької роботи з питань європейської інтеграції, а також сприяння участі студентів у дебатах з європейських питань. 7–15 жовтня відбувся навчальний візит координатора Інформаційного центру ЄС в університеті, головного бібліотекаря Наукової бібліотеки ЧНУ Лариси Ворнік до Брюсселю, у рамках якого вдалося відвідати Європарламент, Європейську Комісію, а саме: Генеральний директорат з питань політики сусідства та переговорів з розширення (DG NEAR), Раду ЄС та Європейську Службу зовнішньої діяльності (EEAS).

13 березня 2023 року в НБ ЧНУ відбулася пресконференція щодо старту проєкту «КіноЛабораторія «Відтинки Перемоги». КіноЛабораторія реалізується в контексті проєкту #ZMINA_2_0 «Субгранти для культурних проєктів» фонду ІЗОЛЯЦІЯ за фінансової підтримки Європейського Союзу та Інформаційного центру Європейського Союзу при Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича. Кінцевим та підсумковим продуктом проєкту став короткометражний ігровий фільм «МИ...». Участь у проєкті взяли Лариса Ворнік та діти працівників бібліотеки: Владислава Гоменюк, Галина Косташ.

Бібліотека успішно співпрацює з Музеєм історії університету: проведено робочі зустрічі, передано експонати для музею тощо.

Неабиякий вплив на можливість користувачеві ознайомитися з літературою, наявною в бібліотеці, мають бібліографічні покажчики і рекомендаційні списки літератури, розміщені на сайті бібліотеки.

5. Автоматизація бібліотечних процесів та електронні ресурси

Користувачі мають можливість скористатись електронним каталогом у мережі Інтернет та залі електронної інформації бібліотеки, а також подати онлайн-запит у сервісі «Віртуальна довідка».

Проводиться рекаталогізація фондів читальних залів та абонементів бібліотеки, тобто внесення до електронного каталогу документів, що надійшли в бібліотеку до моменту впровадження системи автоматизації (2003 р.). Продовжується рекаталогізація абонементу № 1 відділу обслуговування, відділу інформаційно-бібліографічної та науково-методичної роботи, відділу рідкісних книг та рукописів і відділу зберігання фондів.

Одночасно з формуванням традиційного фонду в бібліотеці формується фонд електронних ресурсів та доступу до баз даних. З метою забезпечення

збереженості оцифровано першу українськомовну газету краю «Буковина». Перші два роки видання (1885–1886) виставлено на сайті бібліотеки в мережі «Інтернет» для інформації та популяризації ресурсу. Доступ до оцифрованої колекції за період з 1887 до 1910 рр. здійснюється в читальному залі відділу рідкісних книг та рукописів.

На сайті бібліотеки презентовано портал «Цифрові колекції. Цифрова бібліотека Буковинензія=Bucovinensia» (<http://bucovinensia.chnu.edu.ua/>), де виставлено у відкритий доступ 87 документів (біля 14,5 тис. стор.).

Автоматизована інформаційно-бібліотечна система «ІРБІС» охопила всі бібліотечні процеси, автоматизувала всі пункти обслуговування користувачів. Обсяг електронного каталогу станом на 01.12.2023 р. становив більше 1 млн записів. Зокрема обсяг електронного каталогу відділу рідкісних книг та рукописів становить більше 24 тис. записів.

До записів електронного каталогу додаються (за наявності цифрової копії) посилання на повні тексти документів.

Упродовж 2023 р. (станом на 01.12.2023 р.) сайт НБ ЧНУ відвідали понад 28 тис. користувачів (унікальних адрес 19 тис., переглянуто сторінок – 29,1 тис.).

У 2023 р. Чернівецький університет продовжив отримувати доступ до реферативних, наукометричних баз даних Web of Science та Scopus, повнотекстової БД Science Direct. Працівники бібліотеки налагодили доступ у локальній мережі університету, організували навчання та консультування викладачів і студентів стосовно можливостей та особливостей користування сучасними науковими інформаційними ресурсами.

Доступ та використання БД (01.12.2023 р.):

- WoS – понад 3,7 тис. пошуків, загальна кількість тем – понад 18,2 тис.;
- Scopus – понад 4,3 тис. пошуків, використання інфометрії – 5,9 тис.;
- ScienceDirect – переглянуто понад 4,5 тис. документів;
- SpringerLink – 2 357 пошуків;
- JSTOR – 286 унікальних тем.

Упродовж 2023 р. викладачам і студентам Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича запропоновано тестові доступи до інформаційних ресурсів:

- ASTM Compass Complete;
- Research4Life;
- цифрова бібліотеки ACM (Association for Computing Machinery);
- бази даних видавництва Bentham Science;

- повнотекстові електронні ресурси в межах проєкту Research4Life (видавничі компанії Elsevier, Springer Nature, John Wiley & Sons, Taylor & Francis, Emerald, Sage Publications, Oxford University Press, Cambridge University Press, IOP Publishing та ін.)

Наукова бібліотека надає можливість користувачам отримати доступ до каталогів інтернет-ресурсів, у яких можна здійснювати пошук за різними галузями наук, наприклад, політичними, філософськими, економічними, біологічними науками, а також у наукових порталах, архівах, журнальних та газетних колекціях тощо.

У межах доступу до міжбібліотечного абонементу RapidILL від викладачів та студентів університету отримано 18 запитів на статті та розділи книг, 15 – виконано.

Проведено пошуково-аналітичну та довідково-консультаційну роботу для підрозділів університету стосовно профільних наукових журналів у різних базах даних, уточнено інформацію щодо публікацій науковців ЧНУ в журналах, що входять до наукометричних баз даних, упорядковано профіль університету та окремих профілів науковців ЧНУ в наукометричній базі «Scopus».

Проводиться організаційно-консультативна робота щодо впровадження системи UNICHECK (перевірки на наявність текстових запозичень «антиплагіат») в навчально-наукову роботу, зокрема функціонує 3 акаунти:

- перевірка студентських робіт з внутрішньою базою даних та мережею «Інтернет»;
- перевірка кандидатських та докторських робіт з мережею «Інтернет»;
- перевірка статей, навчальних посібників, підручників, методичних рекомендацій, що подаються до друку, до 5 наукових видань ЧНУ, з мережею Інтернет.

Зокрема, у 2023 р. працівники бібліотеки перевірили 338 наукових, навчально-методичних матеріалів, що вимагають рекомендації вченої ради факультету / інституту, університету до видання (друку) та дисертаційних робіт.

6. Соцмережі

Бібліотека підтримує сторінки в соцмережах:

- Facebook «Наукова бібліотека ЧНУ імені Юрія Федьковича» – <https://www.facebook.com/scientific.library.ChNU>

- Facebook «Відділ рідкісних книг та рукописів НБ ЧНУ» – <https://www.facebook.com/Відділ-рідкісних-книг-та-рукописів-НБ-ЧНУ-259289171073642>

- Facebook «Інформаційно-бібліографічний відділ НБ ЧНУ» – <https://www.facebook.com/bibliograf.chnu/>

- Facebook «Абонемент з наукової бібліотеки ЧНУ ім. Ю. Федьковича» – <https://bit.ly/3pT92zo>

7. Науково-дослідницька робота бібліотеки

Науково-дослідницька робота спрямована на:

- удосконалення бібліотечно-бібліографічного та інформаційного обслуговування для підвищення рівня задоволення читацьких потреб;
- вивчення окремих книжкових колекцій видатних діячів науки і культури з метою розкриття та популяризації фондів;
- дослідження історії бібліотеки;
- укладання бібліографічних покажчиків.

Наукова тема:

1. «Фонд рукописів, стародруків, рідкісних видань та фонд «Буковинензія» Наукової бібліотеки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (НБ ЧНУ) визнано науковим об'єктом, що становить національне надбання (Розпорядження Кабінету Міністрів України № 472-р від 19 серпня 2002 р.), Міністерство освіти і науки України видало свідоцтво № 17, Серія МН від 14 січня 2009 р. «Про внесення фонду рукописів, стародруків, рідкісних видань та фонду «Буковинензія» НБ ЧНУ до Державного реєстру наукових об'єктів, що становлять національне надбання».

«Фонд рукописів, стародруків, рідкісних видань та фонд «Буковинензія» Наукової бібліотеки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» як науковий об'єкт у звітному році отримав бюджетні асигнування у розмірі 30 000 грн на виконання робіт зі збереження та забезпечення належного функціонування наукового об'єкта. Кошти у розмірі 10 000 грн направлено на здійснення палітурно-ремонтних робіт, 5 000 грн – для проведення модернізації системи освітлення в приміщенні, де оцифровуються рідкісні документи, 15 000 грн – для видання наукових матеріалів із фонду рідкісних книг.

8. Проектна діяльність

Проекти розподіленої каталогізації:

- Центрально-Український Кооперативний Каталог (ЦУКК) з 2007–2020 рр.
- «Краєзнавча картотека» – обмін аналітичними описами статей краєзнавчого характеру (з 2004-2020 рр.) Учасники проекту – Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія

Федьковича та Чернівецька ОУНБ ім. М. Івасюка. Засновник (координатор) проєкту – Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

2. 13 лютого з метою виконання плану заходів із реалізації Стратегії людського розвитку на 2021–2023 рр. (затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.12.2021 № 1617, в частині створення Національної електронної бібліотеки України) Міністерство культури та інформаційної політики України утворило робочу групу з питань створення Національної електронної бібліотеки України.

Мета проєкту – оцифрування, збереження та забезпечення доступу на довготривалій основі до документальної спадщини України, що перебуває під загрозою внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України.

До складу робочої групи від Наукової бібліотеки ЧНУ увійшов Михайло Зушман, директор бібліотеки.

Проводиться пошукова робота матеріалів для укладання бібліографічних покажчиків.

НБ ЧНУ як методичний центр бібліотек закладів вищої освіти Чернівецької області організувала стажування працівників бібліотек, брала участь у різних заходах, стажуваннях за кордоном.

28 вересня 2023 р. проведено науково-практичний семінар «Особливості діяльності бібліотеки в сучасних умовах: виклики часу», у якому взяли участь працівники Наукової бібліотеки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, бібліотеки Буковинського державного медичного університету, бібліотеки відокремленого структурного підрозділу «Фаховий коледж Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича», Муніципальної бібліотеки імені Анатолія Добрянського, Музею історії Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Виголошено 17 доповідей, серед яких: «Скарбниця всіх багатств людського духу. До 85-річчя будівлі університетської бібліотеки» – Тетяна Мурашевич, «Соборність України – сила нації. На матеріалах львівської газети «ДІЛО» за 1928 рік (з фондів Наукової бібліотеки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича)» – Ніна Гоменюк, «Нові акценти в діяльності музеїв закладів вищої освіти України в умовах широкомасштабної інтервенції Росії» – Дмитро Танащик, «Надія Бабич: мовознавиця, науковиця, педагогиня, особистість (вшанування 80-літнього ювілею)» – Настасія Загородна, «Особливості діяльності Наукової бібліотеки Чернівецького національного університету імені

Юрія Федьковича в умовах пандемії та війни» – Оксана Бабюк, «Раритетні видання в колекції першого ректора Чернівецького університету – Костянтина Томащука» – Оксана Січка-Цимбалюк, «Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича як партнер громадських проєктів (на прикладі проєкту «КіноЛабораторія «Відтинки Перемоги»» – Віктор Булига. <http://library.chnu.edu.ua/res/library/news/230930/prg.pdf>

Бібліотека бере активну участь у загальноуніверситетських заходах, наукових конференціях, організовуючи книжкові виставки, відкриті перегляди літератури. Інформацію про проведення заходів можна переглянути на сайтах бібліотеки та університету.

Стаття: Бабюк О. Читачі бувають різними (Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича визначила кращих). Буковинський журнал. 2023. № 4 (130). С.222–228.

9. Виробнича практика та практичні заняття на базі бібліотеки:

- Організаційно-управлінська практика студентів Чернівецького професійного ліцею сфери послуг (Наказ № 169 від 11.05.2023 р.); 22 травня – 22 червня 2023 р., керівник практики: Загородна Н. М.;

- Музейно-архівна практика студентів 3 курсу кафедри історії нового та новітнього часу факультету історії, політології та міжнародних відносин ЧНУ (Наказ № 736-ст від 01.06.2023 р.); 19 червня – 9 липня 2023 р., керівник практики: Шилюк О. І.

10. Міжнародна співпраця

У контексті міжнародної співпраці із бібліотекою Сучавського університету у звітному році працівники бібліотеки взяли участь у:

- Міжнародному книжковому салоні «Alma Mater Librorum 2023» (Сучавський університет «Штефан чел Маре» м. Сучава, Румунія) (онлайн). Директор Наукової бібліотеки доц. Михайло Зушман виступив з доповіддю-презентацією «Книги з серії «Київське християнство» у Науковій бібліотеці Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (23–24.06. 2023 р.).

З 29 жовтня по 4 листопада 2023 року провідний бібліотекар Наукової бібліотеки Чернівецького національного університету Марина Горюнова пройшла стажування в міжнародній літній школі «University Library and Digital Transformation», організованій на базі університету імені Адама Міцкевича у Познані (Польща). Стажування передбачало ознайомлення з проєктом оцифрування фондів найбільшої Університетської бібліотеки м. Познань

«Великопольська цифрова бібліотека», а також із програмою збереження стародруків (29.10-04.11.2023 р.).

У найближчих планах: продовження роботи з технічного оснащення бібліотеки, рекаталогізація та оцифрування підсобних фондів бібліотеки.

2.9. Функціонування Ботанічного саду

У Ботанічному саду наукова робота здійснюється за двома основними напрямками: інтродукція та акліматизація рослин; вивчення та охорона раритетного фітогенотипу і раціональне використання рослинних ресурсів Буковини.

З 2022 р. пріоритетними стали завдання збереження колекційних фондів. За результатами кількарічного вивчення соціологічної цінності дендроекзотів, які культивуються у Ботанічному саду-ННБ в умовах відкритого ґрунту, та визначення найвагоміших аутофітосоціологічних ознак для розробки науково обґрунтованих рекомендацій зі збереження цих видів в умовах *ex situ* опубліковано наукову статтю.

Під керівництвом професорів Романа Волкова й Ірини Панчук на кафедрі молекулярної генетики та біотехнології триває поглиблене вивчення геномів рідкісних трав'янистих рослин, представників родів чина (*Lathyrus* L.), тоя (*Aconitum* L.), гадюча цибулька (*Muscari* Mill.), розпочато вивчення геномів родів далекосхідної гречки (*Reynoutria* Houtt.) і клокички (*Staphylea* L.). Ботанічний сад надає зразки і всю потрібну інформацію про названі таксони.

Унаслідок невідповідності температурних умов у зимовий і перехідний періоди на колекційних рослинах посилено розвиваються різні шкідники і хвороби (комахи та грибки), усталені схеми обробки інсектицидами і фунгіцидами не дають потрібного ефекту, тому працівники Ботанічного саду опрацьовують й апробовують різні схеми обробки інсектицидами і фунгіцидами рослин в оранжерейному комплексі для найефективнішого захисту рослин.

Через широкомасштабну російську військову агресію українським ботанічним садам у 2023 р. скасували річний внесок за членство у BGCI (Міжнародна рада ботанічних садів для охорони рослин (Велика Британія, Лондон). Ця організація коригує напрями і перспективи досліджень у науках про рослини, продукує методичні рекомендації і доступ до різних світових баз даних.

Цьогоріч Ботанічний сад отримав грант від BGCI та PN (Партнерство для природи (Сан-Дієго, США) для інтенсифікації еколого-просвітницької діяльності з акцентуванням на ВПО, частину грантових коштів спрямовано на

альтернативну поливну систему для колекцій відкритого ґрунту з використанням колодязної (безкоштовної) води.

Наукова продукція: Літвіненко С. Г., Виклюк М. І. Комплексне аутсологічне оцінювання раритетних покритонасінних деревних інтродуцентів Чернівецької області. *Науковий вісник НЛТУ України*, 2022, т. 32, №6. С. 25-31. <https://doi.org/10.39930/40320604>.

Забезпечення потреб освітнього процесу

На колекційній базі Ботанічного саду-ННБ систематично виконуються курсові та кваліфікаційні роботи студентів Навчально-наукового інституту біології, хімії та біоресурсів. Рослинним матеріалом забезпечені лабораторні та практичні заняття з дисциплін: «Ботаніка», «Мікологія» та «Корисні рослини та фітоздоров'я», проводяться екскурсії для студентів спеціальностей «Середня освіта (Біологія та охорона здоров'я)», «Біологія», «Агрономія».

Просвітницько-популяризаційна робота

Екскурсійний сезон 2023 р. розпочався 15 квітня і тривав до середини листопада. Через обмеження, пов'язані з військовим станом, усі екскурсії проводилися групами до 30 осіб і лише в супроводі екскурсоводів. За час екскурсійного сезону 2023 р. проведено більше 135 екскурсій для відвідувачів на платній основі.

Через війну в наше місто з прифронтових регіонів приїхало багато вимушених переселенців, для яких Ботанічний сад у співпраці з Департаментом соціального захисту Міської ради, Міжнародною організацією з міграції (МОМ), а також благодійним фондом Карітас систематично проводить екскурсії.

У квітні за результатом співпраці з BGCI і PN двоє працівників Ботанічного саду-ННБ пройшли інтенсивний двотижневий курс від Earth Island Institute (однієї з провідних екологічних активістських організацій у США) з Ефективної комунікації, отримали сертифікати фахівця у сфері роботи з громадськістю та інтерпретації. Цього року працівники Ботанічного саду розробили 4 нові тури садом із застосуванням методу інтерпретації: «Магнолія – квітка епохи динозаврів», «Ефемероїди – рослини, які поспішають все встигнути», «Рослини-символи України», «Старожили Ботанічного саду»; а також провели майстер-класи з виготовлення мерцишорів до 1 березня. У жовтні троє працівників Ботанічного саду-ННБ в Арборетумі в Болестрашицях (Польща) разом із польськими колегами пройшли 40-годинний інтенсивний навчальний семінар «Екологічна освіта та Інтерпретаційні програми для Ботанічних садів» від BGCI і PN, про що отримали відповідні сертифікати. Поїздка відбулася за кошти цих

організацій.

За грантові кошти для відвідувачів виготовлено новий інформаційний інтерпретаційний стенд з QR-кодами-покликаннями до актуального цінника за платні послуги на сайті університету та реквізитів для оплати обраної відвідувачем платної послуги. Виготовлено нові етикетки з QR-кодами для монументальних дерев ботанічного саду віком близько 200 років, за допомогою яких відвідувачі можуть самостійно ознайомитись з інформацією про ці дерева. Зараз триває робота над інформаційним наповненням сайту.

Співробітники Ботанічного саду беруть активну участь у роботі журі різних конкурсів КЗ ЧОТЕНЦУМ: обласного збору юних аграрників, садівників, зоологів-тваринників, квітникарів-дизайнерів, номінація «Квітникарство»; обласного учнівського екологічного конгресу «Живи, Земле», номінація «Охорона рослинного світу»; обласного конкурсу з природознавства «Юний дослідник». На базі відділу рослин захищеного ґрунту функціонує гурток КЗ ЧОТЕНЦУМ «Квітникарство» (керівник – фахівець II кат. Надія Литвін).

Рослинний матеріал з Ботанічного саду-ННБ надається для проведення практичних занять гуртка очно-заочної біологічної школи, секція «Ботаніка», а також для дослідів Stem-лабораторії для школярів Чернівецького обласного еколого-натуралістичного центру.

На базі Ботанічного саду-ННБ проведено заняття для учасників літнього дитячого табору «КраїнаЕко».

Виробнича діяльність

Співробітником Ботанічного саду-ННБ у 2023 р. на кінець жовтня надали платних послуг на суму 180 тис. 718 грн, у тому числі екскурсійне обслуговування – 101 тис. 485 грн 50 коп., реалізацію посадкового матеріалу – 79 тис. 232 грн 64 коп. Уперше від екскурсій отримали надходження більші, ніж від продажу посадкового матеріалу, завдяки співпраці з BGCI і PN. Цього року продовжено практику надсилання садивного матеріалу покупцям «Новою Поштою». Найбільший попит був традиційно на різні види і форми декоративно-квітучих листопадних дерев та кущів, а також вічнозелених декоративно-листяних рослин.

Господарська діяльність

Із загального фонду держбюджету для утримання, збереження та розвитку об'єкта національного надбання «Дендрарій Ботанічного саду Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича» цього року МОН виділило 20 000 грн, що використані повністю на закупівлю запланованих добрив,

торф'яних субстратів та ґрунтосумішей, інсектицидів, фунгіцидів, деталей до технічних засобів догляду тощо. Згідно з планом щорічних заходів зі збереження об'єкту нацнадбання здійснено комплекс санітарних, упорядкувальних та охоронних заходів, а також робіт із благоустрою території Дендрарію та його складників.

За грантові кошти BGCI і PN прокладено 400 м альтернативної сезонної поливної системи, що використовує безкоштовну воду з колодязя, внаслідок чого під час вимкнення міського водогону можливе забезпечення колекції відкритого ґрунту водопостачанням. Адже є колекції, що критично залежать від постійного поливу, зокрема рододендрони, представники водно-болотної флори, 200-річний таксодіум болотяний тощо, що зменшує об'єм використання води з міського водогону.

У 2023 р. частково замінено частину складників зовнішньої поливної системи (крани, фітінги тощо), зокрема проіржавілі труби опалювальної системи у фондовій оранжереї. Відремонтовано каналізацію, тривають роботи з ремонту водогону в Ботанічному саду, підготовлено до роботи дизельний генератор. Потребують ремонту паркан, електропроводка в приміщеннях і різні оранжереї.

На кошти від платних послуг Ботанічного саду-ННБ заплановано придбати необхідні витратні матеріали і засоби: фунгіциди, інсектициди, добрива, ґрунтосуміші, кислий торф для забезпечення адекватного догляду за колекційними рослинами.

У партері Резиденції цього року виявлено безпрецедентне ураження самшиту трьома видами шкідників одночасно, зокрема самшитову вогнівку. Для виправлення ситуації розроблено і застосовано спеціальну схему обприскування різними інсектицидними і фунгіцидними препаратами, що дало позитивний і тривалий захисний ефект. Упродовж вегетаційного сезону працівники Ботанічного саду 6 разів обприскували партерні самшити й троянди інсектицидами і фунгіцидами.

3. МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

3.1. Загальна інформація

Міжнародна діяльність у системі освіти – важливий складник функціонування університету. В умовах глобалізації повноцінна діяльність вищої школи можлива лише з урахуванням інтернаціоналізації закладів вищої освіти. Формуючи власну національну систему освіти, потрібно зважати й на сучасні глобалізаційні впливи, зумовлені процесами інтернаціоналізації та

інтеграції. У цьому контексті динаміка розвитку міжнародної діяльності університету – позитивна і ми досягли вагомих успіхів. Однак віроломний напад російської федерації 24 лютого 2022 р. і тривала війна негативно впливають на міжнародні відносини університету з іноземними партнерами, що спонукало до пошуку шляхів вирішення цього сучасного виклику для розвитку університетської освіти. Незважаючи на війну, нам удалося у 2023 р. продовжити відновлення насамперед мобільності наших студентів, викладачів і співробітників до іноземних партнерів та приймати партнерів у Чернівцях.

Упродовж останніх років Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича розвиває і поглиблює зв'язки з навчальними, науковими, культурними та іншими закладами з 38 зарубіжних країн. Загальна кількість угод на сьогодні становить 217, що відповідає тій кількості, яка була до воєнного періоду. Але при цьому треба врахувати, що з початком російської агресії всі угоди з російськими й білоруськими закладами вищої освіти наш університет розірвав в односторонньому порядку. Більша частина угод діє, за кожною з них здійснюється співпраця щонайменше в 1–2 напрямках. Це означає, що абсолютна більшість кафедр нашого університету по-різному залучені до співпраці з іноземними партнерами.

Таблиця 23. Загальна кількість угод з країнами-партнерами

№	Країна/ Консорціум	до 2017	Рік						Всього на 12.2023
			2018	2019	2020	2021	2022	2023	
1	Консорціуми, освітні організації та інше	7	1		1	1			10
2	Австрія	4			1	1	1	1	8
3	Словацька Республіка	5	1				1		7
4	Китай	3	3	4		3			13
5	Молдова	8	1	2	1	1		1	14
6	Румунія	14	5	1	1	1	1	1	24
7	Німеччина	21	1	4	1	2	5	2	36
8	Польща	39	1	1	1	1	1	3	47
9	Інші	30	7	2	4	4	7	4	58
Кількість за 38 країнами		131	20	14	10	14	16	12	217

3.2. Участь у європейських проєктах

Щорічно продовжуємо активізувати роботу з розширення участі університету в міжнародних проєктах. Факультети за підтримки відділу міжнародних зв'язків доклали багато зусиль для подання грантових заявок, координування та реалізації міжнародних проєктів. Позитивним моментом стало призначення в кожному інституті та факультеті заступників з міжнародної діяльності, що поліпшило комунікацію та розвиток прямих контактів з іноземними партнерами.

До кінця 2017 р. важливу роль відігравали проєкти європейської програми Еразмус Мундус, у яких наш університет почав брати участь з 2011 року. Еразмус Мундус – це освітня програма ЄС, започаткована у 2004 р. й спрямована на активізацію міжнародної співпраці та підвищення мобільності студентів, викладачів, науковців і співробітників європейських університетів та університетів країн Східного партнерства. З 2011 р. наш університет брав участь у 6 проєктах програми Еразмус Мундус, що є досить позитивним результатом по Україні.

ЧНУ задіяний також у низці TEMPUS проєктів. TEMPUS – це програма зовнішньої допомоги Європейського Союзу. Її мета – сприяти модернізації системи вищої освіти в країнах-партнерах (країнах-сусідах) ЄС через активізацію співпраці між закладами вищої освіти держав-членів ЄС та країн-партнерів. З 2011 р. у нашому університеті виконувалося загалом 8 проєктів за цією програмою.

Варто згадати й інші проєкти, профінансовані Європейським Союзом, які виконували в нашому університеті: програма Жана Моне (3 проєкти) та Спільна операційна програма Румунія – Україна – Республіка Молдова 2007 – 2013 рр. (3 проєкти).

З 2014 р. запроваджено загальну програму, яка має назву ЕРАЗМУС+, за фінансової підтримки Європейського Союзу, яка замінила вище перераховані європейські програми. ЕРАЗМУС+ модифікована програма ЄС, що охоплює всі сектори – освіту, підготовку та молодіжну політику, додано сектор спорту, інтегрує сім наявних програм у єдину узгоджену структуру й намагається досягти більш системного впливу. Цілями цієї програми є: удосконалення навичок і здатності до працевлаштування студентів та сприяння конкурентоспроможності європейської економіки; поліпшення якості викладання та навчання; виконання Стратегії модернізації вищої освіти в країнах-учасниках програми та розвиток потенціалу країн-партнерів; посилення міжнародного виміру в програмі

ЕРАЗМУС+; підтримка Болонського процесу та діалогу щодо політики в стратегічних країнах-партнерах. Програма має 3 ключові напрями діяльності:

КА1: Мобільність студентів і працівників у вищій освіті;

КА2: Співпраця задля інновацій;

КА3: Підтримка реформ.

На початку 2023 р. університет подав численні заявки в кооперації з нашими партнерами з різноманітних напрямів нової програми ЕРАЗМУС+, що стало вагомим здобутком. Наприкінці цього року буде оголошено наступний конкурс за оновленою програмою Еразмус+ 2021–2027 рр. Наразі університет реалізує 7 проєктів за програмою Еразмус+ КА2, підписавши близько 50 угод з мобільності студентів, викладачів співробітників, успішно виконавши 3 старих проєкти за напрямом КА2. Варто зазначити, що університет уперше працює над 2 проєктами за програмою «Горизонт Європа» (1 проєкт розпочато минулого та 1 цього року), уперше розпочали роботу над одним проєктом за програмою Жана Моне, де університет є координатором. Сподіваємося на активність структурних підрозділів щодо подання нових проєктів (дедлайн: початок 2024 р.).

3.3. Мобільність студентів, академічного та адміністративного персоналу

Співробітники й студенти ЧНУ активні в міжнародній науковій та освітній співпраці. За останні 5 років у закордонних відрядженнях було 2 890 співробітників, науковців і студентів ЧНУ, які взяли участь у наукових конференціях, симпозіумах, семінарах, стажуваннях, навчанні, виконанні спільних наукових досліджень і проєктів, читанні лекцій тощо.

Динаміка закордонних відряджень співробітників, викладачів та студентів ЧНУ:

2019 р.– 1151 особа;

2020 р.– 214;

2021 р. – 291;

2022 р. – 589;

2023 р. – 645.

В останні роки за різноманітними освітніми та науковими програмами, міжуніверситетськими угодами, а також стипендіями різних фондів за кордоном навчалися та стажувалися понад 1500 студентів ЧНУ. З них семестровий курс навчання або навчання в магістратурі у закордонних навчальних закладах, здебільшого в університетах-партнерах, пройшли близько 400 студентів –

Університет м. Єна, Оснабрюк та Людвігзбург (Німеччина), Університет м. Гронінген (Нідерланди), університети м. Грац та Клагенфурт (Австрія), Варшавський, Лодзький, Ягеллонський, Гданський та Щецинський університети, Краківська політехніка та Краківський педагогічний університет, Поморська академія м. Слупськ (Польща), Ясський та Сучавський університети (Румунія), Університет Норд м. Бодо та Інститут Сандаля (Норвегія).

ЧНУ зацікавлений у розповсюдженні інформації про свою діяльність як в Україні, так і поза її межами. Викладачі, працівники й студенти вишів-партнерів відвідують університет з метою читання лекцій та стажування, виконання спільних проєктів. За останні 5 років ЧНУ прийняв 1094 співробітників і студентів вишів-партнерів.

Динаміка прийомів співробітників, викладачів та студентів закордонних ЗВО-партнерів:

2019 р. – 767 осіб;

2020 р. – 28;

2021 р. – 118;

2022 р. – 84;

2023 р. – 97.

На жаль, тривала коронавірусна пандемія та війна негативно вплинули на кількість закордонних відряджень і прийомів. Сподіваємося, що в наступному році зможемо побачити більш позитивну тенденцію поживавлення мобільності між університетом і закордонними партнерами.

3.4. Співпраця з європейськими фондами

Останнім часом активно розвивалися зв'язки Чернівецького університету з багатьма організаціями, фондами й програмами. Серед них варто виокремити такі: Німецька академічна служба обмінів «ДААД», Американська програма академічних обмінів імені Фулбрайта, Корпус Миру, Австрійська академічна служба обмінів, Католицька академічна служба обмінів. Розвиваємо тісну співпрацю з Британською Радою та Франкофонією, постійно поглиблюємо співпрацю з Гете-Інститутом та Агентством США з міжнародного розвитку.

Так, у межах міжнародних науково-освітніх програм за підтримки та фінансування Німецької академічної служби обмінів (ДААД) в університетах Німеччини перебували викладачі, аспіранти й студенти ЧНУ на стажуванні, навчанні та з метою проведення наукових досліджень у межах як індивідуальних, так і колективних стипендій. Перевагою співпраці з різноманітними німецькими

фондами є наявність великої кількості партнерів університету в Німеччині (основною вимогою подання спільних заявок є наявність договору про співпрацю з німецьким університетом) та відсутність співфінансування з нашої сторони. Також варто відзначити, що студенти та співробітники університету останніми роками отримують до 10% від усіх стипендій ДААД, які виділяють Україні.

За фінансової підтримки ДААД наш університет цього року успішно завершив проєкти з Педагогічним університетом міста Людвігсбург та Технічним університетом міста Любек щодо розширення можливостей диджилітизації в освіті під час дії військового стану в Україні. Сума фінансування становить близько 50 000 євро.

Оскільки університет має успішну співпрацю з німецькомовними університетами, Німецька академічна служба обмінів (ДААД), крім мовних лекторів, до введення військового стану направляла до ЧНУ додаткового мовного асистента. Загальна кількість представників ДААД, починаючи з 1998 р., становить 16 осіб. За сприяння німецьких лекторів на початку кожного навчального року організовуються безкоштовні курси німецької мови для викладачів та студентів усіх факультетів університету і для початківців, і тих, хто володіє німецькою мовою на достатньому рівні. Також лектори ДААД можуть приймати іспити з німецької мови з метою отримання офіційного сертифікату. Додаткову інформацію можна дізнатися в міжнародному відділі або Центрі німецькомовних студій на початку кожного навчального року. На жаль, лектор ДААД покинув наш університет до 24 лютого 2022 року й веде заняття в онлайн-режимі.

Викладачі, аспіранти й студенти Чернівецького національного університету – постійні учасники різноманітних програм академічних обмінів. Стипендіатами Програми імені Фулбрайта стали понад 10 співробітників університету.

Студенти й викладачі мають можливість безкоштовно вивчати такі мови: німецьку, англійську, румунську, польську та литовську. Відповідні курси ведуть лектори – носії мови з Німеччини, США, Румунії, Польщі та Литви. В університеті діють лекторати цих мов.

Упродовж 7 останніх років в університеті функціонує лекторат румунської мови на філологічному факультеті. Румунський лектор проводить безкоштовні мовні курси для наших студентів і викладачів. У жовтні 2016 р. відкрито сучасний комп'ютерний клас для потреб лекторату за фінансової підтримки Сучавського університету (орієнтовна сума 250 000 грн). Лекторка повернулася до занять в офлайн-режимі з вересня 2022 р. і досі курси румунської мови

успішно проводяться.

На факультеті іноземних мов розвивається Центр балтійських студій, при якому діють курси литовської мови й студенти, які її вивчають, мають можливість отримувати стипендії на навчання в литовських університетах. У 2023 р. відновили викладання литовської мови на факультеті іноземних мов.

Міжнародна діяльність Чернівецького національного університету привертає увагу іноземних фондів, представництв, організацій, окремих фахівців, які виявляють бажання працювати в нашому університеті як на волонтерських засадах, так і офіційно працевлаштованими. Протягом останніх років на різних факультетах університету постійно викладали представники Корпусу Миру (10 викладачів), представники Австрійської академічної служби (9 викладачів), програми ім. Фулбрайта (14 викладачів).

Міжнародну діяльність університету забезпечують і партнерські відносини з посольствами Канади, Польщі, Чехії, Румунії, Австрії, Німеччини, Болгарії, Литви, Словаччини, США, Республіки Молдова та Ізраїлю в Україні, які сприяють розвитку міжнародної діяльності університету в галузі освіти, наближаючи її до європейського освітнього простору в межах Болонського процесу. За останній рік, незважаючи на військовий стан у нашій країні, відновили відвідування університету посли провідних світових країн, у результаті чого сторони домовилися про розширення співпраці з університетами та освітніми установами цих держав і про підписання угод.

У вересні 2022 р. спільно з Інститутом історії та культури Південно-Східної Європи при Мюнхенському університеті (Німеччина) подали заявку та успішно отримали фінансування для збереження культурної спадщини в Україні через військову агресію. Загалом наш університет використав понад 40 000 євро на початок 2023 року на створення 3Д плану та на екскурсії нашим університетом і підтримку 2 університетських музеїв.

Важливим сегментом міжнародної співпраці університету є виконання програм подвійних дипломів. Договори щодо підготовки студентів ЧНУ другого рівня вищої освіти (магістерського) за навчальними програмами, які передбачають отримання подвійних дипломів, узгоджені та підписані протягом минулого року. Йдеться про такі спільні програми:

Назва програми	Назва ЗВО-партнера	Країна
1	2	3
«Фінанси та кредит»	Університет Микола Ромеріо м. Вільнюс	Литва
1	2	3

«Хімія/Хімічна технологія»	Краківська політехніка	Республіка Польща
«Україністика/Українська мова та література»	Ягеллонський університет м. Краків	Республіка Польща
«Політологія»	Університет Марії Кюрі-Склодовської (Люблін)	Республіка Польща
«Педагогіка», «Економіка»	Вища лінгвістична школа м. Ченстохов	Республіка Польща
«Професійна освіта»	Люблінський політехнічний університет	Республіка Польща
«Видавництво та поліграфія»	Люблінський політехнічний університет	Республіка Польща
«Телекомунікації та радіотехніка»	Люблінський політехнічний університет	Республіка Польща
«Образотворче мистецтво», «Музика»	Університет Західного Анхоя м. Луань	Китай
«Англійська філологія»	Університет Шафарика м. Кошице	Словацька Республіка
«Інженерія програмного забезпечення»	Вища школа економіки та менеджменту в публічному адмініструванні в Братиславі	Словацька Республіка
«Інженерія програмного забезпечення в підприємстві»	Вища школа економіки та менеджменту в публічному адмініструванні в Братиславі	Словацька Республіка
«Комп'ютерні науки»	Сучавський університет Штефан чел Маре	Румунія
«Світлотехніка і джерела світла»	Сучавський університет Штефан чел Маре	Румунія
«Міжнародне право»	Сучавський університет Штефан чел Маре	Румунія
Аспірантська програма подвійних дипломів з різних спеціальностей	Сучавський університет Штефан чел Маре	Румунія
«Освіта/Педагогіка»	Поморський університет м. Слупськ	Польща
«Культура і мистецтво»	Поморський університет м. Слупськ	Польща
«Історія»	Поморський університет м. Слупськ	Польща

У 2023 р. погоджено та підписано угоди за трьома спеціальностями зі Слупським університетом (Польща). Університет веде перемовини щодо започаткування подвійного диплома зі спеціальності румунська (Сучавський університет) та англійська мови (Литовський університет імені Вітауса Великого; м. Вільнюс).

3.5. Літні школи та навчання іноземних студентів

Міжнародна діяльність університету не обмежується освітнім чи науковим складником, а представлена і спортивною, і культурною сферами за участю наших студентів.

На жаль, через військові дії в Україні нам вдалося провести незначну кількість заходів міжнародного мовного й культурного характеру в 2023 р., але є певні сподівання і можливості їх відновити уже в наступному році.

Значну роль у цьому й надалі відіграють культурно-освітні заходи, організовані в Чернівцях Центром німецькомовних студій Gedankendach за фінансової підтримки Goethe-Institut в Україні та Німецької служби академічних обмінів (DAAD). Таких заходів провели більше, ніж у 2022 р.

Основні спортивні заходи, літні та осінні школи були цього року скасовані через війну, але сподіваємося на проведення їх уже в 2024 р.

Розпочату минулими роками роботу із залучення до навчання в університеті іноземних студентів поки що не вдалося відновити порівняно з довоєнним періодом. Іноземні студенти, які в лютому та березні 2022 р. залишили Україну, так і не повернулися. У цьому навчальному році до університету зараховано декілька іноземних громадян. Вони продовжили своє навчання в університеті переважно в онлайн-режимі, якщо така форма навчання законодавчо визнається в країні їхнього походження. Наразі в університеті навчаються менше 50 студентів-іноземців. На підготовчі курси зарахування практично перманентне й кількісно не значне. У 2023 р. видано знову декілька десятків запрошень на навчання іноземців. Основні країни – держави Африки, Близького Сходу та Азії. Це дуже важливий напрям роботи, який матиме широку перспективу найближчими роками, а тому потрібно активно до нього долучатися і відновлювати, готувати до цієї роботи викладачів, зокрема вивчати англійську мову, розробляти лекції та практичні заняття англійською мовою, створювати належні побутові умови для майбутніх студентів-іноземців у гуртожитках університету.

3.6. Перспективні плани розвитку міжнародної діяльності

Перспективними завданнями подальшої активізації міжнародної діяльності ЧНУ в наступних роках можна вважати:

- пошук шляхів кількісного та якісного розв'язання проблем міжнародної діяльності університету, спричинених російською військовою агресією та воєнним станом;

- подальша діяльність у аспекті погодження і підписання договорів з партнерами для запровадження програм подвійних дипломів (насамперед на магістерському рівні);
- розширення співпраці університету через налагодження контактів з новими партнерами і країнами;
- сприяння мобільності студентів, викладацького та адміністративного персоналу в межах європейських програм (Erasmus+ KA1, DAAD, KAAD) та двосторонніх договорів про співпрацю;
- міжнародна проєктна діяльність (пошук, написання та виконання міжнародних проєктів);
- залучення студентів і викладачів до вивчення іноземних мов (англійської, німецької, румунської, французької, іспанської, литовської);
- проведення літніх та мовних шкіл;
- пошук і залучення іноземних студентів на повний курс навчання в ЧНУ в умовах дії воєнного стану;
- запрошення відомих іноземних науковців до університету для проведення лекцій, семінарів та інших заходів.

4. Кадровий потенціал університету

У Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича працює 1830 осіб.

Освітній процес забезпечують 935 науково-педагогічних працівників, серед яких: 161 доктор наук, 122 – професори, 623 – кандидати наук, 447 – доцентів. Усі науково-педагогічні працівники працюють на умовах контрактів (строкових трудових договорів). Викладачі із науковими ступенями та вченими званнями складають 84% професорсько-викладацького складу. В освітньому процесі задіяна іноземка (громадянка Німеччини) як лектор DAAD на кафедрі германського, загального і порівняльного мовознавства за контрактом.

2 інститути та 10 факультетів складаються із 73 кафедр, 68 з яких є випусковими. Доктори наук очолюють 54 кафедри, що складає 74%.

В університеті працюють 4 лауреати державних премій, член-кореспондент Національної академії наук України, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України, 48 викладачів і співробітників мають почесні державні звання.

Середній вік викладачів становить 45,5 років. 27% професорсько-

викладацького складу – молодь до 35 років. Наймолодший колектив викладачів на юридичному факультеті (середній вік – 42 роки), найстарший – на факультеті історії, політології та міжнародних відносин (середній вік – 52 роки).

Як сумісники з інших установ та підприємств у навчальному процесі задіяні 130 викладачів, з них 26 – докторів наук, 22 – професори, 42 – кандидати наук, 26 – доцентів.

У науково-дослідній частині ЧНУ на постійній основі працює 19 наукових працівників, з яких 1 доктор наук, 11 кандидатів наук, 4 працівникам присвоєно звання старшого наукового співробітника.

Інформація про штатних науково-педагогічних працівників Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича за 2019 –2023 рр.:

Рік	УСЬОГО	В тому числі			
		Кандидатів наук	Докторів наук	Доцентів	Професорів
2019 рік	1101	731	160	461	106
2020 рік	1035	689	164	458	108
2021 рік	1018	664	171	473	113
2022 рік	959	648	170	457	121
2023 рік	935	623	161	447	122

Розділ 5. Бренд та імідж в інформаційному просторі.

Комунікаційна політика Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича спрямована на те, щоб відповідати викликам часу, формувати позитивний імідж університету, підтримувати й поліпшувати його бренд шляхом створення якісного контенту, зручних інтерфейсів та забезпечення максимальної присутності нашого закладу в інформаційному просторі України та світу.

Виконання цих та низки інших завдань здійснює відділ комунікацій та брендингу.

Передусім повсякденна робота відділу охоплює такі види діяльності:

- комунікація з усіма структурними підрозділами університету;
- написання, редагування та узгодження текстів і медіаматеріалів за підсумками проведених заходів, подій / новин у житті університетської спільноти, їхня підготовка до публікації на офіційному сайті університету та в соцмережах;
- безпосереднє оперативне висвітлення на вебсайті університету інформації щодо життєдіяльності закладу і його структурних підрозділів;

- упорядкування інформаційних матеріалів (положень, наказів, звітів, документів спецрад, висновків акредитаційних комісій тощо) на сайті від різних підрозділів університету;

- розробка й розповсюдження пресрелізів запланованих подій, співпраця, комунікація з місцевими, регіональними та національними ЗМІ;

- систематичний моніторинг вищезазначених ЗМІ, а також інших популярних вебсайтів, де може міститися інформація про університет;

- поточна ділова переписка й відповіді на електронні листи;

- співпраця з рекламними агенціями та іншими фірмами, які надають рекламні послуги для нашого ЗВО. Проведення рекламних кампаній університету, у тому числі із профорієнтаційною метою;

- робота над розміщенням інформації про діяльність університету на радіо, телебаченні, у газетах міста, області, країни;

- встановлення інформаційних зв'язків з органами державної влади й місцевого самоврядування, підприємствами, організаціями, установами, громадськими об'єднаннями, бізнес-структурами тощо;

- підготовка та проведення за участю керівництва, співробітників і студентів університету пресконференцій, брифінгів, інтерв'ю, коментарів тощо;

- створення відео- та фотоархівів університету.

Зважаючи на постійну присутність соціальних мереж у сучасному житті, роль яких особливо зросла за період пандемії COVID-19 і продовжує зростати під час війни, відділ комунікацій та брендингу продовжує активно вести **офіційні профілі університету в таких соцмережах:**

- Facebook-сторінка, яка на грудень 2023 р. зібрала 19 877 читачів (для порівняння у 2022 р. – 19 178);

- Instagram-профіль – chnu_official. У грудні 2023 р. кількість підписників зросла до майже 8 тис. (7 958), порівняно з 2022 р. – 6 425. До речі, інстаграм-сторінка університету нині демонструє велике охоплення та активність молодих користувачів, що допомагає університету бути ближчим до студентів та потенційних абітурієнтів;

- Telegram-канал (створений у вересні 2021 р.) уже зібрав понад 2 тис. читачів, що на 750 підписників більше, ніж минулого року, і продовжує набирати популярності;

- за YouTube-каналом Чернівецького національного університету стежать майже 1 тис. користувачів;

- Theads Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича за 5 місяців ведення сторінки налічує майже 1 тис. підписників;

- TikTok-сторінка нашого університету має 2,2 тис. користувачів.

Упродовж 2023 р. відділ комунікацій та брендингу успішно втілює у життя різні проєкти та заходи, спрямовані на профорієнтацію абітурієнтів, популяризацію бренду університету, поширення позитивного іміджу про ЗВО, а також формування і підтримку стійкої системи комунікації з цільовими групами внутрішньої та зовнішньої громадськості:

1. Поповнення мережі інформантів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, до когорта яких залучено найактивніших студентів – представників майже всіх факультетів і навчально-наукових інститутів університету. Вони беруть участь у створенні якісного інформаційного середовища та цікавого контенту в офіційних соцмережах ЗВО. Зокрема, на грудень 2023 до складу інформантів входить 28 студентів. Інформанти відділу залучені до ведення сторінок у соцмережах: Facebook, Instagram, Telegram, YouTube, Theads, TikTok, зйомки тематичних відеоматеріалів, зокрема рубрики «Більше про твій ЧНУ», та інтерв'ю зі співробітниками та студентами, які стали військовослужбовцями.

2. Співпраця з Асоціацією випускників Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

За підтримки відділу комунікацій та брендингу організовано традиційний «Шаховий турнір» серед випускників і співробітників університету.

3. Оновлення інфографіки на тему «32 рік у житті Університету», приуроченої до 32-ї річниці Незалежності України.

4. Розвиток комунікативної платформи з місцевими ЗМІ за допомогою засобів Telegram, впорядкування і розширення посилань з оперттям на сервіс «Лінктрі», що дозволило зібрати електронні посилання усіх інтернет-джерел університету в одному місці.

5. Проведено анкетування серед студентів університету для визначення доступності інформації про ЧНУ для абітурієнтів. Аналіз результатів опитування допоміг визначити географічні орієнтири рекламної кампанії, цільову аудиторію та пріоритетні канали комунікації із потенційними абітурієнтами та їхніми батьками, на основі чого й була побудована цьогорічна рекламна кампанія для вступників Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича 2023 р. Пріоритетами для рекламної кампанії обрано: наявність великої кількості освітніх програм, висока якість освітніх послуг, міжнародна співпраця,

архітектурний ансамбль будівель університету, географічне розташування університету (безпечне розташування стосовно інших регіонів України) та ін.

7. Ще з 2022 р. відділ комунікацій та брендингу для кращого ознайомлення студентів університету із можливостями, які надає їм альма-матер, започатковано серію онлайн-зустрічей «Більше про твій ЧНУ».

У 2023 р. представлено 3 зустрічі:

Перша зустріч – з начальником відділу міжнародних зв'язків ЧНУ Сергієм Луканюком. Говорили здебільшого про студентські обміни та гранти, особливості студентських обмінів під час війни, а також прийом закордонних делегацій у стінах університету.

Друга зустріч – з директором Наукової бібліотеки ЧНУ Михайлом Зушманом. Дізналися, які послуги надає Наукова бібліотека університету, які події відбуваються в ній та до яких міжнародних проєктів залучена бібліотека.

Третя зустріч – із завідувачем Центру культури й дозвілля студентів ЧНУ Дмитром Павлюком. Поговорили про творче студентське життя, волонтерську діяльність молодіжної спільноти, взаємодію університету з іншими культурними та освітніми установами, здобутки творчої генерації у стінах рідного університету.

Усі ці записи можна переглянути на YouTube-сторінці університету.

8. За час роботи нового сайту університету опубліковано понад 700 новин про події, заходи та здобутки співробітників і студентів нашого університету.

З метою формування рекламної стратегії ЧНУ у грудні 2022 р. здійснено збір інформації щодо профорієнтаційних планів факультетів і навчально-наукових інститутів.

За 2023 календарний рік реалізовано заходи рекламного характеру:

1. Реклама до вступу (пости в соцмережах упродовж березня–серпня 2023 р.).

2. З метою оперативного спілкування з потенційними абітурієнтами вже другий рік поспіль у Телеграмі активно модерується чат Абітурієнтів ЧНУ 2023. Тут молодь може контактувати між собою, з амбасадорами, працівниками відділу комунікацій та брендингу, з Приймальною комісією університету. У чаті постійно публікуються важливі новини щодо вступної кампанії, інформація про факультети / ННІ університету, онлайн-зустрічі та ін. Також абітурієнти можуть запитати про вступ / навчання та отримати відповіді. На серпень 2023 р. до чату приєдналося близько 1,5 тис. абітурієнтів. Згідно з результатами опитування, понад тисячу із них стали студентами нашого університету. Для зручнішого

пошуку інформації створено Телеграм-канал «Вступ до ЧНУ 2023», за яким стежить близько 600 підписників.

3. У співпраці з Приймальною комісією традиційно був підготовлений «Каталог освітніх програм ЧНУ», який розіслали на електронні пошти усіх ліцеїв / гімназій Чернівецької області та керівників всіх ОТГ Буковини з проханням до дирекції розповсюдити його серед випускників. Також у листи додали посилання на чат у Телеграмі з запрошенням приєднуватися.

4. Створено мережу Амбасадорів ЧНУ 2023 зі студентів університету, які рекламують наш університет серед учнів їхніх рідних шкіл, гімназій та ліцеїв. 1 травня в Червоній залі університету відбулася навчальна «Школа Амбасадорів ЧНУ» та згодом ще 2 онлайн-школи. З привітальним словом перед учасниками Школи виступив ректор Роман Петришин. Координатор проекту Віталій Кіндзерський представив мету та завдання амбасадорів. Про особливості вступної кампанії-2023 розповів відповідальний секретар приймальної комісії ЧНУ Максим Марич.

Загалом стати амбасадорами ЧНУ погодилися близько 120 студентів університету.

5. Для амбасадорів заздалегідь приготували сценарій виступу з детальною інформацією про ЧНУ, перевагами навчання і можливостями, які тут пропонують. Додатково зроблено ілюстративну презентацію.

За підсумками роботи амбасадорів презентацію про університет прослухало 1212 учнів. Це 59 зустрічей у різних навчальних закладах і в 10 областях України: Чернівецькій, Івано-Франківській, Житомирській, Хмельницькій, Тернопільській, Кіровоградській, Волинській, Миколаївській, Полтавській та Харківській.

6. Змакетовано та надруковано 3 тис. флаєрів рекламного змісту з контактною інформацією факультетів / навчально-наукових інститутів і Приймальної комісії університету, що містять посилання на соціальні мережі ЧНУ та сторінку з інформацією про вступ. Їх розповсюджують за допомогою екскурсоводів / волонтерів серед відвідувачів екскурсій територією Резиденції митрополитів Буковини й Далмації.

7. Із травня, упродовж двох місяців, для приваблення потенційних абітурієнтів у соціальних мережах Інстаграм і Фейсбук тривала рекламна кампанія (таргетована реклама). Загалом за цей час відбулося понад 2,5 млн показів рекламних постів.

На основі дослідження цільової аудиторії та вподобань потенційних

абітурієнтів і їхніх батьків було сформовано 2 групи:

- цільова аудиторія №1 – абітурієнти (вік 16–18).
- цільова аудиторія №2 – жінки 35–54 (мами дітей, які мають намір вступати до ЗВО).

8. З метою впорядкування інформації для вступників застосовано сервіс «Лінктрі», що дозволило об'єднати актуальні посилання для абітурієнтів.

Триває підготовка рекламної кампанії університету на 2024 р.

Відділ комунікацій та брендингу ставить перед собою такі пріоритетні завдання:

- підвищення громадської обізнаності про освітньо-наукову діяльність Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича;
- розповсюдження в суспільстві якісної інформації про роботу та діяльність університету з метою формування позитивного іміджу закладу;
- налагодження процесу інформування працівників і студентів про здобутки університету;
- забезпечення максимальної впізнаваності університету;
- відстеження та запобігання розповсюдженню негативної інформації про університет;
- оперативне розміщення об'єктивної інформації на офіційному вебсайті університету;
- надання вичерпної інформації відповідно до отриманих запитів.

Розділ 6. Гуманітарна та волонтерська діяльність

Без сумніву, майже два роки війни значною мірою вплинули на всі сфери життя українського суспільства, зокрема на гуманітарну. Проте наше головне завдання є незмінним – навчати й виховувати молодь задля усвідомлення ними своєї активної громадянської позиції, молодь, яка бачить своє майбутнє у вільній і незалежній Україні. Пріоритетними в гуманітарній сфері були такі напрями: волонтерський; національно-патріотичний; культурно-мистецький; соціально-психологічної роботи та превентивного виховання; співпраця з органами студентського самоврядування та студентською профспілкою; робота з ВПО та притаманний лише нашому університету – екскурсійно-туристичний напрям і співробітництво з ЮНЕСКО.

З урахуванням вимог часу оновлено Концепцію гуманітарної діяльності університету на 2023–2027 рр., де окреслено два нових напрями, зокрема

волонтерський та гендерної рівності, що важливо в умовах сьогоденних реалій.

Студентство, викладачі та співробітники продовжували волонтерську діяльність, координуючи її з волонтерським штабом університету; міжнародним відділом, який займається отриманням та розподілом гуманітарної допомоги; Центром культури й дозвілля студентів і відділом з гуманітарної освіти та виховання, які проводять різноманітні благодійні заходи різних напрямів. Чимало заходів національно-патріотичного й культурно-мистецького спрямування, зокрема «Музика Перемоги», «Лови ритм», «Нація Героїв», «Подякуй солдату», «Україна Єдина», «Сорок відтінків насильства», «Студентські посиденьки», конкурс «Пісенна броня», літературні квартирники, тематичні вистави відбувалися на різних локаціях: як в університеті, так і кіно-мистецькому центрі імені Івана Миколайчука, обласній філармонії імені Дмитра Гнатюка, громадських просторах міста, освітніх закладах Буковини та ін. Чимало зустрічей студентів з відомими митцями Буковини і України, зокрема Павлом Дворським і його синами, знаним серед молоді співаком УАКТАК, різноманітними молодіжними гуртами. Започаткована студентами акція «Я у мами – волонтер» та інші заходи проводилися на обраній студентами локації «Під дубом», що стала популярною серед молоді Чернівців. Велику зацікавленість викликали нові рубрики «Розмови без масок» і «Творчість народжена війною». Задля збільшення українського контенту в соціальних мережах студенти зробили чимало патріотичних роликів. Надзвичайний інтерес викликала вистава «Жінки – в ЗСУ», підготовлена театральною студією «Маска» ЦКІДу. До речі, її авторка – студентка факультету іноземних мов Наталка Конюх, яка як ВПО прибула з Лисичанська і вступила до нашого університету.

Викладачі й активна студентська молодь університету взяли участь у Всеукраїнській акції «Наукою вишиваємо Україну», мета якої – залучення науковців Буковини, випускників університету, викладачів та громадськості краю до вишивання однієї з найбільших мап Чернівецької області, що є складником вишитої мапи України.

Всесвітній день вишиванки, започаткований у 2006 р. у нашому університеті, завжди відзначається по-особливому. Цьогоріч він розпочався флеш-мобом на території Резиденції, опісля – в облаштованому навпроти університету сквері відбувся потужний концерт «Україна вишивана», в якому взяли участь як наші студенти, так і чернівецькі митці. Під час заходу проведено благодійний ярмарок солодощів та хендмейду.

Відновив свою ходу пісенною Буковиною міжнародний конкурс-фестиваль

«Хай пісня скликає друзів», який цього року відбувся в онлайн-режимі. Конкурсанти не лише презентували свою творчість, а й донатили на ЗСУ. Їхнє мистецтво оцінювало потужне журі у складі представників України, Австрії, Румунії, Молдови та Італії. Наразі започаткований потужний міжнародний конкурс диригентів імені Андрія Кушніренка, присвячений 90-річчю від дня його народження, який відбувся в грудні у Мармуровій залі університету.

Великий інтерес серед студентської молоді викликав перегляд історичного фільму «Олекса Довбуш» та зустріч з режисером Олесем Саніним і актором Олексієм Гнатковським, який, до речі, у День української писемності та мови читав цьогорічний радіодиктант національної єдності. Студенти мали змогу поспілкуватися, висловити власне бачення і поставити чимало запитань, на які отримували вичерпні відповіді, ще раз усвідомлюючи, що «Сила і велич держави – в її культурі».

Під час благодійних акцій, організованих студентами, зібрано майже 2 млн грн, які перераховано на потреби наших викладачів, студентів і випускників, які перебувають у ЗСУ або ж лікуються у військових шпиталях.

Водночас із дотриманням вимог воєнного стану проведено низку традиційних заходів, зокрема урочиста академія з нагоди 148-річниці від Дня заснування університету. Відзнаками відомчого та місцевого рівнів і грамотами ректора відзначені кращі викладачі, співробітники й студенти.

Значну роль відіграє діяльність соціально-психологічного центру, фахівці якого надають допомогу як студентам, передусім пільгових категорій, так і ВПО. Наразі керівник Центру Валентина Радчук у рамках проєкту USAID «Розбудова стійкої системи громадського здоров'я» виграла грант на створення на базі університету простору психосоціальної підтримки «Дбаю про себе».

У рамках превентивних заходів підписано кілька меморандумів з громадськими та благодійними організаціями. Представники «Конвіктус Україна» проводять різноманітні заходи зі студентами та ВПО з проблематики протидії насильству. Спільно з Центром контролю та профілактики хвороб МОЗ України у кожному структурному підрозділі відбулися зустрічі студентів з відповідними фахівцями щодо профілактики та подолання негативних явищ у молодіжному середовищі.

У межах можливого намагаємося активізувати роботу зі студентами з інклюзивними потребами. Сьогодні надзвичайно актуальною залишається вирішення питання щодо доступності до навчальних корпусів і гуртожитків, адже вагомим аргументом у цьому є схвалення Кабінетом Міністрів України

«Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 р.».

Продовжується тісна співпраця зі студентським парламентом і студентською профспілкою. Завершилися дві каденції діяльності голови студпарламенту університету Андрія Капаці. Приємно зазначити, що наразі він очолює Студентську раду Буковини, яка діє при Департаменті освіти і науки Чернівецької ОДА. У результаті досить напруженої і складної передвиборчої та виборчої кампанії перемогу здобув студент економічного факультету Олександр Фисюк. Упродовж року студентський парламент провів низку потужних конференцій, зокрема уже традиційні «Ukrainian Hogwarts», в яких взяли участь представники студентства понад двадцяти університетів України. Звісно, такі заходи сприяють консолідації української молоді. Відповідно до визначеної квоти від здобувачів вищої освіти обрано й нових членів Вченої ради університету. Кращі студенти всіх структурних підрозділів згідно з визначеним рейтингом відзначені подяками, грамотами та преміями Чернівецької ОДА та Чернівецьких обласної і міської рад та подяками ректора з нагоди Міжнародного дня студента.

Значну роль у житті студентства відіграє й студентська профспілка. Продовжується успішна реалізація проєкту студентського профкому «Центр кар'єри». За ініціативи центру проведено традиційну ярмарку вакансій, що відбулася в Мармуровій залі, де зібралося понад 20 роботодавців і майже 700 студентів, які мали змогу отримати необхідну інформацію щодо працевлаштування. Заслуговує на увагу й проєкт «Студентський куратор», що діє в університеті з 2016 р. Щороку студенти старших курсів, які зголосилися допомогти першокурсникам пришвидшити їх адаптацію до умов навчання в університеті, а іногороднім – і проживання у гуртожитку, проходять навчання студентських кураторів. Їхня роль надзвичайно важлива, адже чимало першокурсників швидше радяться з ними, а вже пізніше йдуть до куратора академічної групи чи завідувача кафедри. Досить часто куратор не має занять у своїй академічній групі, що значно ускладнює процес спілкування.

У зв'язку з тим, що в гуртожитках студмістечка продовжували мешкати внутрішньо переміщені особи, ліжко-місць для наших іногородніх студентів не вистачало. У вирішенні цього питання університету надав підтримку Буковинський державний медичний університет (150 ліжко-місць) та політехнічний коледж (15 ліжко-місць), що сприяло поселенню усіх охочих іногородніх студентів. Варто зазначити, що в університеті навчається 555

студентів пільгових категорій, з яких 344 (62%) мешкають у гуртожитках студмістечка. Відповідно до категорій пільговиків навчається ВПО – 121, діти учасників бойових дій – 350, діти-сироти – 84; з них за категоріями мешкають у гуртожитках – відповідно 66, 240, 38. Студенти пільгових категорій перебувають під постійним контролем відділу, центру, деканатів, студентського самоврядування і студентської профспілки.

Варто зазначити, що на сьогодні у гуртожитках студмістечка продовжують тимчасово проживати 355 ВПО. На останньому засіданні Вченої ради відповідно до вимог Постанови Кабінету Міністрів України затверджено «Положення та правила тимчасового проживання ВПО у гуртожитках університету». Не секрет, що не всі мешканці поведуться належним чином, що зумовлює постійну комунікацію з національною поліцією, соціальними службами, лікувальними закладами і навіть психіатричною лікарнею. Водночас приємно зазначити, що переважна більшість ВПО усвідомлюють нашу підтримку і висловлюють щире подяку адміністрації та співробітникам студмістечка за ефективне забезпечення соціально-побутових умов для їхнього проживання і не збираються нікуди виїжджати, адже просто немає куди!

Як зазначалося вище, одним із нових напрямів гуманітарно-виховної роботи є **гендерна рівність**. У грудні минулого року Кабмін схвалив розроблену МОН України «Стратегію впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 р.». Зазначена Стратегія слугувала основою включення до Концепції гуманітарної діяльності університету нового напрямку – гендерна рівність. Наразі розроблено і затверджено план гендерної рівності університету на 2023–2026 рр. Однією з умов участі університету в будь-якому міжнародному проєкті є наявність такого документа. На цьому було наголошено під час проведення тижня «UNITA», що проходив у французькому університеті Савойя Монблан, у якому взяла участь делегація університету.

Ураховуючи той факт, що наш університет – об'єкт Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, робиться все можливе задля охорони і збереження Резиденції. У вересні 2021 р. виграно грант Посольського фонду США зі збереження культурної спадщини на реставрацію стелі Мармурової зали та східного фасаду Митрополичого корпусу на суму 368 тис. дол. На жаль, війна не дозволила реалізувати зазначене, а дія гранту завершувалася наприкінці цього року. Приємно констатувати, що грант пролонговано до кінця 2025 р. Сподіваємося, що нам вдасться його реалізувати.

Університет відповідно до вимог ЮНЕСКО підготував і направив до штаб-

квартири ЮНЕСКО третій цикл анкети періодичної звітності, що надається раз на чотири роки. Відповідно до ЦВС ЮНЕСКО зазначена позитивна оцінка та відповідність вимогам ЮНЕСКО на 100%. Більше того, презентаційне видання «Архітектурне диво Чернівців» професорів університету Тамари Марусик та Ірини Коротун зайняло чільне місце на Українській книжковій полиці, яка була відкрита першою леді України Оленою Зеленською в Парижі.

Львівська фірма «Скайрон» за фінансової підтримки німецьких партнерів завершила 3-Д сканування Резиденції, що важливо особливо в умовах сьогодення, адже російський агресор знищує все на своєму шляху. Дві викладачки Жанна Бучко (географічний факультет) та Юліанна Баланюк (факультет архітектури, будівництва і декоративно-прикладного мистецтва) обрані членами Українського Національного Комітету ІКОМОС, який бере активну участь в охороні та збереженні культурної спадщини.

Вагому роль у гуманітарній діяльності університету відіграє екскурсійне обслуговування. З початком широкомасштабного вторгнення росії заборонено проведення будь-яких екскурсій. Упродовж цього року дозволено проведення лише тематичних екскурсій, а відповідно до безпекового складника, оглядові екскурсії територією Резиденції та дендропарком залишилися під заборонаю. Упродовж року проведено понад 3500 тематичних екскурсій; екскурсантів – понад 55 тис. осіб. За екскурсійне обслуговування на рахунок університету надійшло майже 3 млн грн, що на понад 600 тис. грн більше, ніж за минулий рік.

РОЗДІЛ 7. ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Загальний фонд

Основне джерело фінансування університету становлять кошти загального фонду державного бюджету та власні надходження. Доходи університету за всіма видами діяльності у 2023 р. склали **626 млн 222 тис. грн**, менше половини з яких (44%) профінансовано державою.

За рахунок загального фонду Міністерство освіти і науки України виділило університету на 2023 рік фінансування в сумі **277 млн 233 тис. грн**:

- Освітня діяльність:

а) «Підготовка кадрів закладами вищої освіти та забезпечення діяльності їх баз практики» (КПКВ 2201160) – 214 млн 650 тис. грн,
у тому числі за статтями видатків:

Заробітна плата з нарахуваннями	202 915
Виплати студентам з числа дітей-сиріт та випускникам	3 860
Поточні витрати на утримання університету	0
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	7 875

б) «Виплата академічних стипендій студентам (курсантам), аспірантам, докторантам закладів фахової передвищої та вищої освіти» (КПКВ 2201190) – 51 млн 244 тис. грн;

в) «Державні премії, стипендії та гранти в галузі освіти, науки і техніки, стипендії переможцям міжнародних конкурсів» (КПКВ 2201080) – 129 тис. грн;

г) «Надання компенсації об'єктам державної та приватної власності, у будівлях (приміщеннях) яких в умовах воєнного стану на безоплатній основі розміщувалися внутрішньо переміщені особи» (КПКВ 2201700) – 814 тис. грн;

- Наукова діяльність:

а) «Наукова і науково-технічна діяльність закладів вищої освіти та наукових установ» (КПКВ 2201040) – 10 млн 143 тис. грн,
у тому числі за статтями видатків:

Заробітна плата з нарахуваннями	8 610
Поточні витрати для виконання наукових тем	1 133
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	400

б) «Підтримка пріоритетних напрямів наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок у закладах вищої освіти» (КПКВ 2201390) – 253 тис. грн;

у тому числі за статтями видатків:

Заробітна плата з нарахуваннями	200
Поточні витрати	2
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	51

Як і минулого 2022 року, у 2023 році для стабілізації ситуації на час воєнного стану уряд призупинив дію деяких постанов щодо порядку фінансування закладів вищої освіти, зокрема, формульний розподіл видатків. Університет отримав із загального фонду держбюджету за програмою

«Підготовка кадрів...» на 5 млн менше, ніж минулого року. Виділене фінансування дозволило утримувати нормативну чисельність науково-педагогічного та іншого персоналу, здійснювати виплати студентам з числа дітей-сиріт та інших пільгових категорій, забезпечити часткову оплату (55% від потреби) комунальних послуг та енергоносіїв.

Міністерство освіти і науки України не фінансувало цього року бюджетну програму капітальних видатків «Фонд розвитку закладів фахової передвищої та вищої освіти» (КПКВ 2201140).

Недофінансовано бюджетну програму з виплати академічних стипендій. На жаль, відсутні кошти для виплати стипендії студентам за грудень у повному обсязі (не вистачає 703 тис. грн, що становить 17 % місячної потреби).

З резервного фонду державного бюджету уряд за спеціальною програмою компенсував університету витрати з безоплатного розміщення в гуртожитках внутрішньо переміщених осіб. Щомісяця відповідно до постанови уряду надаємо Міністерству освіти і науки України інформацію щодо компенсації коштів на комунальні витрати. У поточному році компенсовано кошти за вересень-грудень 2022 року та січень-липень 2023 року.

Фінансування наукової діяльності за бюджетною програмою «Наукова і науково-технічна діяльність закладів вищої освіти та наукових установ» зменшилося на 3 млн 280 тис. грн порівняно з минулим роком.

Наші два пріоритетні наукові напрями («Технічні науки» та «Математичні науки та природничі науки») отримали 253 тис. грн підтримки від держави, що на 44 тис. грн менше, ніж у минулому році.

Спеціальний фонд

Спеціальний фонд у 2023 р. склав **355 млн 286 тис. грн:**

- Освітня діяльність (КПКВ 2201160) – 348 млн 989 тис. грн,

у тому числі за статтями видатків:

Заробітна плата з нарахуваннями	199 054
Поточні витрати на утримання університету	24 241
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	26 521
Витрати другого семестру 2023–2024 навчального року (підвищення розмірів посадових окладів та мінімальної заробітної плати, відпускні викладачам)	82 000
Капітальні видатки	17 173

у тому числі за рахунок:

- підготовка кадрів за рахунок фізичних та юридичних осіб – 307 млн 54 тис. грн.

Заробітна плата з нарахуваннями	184 002
Поточні витрати на утримання університету	13 001
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	20 491
Витрати другого семестру 2023-2024 навчального року (підвищення розмірів посадових окладів та мінімальної заробітної плати, відпускні викладачам)	82 000
Капітальні видатки	7 560

-інша освітня, господарська діяльність, благодійні внески, виконання окремих доручень, перехідні залишки коштів – 41 млн 935 тис. грн.

Заробітна плата з нарахуваннями	15 052
Поточні витрати на утримання університету	11 240
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	6 030
Капітальні видатки	9 613

- Наукова діяльність (КПКВ 2201040) – 6 млн 297 тис. грн.,
у тому числі за статтями видатків:

Заробітна плата з нарахуваннями	5 966
Поточні витрати для виконання наукових тем	53
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	158
Капітальні видатки	120

Спеціальний фонд основної діяльності формувався здебільшого за рахунок надходження коштів за навчання в університеті (307 млн 54 тис. грн), інших освітніх послуг (3 млн 962 тис. грн), господарської діяльності (21 млн 649 тис. грн), здачі майна в оренду (560 тис. грн); інших джерел власних надходжень – благодійних внесків (10 млн 160 тис. грн), міжнародних освітніх грантів (2 млн 577 тис. грн), цільових коштів для виплати додаткових стипендій (1 млн. 77 тис. грн).

Спеціальний фонд наукової діяльності значно збільшився в поточному році (у 15 разів – з 412 тис. грн у 2022 році до 6 млн 297 тис. грн у 2023 році); формувався за рахунок десяти госпдоговірних науково-дослідних тем (811 тис. грн), двох грантів Національного фонду досліджень (2 млн 451 тис. грн), двох науково-дослідних робіт за рахунок субвенцій з місцевого бюджету (462 тис. грн), міжнародного наукового гранту (2 млн 573 тис. грн).

Упродовж року забезпечувалось своєчасне нарахування заробітної плати, стипендій, виплат студентам з числа дітей-сиріт, комунальних послуг та енергоносіїв. Не допускалась з вини університету заборгованість за

розрахунками з постачальниками та виконавцями робіт і послуг, усі платіжні документи до Державного казначейства подавались вчасно.

В умовах воєнного стану на університет, як на бюджетну установу, розповсюджується постанова уряду щодо черговості платежів. На жаль, ми не змогли здійснити багато запланованих закупівель, замовити необхідні послуги та виконання капітальних робіт, які не входять до другої черги проплат.

Пріоритетним завданням у 2023 р. залишалось утримання на належному рівні оплати праці співробітників університету. За звітний період наші фінансові можливості за основною діяльністю дозволили залучити кошти для виплати викладачам доплати за науковий ступінь і вчене звання в розмірі 100% від максимального граничного обсягу (**45 млн 46 тис. грн**).

Надбавки за складність і напруженість у роботі, за високі досягнення у праці, виконання особливо важливої роботи виплачувалися професорсько-викладацькому складу, навчально-допоміжному персоналу, службі обслуговування навчального процесу, адміністративному персоналу, персоналу ботанічного саду, наукової бібліотеки, господарському й обслуговуючому персоналу (**22 млн 249 тис. грн**).

З метою підвищення престижності праці та за особливі умови роботи відповідно до постанов Кабінету Міністрів України виплачувались надбавки до посадового окладу:

- педагогічним працівникам (завідувачам лабораторій, методистам тощо) у розмірі 5 % (**248 тис. грн**);
- працівникам бібліотеки у розмірі 15 % (**478 тис. грн**).

Для забезпечення виплати встановлених посадових окладів витрачено **186 млн 249 тис. грн**, надбавок та доплат за вислугу років – **33 млн 106 тис. грн**, доплат до мінімального розміру заробітної плати на рівні 6 700 грн – **27 млн 934 тис. грн**. У зв'язку з воєнним станом, уряд не підвищував цього року розміри посадових окладів працівникам бюджетної сфери та розмір мінімальної заробітної плати.

Протягом 2023 р. науково-педагогічним, педагогічним працівникам, працівникам наукової бібліотеки, музеїв та Центру культури і дозвілля виплачувалася матеріальна допомога на оздоровлення при наданні чергових відпусток (**9 млн 266 тис. грн**), а іншим працівникам – матеріальна допомога на поліпшення соціально-побутових умов (**586 тис. грн**). Педагогічним працівникам та працівникам музеїв виплачено щорічну грошову винагороду у розмірі посадового окладу (**312 тис. грн**).

Винагороди за виконання міжнародних освітніх та наукових грантових угод склали 3 млн 401 тис. грн.

Відповідно до Закону «Про Державний бюджет України на 2023 рік» призупинена і не виплачувалась індексація грошових доходів населення.

Академічні стипендії аспірантам, докторантам щомісяця виплачувались у повному обсязі. У зв'язку з недостатніми помісячними асигнуваннями виплата академічних стипендій студентам здійснювалась з вересня пропорційно виділеним лімітам, що спричиняло заборгованість на кінець місяця. Розмір академічних стипендій у поточному році не збільшувався. На жаль, виплата премій та матеріальної допомоги студентам, аспірантам, докторантам за рахунок «стипендіальної» програми все ще не передбачена паспортом бюджетної програми. За рахунок програми основної діяльності відповідно до законодавства виплачено щорічну матеріальну допомогу 71 студентові з числа дітей-сиріт (10 тис. грн).

За особистою згодою співробітників університету на спеціальний рахунок Національного банку неодноразово перераховувався одноденний заробіток для потреб Збройних Сил України – 935 тис. грн.

Розділ 8. ГОСПОДАРСЬКІ СПРАВИ

Адміністративно-господарська частина університету станом на 01.12.2023 р. виконала робіт на загальну суму більше 3,5 млн грн.

У поточному році господарським способом, тобто власними силами наших ремонтно-експлуатаційних служб, виконано робіт на загальну суму 1836,3 тис. грн (у т. ч. матеріали на суму 1051,4 тис. грн). Освоєні кошти спрямовано на необхідні ремонтні роботи електричних та водопровідних мереж, систем центрального опалення; відремонтовано частково дахи, вікна, двері, стелі, підлоги, стіни в навчальних корпусах і гуртожитках.

Ремонтно-експлуатаційна служба здійснювала поточні ремонти в навчальних корпусах, укриттях та інших об'єктах, які потребували термінового ремонту, облаштовувала місця загального користування та інженерні мережі в гуртожитках. Заміна розеток, вимикачів, ламп, світильників, кранів, сантехніки та іншого обладнання загального користування відбувалася протягом року.

Підрядним способом виконувалися роботи із влаштування шатрового даху корпусу № 9 (завершення робіт) вартістю 225,6 тис. грн. На підготовку котельного господарства для роботи в осінньо-зимовий період витрачено 976,6 тис. грн.

Потреба в ремонтних роботах об'єктів університету досить значна, враховуючи їхній великий фізичний знос. Стан об'єктів та конструктивних елементів будівель мають багато серйозних проблем, інженерні мережі потребують подальшого ремонту.

УКРИТТЯ

Для покращення безпекової ситуації та для організації очної форми навчання для якнайбільшої кількості студентів університетом у 2023 р. була проведена робота як з розширення вже наявного (6-й корпус), так і облаштування нового найпростішого укриття (1-й корпус). Це дало можливість збільшити місткість укриттів на 700 осіб. Наразі на території університету функціонують 11 найпростіших укриттів (НУ), 1 протирадіаційне укриття (ПРУ). Загальна місткість усіх укриттів у корпусах тепер складає більше як на 4,5 тис. осіб. Крім того, університет уклав угоди на укриття учасників освітнього процесу в НУ комунальних установ міста майже на 1 тис. осіб.

№ п/п	№ укриття	Укриття	Площа, кв. м.	Характеристика укриття (підвал/цоколь/ 1й поверх)	Місткість осіб
		КОРПУСИ			
1	18	Навчально-адміністративний корпус 5 (праве крило)	324,6	підвал	541
2	19	Навчально-адміністративний корпус 5 (ліве крило)	208,2	підвал	347
3	20	Навчальний корпус 6	360,2	підвал	600
4	21	Навчальний корпус 9	1021	підвал	1701
5	22	Навчальний корпус 15	85	підвал	50
6	23	Навчальний корпус 16	327,6	цоколь	546
7	24	Навчальний корпус 19	88,3	цоколь	147
8	238	Навчальний корпус 1	181,2	підвал	302
9	96059	Наукова бібліотека (ПРУ №96059)	168	підвал	276
		ГУРТОЖИТКИ			
10	25	Гуртожиток 3	457,8	підвал	763
11	26	Гуртожиток 4	418,8	підвал	698
12	117	Гуртожиток 5	262,3	підвал	437

ПУНКТИ НЕЗЛАМНОСТІ

Організовано функціонування двох пунктів незламності у 5 корпусі та 5 гуртожитку.

Отримано від благодійних організацій потужний генератор, який під'єднано до електромереж гуртожитків. За допомогою благодійників змонтовано систему аварійного освітлення та пункти для підзарядки техніки в укриттях та на першому поверсі гуртожитку № 5. Також облаштовано кухню на першому поверсі, яка може функціонувати в автономному режимі від генератора.

Генераторами забезпечено центральний інтернет-вузол університету й серверну бухгалтерії та відділу кадрів.

СТУДМІСТЕЧКО

Підрядним способом на об'єктах студмістечка, тобто із залученням сторонніх організацій, виконано ремонт зовнішніх водопровідних мереж біля корпусу № 16, встановлено погодозалежну автоматику в гуртожитках № 3 та № 4, відремонтовано душову гуртожитку № 4.

Варто відмітити допомогу від благодійних організацій на покращення умов проживання ВПО. За сприяння адміністрації університету та студмістечка благодійні організації провели велику роботу з покращення умов проживання ВПО у гуртожитках № 1, № 5, № 6. Зокрема:

- проведено ремонти теплових пунктів та встановлено погодозалежну автоматику в гуртожитках № 5 та № 6. Тепер індивідуальні теплові пункти є в кожному з шести гуртожитків. Це дозволило підвищити якість проживання, рівномірно розподіливши тепло на поверххах і при цьому зменшивши витрати енергії та рівень споживання теплоносія від системи центрального опалення;
- змонтовано систему гарячого водопостачання з котлами для душових кімнат гуртожитку № 6, відремонтовано таку ж систему в гуртожитку № 5;
- проведено поточний ремонт із заміною дверей на 3-му поверсі гуртожитку № 6, на 1-му поверсі гуртожитку № 5;
- відремонтовано дві душові в гуртожитку № 5;
- проведено ремонт кухні на 1-му поверсі в гуртожитку № 5, на 3-му поверсі гуртожитку № 6; замінено побутову техніку та меблі;
- за сприяння міжнародного відділу університету закуплено для спільного користування 5 електричних котлів та 21 електричну плиту;
- надано благодійними організаціями значну кількість нової побутової техніки, що дало можливість покращити умови проживання для здобувачів освіти.